

รายงานผลการดำเนินงาน

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

หน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริ

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
กองประสานงานโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

หน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริ

โดย

กองประสานงานโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

"การรักทรัพยากร คือ การรักชาติ รักแผ่นดิน"

พระราชกระแส สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี

วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2540

**"...การสอนและอบรมให้เด็กมีจิตสำนึกใน
การอนุรักษ์พืชพรรณนั้น ควรใช้วิธีการปลูกฝัง
ให้เด็กเห็นความงดงาม ความน่าสนใจ และเกิด
ความปิติ ที่จะทำการศึกษาและอนุรักษ์พืชพรรณ
ต่อไป การใช้วิธีการสอน การอบรมที่ทำให้เกิดความ
รู้สึกกลัวว่าหากไม่อนุรักษ์แล้วจะเกิดผลเสีย
อันตรายแก่ตนเอง จะทำให้เด็กเกิดความเครียด
ซึ่งจะเป็นผลเสียแก่ประเทศในระยะยาว..."**

**พระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี**

**วันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2536 ณ อาคารที่ประทับในสำนักงานชลประทาน
เขต 1 ถนนทุ่งโฮเต็ล จังหวัดเชียงใหม่**

บทสรุปผู้บริหาร

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เข้าร่วมสนองงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ ในฐานะหน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริ กลุ่ม G๙ กลุ่มหน่วยงานสนับสนุน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ได้ขับเคลื่อนงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อพ.สธ. - ส.ป.ก.) ที่สอดคล้องตามแผนแม่บท ระยะ ๕ ปีที่เจ็ด (๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙) ดำเนินงานตามกรอบที่ ๓ กรอบการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร เป็นกรอบการดำเนินงานที่มุ่งเน้นไปที่เยาวชน นักเรียน นิสิตนักศึกษา และประชาชนทั่วไป ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน นำไปสู่การสร้างจิตสำนึก ในการอนุรักษ์ทรัพยากรของประเทศ และตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการอนุรักษ์ทรัพยากร ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อมหาชนชาวไทย กิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนองงานพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่ออนุรักษ์พืชพรรณและความหลากหลายทางชีวภาพ ในเขตปฏิรูปที่ดิน และสนับสนุนโรงเรียนและเกษตรกรให้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

การดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ สามารถสรุปผลการดำเนินงาน ตามกรอบที่ ๓ กรอบการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร กิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุน การอนุรักษ์ทรัพยากร ดังนี้

กิจกรรมที่ ๓ ปลูกรักษาทรัพยากร เป้าหมายเป็นเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๔๐ ราย ในพื้นที่ ๑๙ จังหวัด วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินให้ปลูกรักษา อนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ ทรัพยากรตามแนวทาง อพ.สธ. โดยดำเนินงานพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรด้านงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ด้วยการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร ๖ งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ส่งเสริมกิจกรรมในพื้นที่แปลงเกษตร เช่น การสำรวจ จัดทำ ปุ๋ย ขยายพันธุ์ รักษา และรวบรวมทรัพยากร รวมถึงสนับสนุนวัสดุทางการเกษตร ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากร อาทิเช่น ป้ายพันธุ์ไม้ วัสดุอุปกรณ์การทำระบบน้ำในแปลงขยายพันธุ์พืช วัสดุอุปกรณ์สำหรับขยาย วัสดุอุปกรณ์สำหรับดูแลรักษาพันธุ์พืช เป็นต้น ซึ่งผลที่เกิดจากการดำเนินงาน คือ ๑) เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินได้รับการส่งเสริมงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น โดยได้รับการปลูกฝังเกิดเป็น จิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๙๘.๒๕ เกิดเป็นแหล่งรวบรวมและถ่ายทอดองค์ความรู้ของทรัพยากร วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ๒) เกิดการอนุรักษ์พืชพรรณและใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน เกิดความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่แปลงเกษตร เขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๒๗๖ ชนิด โดยมีพืช/ทรัพยากรเด่น จำนวน ๔๑ ชนิด พื้นที่ประมาณ ๕๕๒ ไร่ ๓) มีการนำความรู้ไปใช้เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๖๕.๘๓ โดยสามารถนำมาใช้ภายในแปลง สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ช่วยเหลือ/แนะนำผู้อื่น เป็นวิทยากร นำไปเป็นข้อมูลวางแผนด้านอนุรักษ์ทรัพยากร และนำไปขยายผลให้กับ เกษตรกร/โรงเรียน/ชุมชนได้ตามลำดับ ๔) ได้รับประโยชน์จากการนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้หลังการฝึกอบรม เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๗๕.๓๖ โดยได้รับประโยชน์ในด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากร ขยายผลองค์ความรู้ให้แก่ บุคคลอื่น เป็นแหล่งรวบรวมพรรณไม้ท้องถิ่น ทรัพยากรมีจำนวนเพิ่มขึ้น เป็นแหล่งเรียนรู้ให้โรงเรียน/ชุมชน ใช้อุปโภคและบริโภคในครัวเรือน และรายได้เพิ่มขึ้นตามลำดับ ๖) ได้ศึกษาคุณค่า อนุรักษ์ และเรียนรู้ ประโยชน์ของพันธุกรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เกิดการต่อยอดเป็น ผลิตภัณฑ์ สามารถนำทรัพยากรไปใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน และก่อให้เกิดรายได้เพิ่มมากขึ้นเฉลี่ย ๕๒,๐๓๒.๒๖ บาท/ครัวเรือน/ปี ๗) ชุมชนได้รับการอนุรักษ์ทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งในส่วนของพื้นที่ป่าชุมชน

ความเชื่อ วิถีชีวิตวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และ ๘) เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินสามารถร่วมดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน โดยสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านพรรณพืช วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่โรงเรียน ชุมชน หรือผู้ที่สนใจได้

กิจกรรมที่ ๕ กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร เป้าหมายคือ ส.ป.ก. มีระบบฐานข้อมูลทรัพยากรในเขตปฏิรูปที่ดินที่ถูกต้อง แม่นยำ วัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทรัพยากรและการใช้ทรัพยากรในเขตปฏิรูปที่ดิน นำไปสู่การวิเคราะห์ วางแผน พัฒนาระบบการทำงาน และสนับสนุนงานปฏิรูปที่ดินให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับกิจกรรมของ ส.ป.ก. และเพื่อการรายงานผล การสืบค้นข้อมูล เกิดการแบ่งปันและเผยแพร่ข้อมูลในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร โดยเป็นการดำเนินงานจัดทำระบบฐานข้อมูลทรัพยากรโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. ซึ่งจะมีการตรวจสอบและอัปเดตฐานข้อมูลดังกล่าวอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ส่งผลให้ ส.ป.ก. มีฐานข้อมูลสำหรับใช้เป็นแนวทางในการพิจารณากำหนดพื้นที่เป้าหมายที่สอดคล้องกัน เกิดการส่งเสริมและพัฒนาอย่างครอบคลุมเป้าหมายในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินมากขึ้น สามารถสรุปได้ดังนี้

๑. การแสดงผลข้อมูล ระบบฐานข้อมูลทรัพยากรโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. สามารถแสดงผลข้อมูลเป็น ๒ รูปแบบ ดังนี้

๑) รูปแบบ Dashboard แสดงข้อมูลสถานะการเข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. ของโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดินทั้งสิ้นจำนวน ๓,๕๐๑ โรงเรียน โดยแบ่งเป็น ๔ กลุ่ม คือ โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. จำนวน ๕๑๓ โรงเรียน โรงเรียนสมาชิก อพ.สธ. ที่เข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. จำนวน ๑๙๖ โรงเรียน โรงเรียนสมาชิก อพ.สธ. จำนวน ๓๗๓ โรงเรียน และโรงเรียนที่ยังไม่ได้เข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. จำนวน ๒,๔๑๙ โรงเรียน

๒) รูปแบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System: GIS) แสดงฐานข้อมูลทรัพยากรโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน และฐานข้อมูลเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เกษตรกรนาร่อง) ของโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. ในรูปแบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS)

๒. เครื่องมือ ArcGIS Survey๑๒๓ โดย ส.ป.ก. ดำเนินการพัฒนาออกแบบเครื่องมือ ArcGIS Survey๑๒๓ สำหรับใช้ในการนำเข้าข้อมูล เพื่อเป็นการปรับปรุงฐานข้อมูลทรัพยากรโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. ให้สามารถใช้งานโดยง่ายและนำเข้าข้อมูลพิกัดได้อย่างแม่นยำมากขึ้น โดยข้อมูลดังกล่าวจะแสดงผลในรูปแบบระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System: GIS) ได้อย่างถูกต้องและปลอดภัยมากขึ้น โดยการกำหนดประเด็นโครงสร้างฐานข้อมูลเกษตรกรนาร่องภายใต้โครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. เพื่อทดสอบการนำเข้าข้อมูล ดังนี้ ที่อยู่ (จังหวัด อำเภอ ตำบล) ปีที่เป็นเกษตรกรนาร่อง อพ.สธ. ชื่อเกษตรกร เลขแปลงระวางพิกัดที่ตั้ง ขนาดพื้นที่ ข้อมูลพรรณไม้ภายในแปลง จำนวนผู้เข้ามาเรียนรู้เกี่ยวกับ อพ.สธ. และพืชศึกษา/เด่น ซึ่งเครื่องมือดังกล่าวอยู่ระหว่างการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้การนำเข้าข้อมูลเกิดประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานโครงการมากขึ้น

กิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร เป้าหมายเป็นโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดินจำนวน ๑๗๐ โรงเรียน ในพื้นที่ ๖๖ จังหวัด วัตถุประสงค์เพื่อดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนสร้างจิตสำนึกให้เด็กและเยาวชนเข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ของทรัพยากร ให้รู้จักหวงแหนและการนำมาใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน โดยดำเนินการสนับสนุนการอบรมหลักสูตร กระบวนการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนตามแนวทาง อพ.สธ. (สืบสาน รักษา ต่อยอด) และสนับสนุนวัสดุการเกษตรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงคุณค่าของพืชพรรณ ได้ศึกษาเรียนรู้การใช้ประโยชน์ของทรัพยากรต่าง ๆ ในท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน

และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปต่อยอดและใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งผลที่เกิดจากการดำเนินงาน คือ ๑) โรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๑๗๐ โรงเรียน ได้ร่วมสนองพระราชดำริโครงการ อพ.สธ. โดยมีเด็กและเยาวชนในโรงเรียนเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๕,๔๖๑ ราย ได้รับการส่งเสริมงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน และได้รับการปลูกฝังเกิดเป็นจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๙๑.๑๖ และเกิดโรงเรียนตัวอย่างงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ซึ่งเป็นแหล่งรวบรวมรักษา และศึกษาค้นคว้าด้านพืชพรรณ แก่เด็กนักเรียน ครู และคนในชุมชน จำนวน ๔ โรงเรียน ๒) มีพรรณไม้ในพื้นที่โรงเรียนเขตปฏิรูปที่ดินได้รับการอนุรักษ์และรวบรวม จำนวน ๒๙๓ ชนิด และมีพืชศึกษา/ทรัพยากรเด่น จำนวน ๘๔ ชนิด เพื่อใช้สำหรับศึกษาหรือเป็นสื่อการเรียนการสอนภายใต้กระบวนการงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ๓) เด็กและเยาวชนได้ศึกษาคุณค่า อนุรักษ์ และเรียนรู้ประโยชน์ของพันธุกรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น เกิดการต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์จากพืช/สมุนไพร เช่น โรงเรียนอุดมพัฒนา ต.วังบ่อ อ.หนองบัว จ.นครสวรรค์ (ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ น้ำกระเจี๊ยบพาสเจอร์ไรส์ แยมกระเจี๊ยบ ชากระเจี๊ยบ ผ้ามัดย้อมจากกระเจี๊ยบ) โรงเรียนบ้านดงวิทยาคาร ต.นาขมิ้น อ.โพนสวรรค์ จ.นครพนม (ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ คุกกี้กระบก กระบออบเนย กระบออบเกลือ) โรงเรียนบ้านคลองต่อ (ทิวรัตน์อุปถัมภ์) ต.กำแพงเพชร อ.รัตนภูมิ จ.สงขลา (ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ แชมพูสมุนไพรมะกรูดผสมน้ำผึ้งชันโรง แชมพูสมุนไพรกำจัดเห็บผสมน้ำผึ้งชันโรง ยาตมสมุนไพร สบู่สมุนไพรผสมน้ำผึ้งชันโรง) โดยการจัดจำหน่ายที่สหกรณ์โรงเรียน ก่อให้เกิดรายได้เฉลี่ยประมาณ ๕๗๙.๔๑ บาท/ปี และสามารถนำทรัพยากรไปใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน ๔) เด็กและเยาวชนได้ศึกษาคุณค่า และเรียนรู้การใช้ประโยชน์ของทรัพยากรในท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน อาทิ การใช้สมุนไพรทำผลิตภัณฑ์ (สบู่ ยาหม่อง ชา แชมพู) การใช้สีจากสมุนไพรทำผ้ามัดย้อม การใช้ส่วนผสมของพืชทำกระเป๋าคู่ใจ เป็นต้น โดยสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปต่อยอดและใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ เช่น การขยายพันธุ์พืช การแปรรูป เป็นต้น เกิดการขยายผลไปยังครอบครัวและชุมชน ๕) ชุมชนได้รับการอนุรักษ์ทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งในส่วนของพื้นที่ป่าชุมชน ความเชื่อ วิถีชีวิต วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และ ๖) โรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดินสามารถร่วมดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ตัวอย่าง เช่น โรงเรียนบ้านวังเลียง ร่วมสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นกับองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งแล้ง ได้แก่ การจัดทำทะเบียนพรรณไม้ ข้อมูลประวัติของหมู่บ้าน ข้อมูลภูมิปัญญาการทำยาปี โดยทำจากสมุนไพรหลากหลายชนิด ได้แก่ เหง้าต้นปูเลย (ไพล) กิ่งหรือเปลือกต้นทองหลาง กิ่งหรือรากต้นมะรุ้ม กิ่งหรือเปลือกต้นกุ่มเหง้ากระทือ ผลดีปลี ขิง ใบบัวบก ใบผักแว่น เม็ดพริกไทย หัวกระเทียม เนื้อมะขามเปียก น้ำตาลทราย ผงเขากวาง เป็นต้น ผลิตเป็นยาสมุนไพร มีสรรพคุณแก้อาการเป็นลม กระสับกระส่ายจากแดดจัด หรือหิวจัด และช่วยทำให้ร่างกาย ขับลมได้ดี ปัจจุบันผลิตภัณฑ์มีจำหน่ายภายในชุมชน โดย ส.ป.ก. จะดำเนินการสนับสนุนให้ได้รับมาตรฐานต่อไป

แนวทางดำเนินงานของ ส.ป.ก. มีดังนี้

๑. ส.ป.ก. ปรับปรุงกรอบแนวทางการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อพ.สธ. - ส.ป.ก.) ภายใต้แผนแม่บทระยะ ๕ ปีที่เจ็ด (๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙) โดยให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ความต้องการชุมชน และเพิ่มการบูรณาการเครือข่ายความร่วมมือระดับภูมิภาคและท้องถิ่น เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและยั่งยืน มุ่งพัฒนาบุคลากร อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรเพื่อประชาชน เน้นการปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์ในเด็กและเยาวชนผ่านงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน และส่งเสริมเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินให้ใช้และรักษาทรัพยากรอย่างยั่งยืน สร้างรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น พร้อมจัดเก็บและเชื่อมโยงข้อมูลทรัพยากรเข้าสู่ฐานข้อมูล อพ.สธ. ระดับประเทศ ทั้งนี้ จะขับเคลื่อนผ่านศูนย์แม่ข่าย ศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. สถาบันการศึกษา องค์กรท้องถิ่น และปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อน้อมนำพระราชดำริ

“การรักทรัพยากร คือ การรักชาติ รักแผ่นดิน” สู่การปฏิบัติ ส่งผลให้ ส.ป.ก. มีแนวทางการขับเคลื่อนงานโครงการ อพ.สธ. ที่ชัดเจนและมีกระบวนการที่เน้นเชิงคุณภาพและเห็นผลเชิงรูปธรรมมากขึ้น รวมถึงสามารถพัฒนาและกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง

๒. ส.ป.ก. มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. ทั้งในส่วนของงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นให้กับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการฯ เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจโดยสามารถดำเนินงานให้เป็นไปตามแนวทางโครงการฯ และถ่ายทอดองค์ความรู้หรือปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๓. มีการพัฒนาคุณภาพระบบฐานข้อมูลทรัพยากรโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. โดยออกแบบเครื่องมือ ArcGIS Survey๑๒๓ สำหรับใช้ในการนำเข้าข้อมูล เพื่อเป็นการปรับปรุงระบบฐานข้อมูลดังกล่าวให้สามารถใช้งานง่ายและนำเข้าข้อมูลพิกัดได้อย่างแม่นยำมากขึ้น และแสดงผลในรูปแบบระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System: GIS) ได้อย่างถูกต้องและอยู่บนพื้นฐานของความปลอดภัย เพื่อให้เกิดการรายงานผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ และสามารถใช้ประกอบการพัฒนาการดำเนินงานโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์มากขึ้น

๔. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. ด้านงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน โดยกำหนดให้โรงเรียนตัวอย่างที่ได้รับป้ายสนองงานพระราชดำริชั้นต่าง ๆ เป็นต้นแบบในการถ่ายทอดองค์ความรู้ วิธีปฏิบัติ หรือการดำเนินงานตามแนวทางของ อพ.สธ. โดย ส.ป.ก. สามารถสนับสนุนหลักสูตรการศึกษาดูงาน เพื่อปรับวิธีการทำงานให้มีคุณภาพและให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ รวมถึงสามารถดำเนินงานตามแนวทาง อพ.สธ. ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๕. ส่งเสริมการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ ศูนย์แม่ข่ายประสานงาน อพ.สธ. หน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริ และภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานหรืองานฐานข้อมูลเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานโครงการฯ มากขึ้น

คำนำ

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) สสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะหน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริ กลุ่ม G๙ กลุ่มหน่วยงานสนับสนุน โดยดำเนินงานตามกิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร ภายใต้แผนแม่บทระยะ ๕ ปีที่เจ็ด (๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๙) มีวัตถุประสงค์เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่ออนุรักษ์พืชพรรณและความหลากหลายทางชีวภาพในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมถึงสนับสนุนโรงเรียนและเกษตรกรให้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่า

ส.ป.ก. ได้จัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อพ.สธ. - ส.ป.ก.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ หวังว่ารายงานเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อแนวทางการดำเนินงานโครงการตามสมควรแก่หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยดีต่อไป

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

ตุลาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก
คำนำ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฌ
๑ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)	
๑.๑ ความเป็นมาของโครงการ	๑
๑.๒ แนวทางการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บท อพ.สธ.	๒
ระยะ ๕ ปีที่เจ็ด (๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙)	
๒ การดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในส่วนของ	
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อพ.สธ. - ส.ป.ก.) ปีงบประมาณ ๒๕๖๗	
๒.๑ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๗
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ. - ส.ป.ก.)	
๒.๒ กรอบแนวทางการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๑๒
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)	
๒.๓ สรุปผลการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๑๔
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)	
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบเก็บข้อมูลโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. ปีงบประมาณ ๒๕๖๘	
ภาคผนวก ข แบบเก็บข้อมูลโรงเรียนตัวอย่างโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. ปีงบประมาณ ๒๕๖๘	
ภาคผนวก ค แบบเก็บข้อมูลเกษตรกรนำร่องโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. ปีงบประมาณ ๒๕๖๘	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ รายงานผลการดำเนินงานและผลการใช้จ่ายเงิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	๑๖
ตารางที่ ๒ พื้นที่และเป้าหมายดำเนินงานของกรอบที่ ๑ กิจกรรมที่ ๓	๒๕
ตารางที่ ๓ การนำความรู้ไปใช้ของเกษตรกรนำร่องโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก.	๓๑
ตารางที่ ๔ ประโยชน์ที่ได้จากการนำความรู้ไปปรับใช้ของเกษตรกรนำร่องโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก.	๓๑
ตารางที่ ๕ การเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช ทรัพยากร วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	๓๒
ตารางที่ ๖ ข้อมูลพรรณไม้และพืชเด่นในพื้นที่แปลงเกษตรกรนำร่องในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน	๓๓
ตารางที่ ๗ สรุปจำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ และโรงเรียนตัวอย่าง	๕๔
ตารางที่ ๘ เป้าหมายดำเนินงานของกรอบที่ ๓ กิจกรรมที่ ๘	๕๕
ตารางที่ ๙ การเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช ทรัพยากร วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	๖๓
ตารางที่ ๑๐ สรุปผลการดำเนินกิจกรรมงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ของโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน	๖๔
ตารางที่ ๑๑ ข้อมูลพรรณไม้ พืชศึกษา และการใช้ประโยชน์ในพื้นที่โรงเรียนเขตปฏิรูปที่ดิน	๖๕

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ แนวทางการขับเคลื่อนโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. (เด็กและเยาวชน)	๑๒
ภาพที่ ๒ แนวทางการขับเคลื่อนโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. (เกษตรกร)	๑๓
ภาพที่ ๓ กรอบการดำเนินงานของโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก.	๑๕
ภาพที่ ๔ แสดงฐานข้อมูลโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดินในรูปแบบ Dashboard	๔๘
ภาพที่ ๕ แสดงฐานข้อมูลทรัพยากรในเขตปฏิรูปที่ดินในรูปแบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS)	๔๘
ภาพที่ ๖ แสดงฐานข้อมูลโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดินในรูปแบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS)	๔๙
ภาพที่ ๗ แสดงฐานข้อมูลพื้นที่ปลูกรักษาทรัพยากรในเขตปฏิรูปที่ดิน ในรูปแบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS)	๕๐
ภาพที่ ๘ แสดงรายละเอียดข้อมูลของพรรณพืชศึกษา/เด่น	๕๑
ภาพที่ ๙ ภาพเครื่องมือ ArcGIS Survey๑๒๓	๕๒
ภาพที่ ๑๐ แสดงรูปแบบของแบบสำรวจข้อมูลเกษตรกรนำร่องโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. ภายในเครื่องมือ ArcGIS Survey๑๒๓	๕๒
ภาพที่ ๑๑ แสดงการนำเข้าข้อมูลพิกัดที่แม่นยำของเครื่องมือ ArcGIS Survey๑๒๓	๕๓

๑. โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

๑.๑ ความเป็นมาของโครงการ

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) เป็นโครงการที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสืบสานพระราชปณิธานในการอนุรักษ์ทรัพยากรของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ซึ่งทรงมีสายพระเนตรยาวไกล ทรงให้ความสำคัญและเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดที่ทรงทำเป็นตัวอย่างด้วยพระองค์เอง ในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ที่เสด็จผ่านอำเภอยาง่าง จังหวัดเพชรบุรี เพื่อแปรพระราชฐานไปยังพระราชวังไกลกังวล อำเภอยาง่าง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทรงทอดพระเนตรพื้นที่ที่มียางนาอยู่และกำลังจะเปลี่ยนแปลงไป จึงทรงให้อนุรักษ์ต้นยางนาและเพาะเมล็ดยางนา ต่อมาในวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๐๔ ซึ่งเป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งมีพระชนมายุ ๙ พรรษา ทรงร่วมปลูกป่ายางนากับสมเด็จพระบรมราชชนกและสมเด็จพระบรมราชชนนี โดยมีข้าราชการบริพาร คณาจารย์และนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ร่วมกันปลูกต้นยางนาเป็นสวนป่ายางนา ณ พระราชวังสวนจิตรลดา พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ยังทรงให้นำพรรณไม้จากภูมิภาคต่าง ๆ มาปลูกไว้ในพระราชวังสวนจิตรลดาเพื่อเป็นแหล่งศึกษา และทรงมีโครงการพระราชดำริที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์พัฒนาทรัพยากร พัฒนาแหล่งน้ำ การอนุรักษ์และพัฒนาดิน อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งเป็นการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๓๕ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงสืบทอดพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร โดยมีพระราชดำริกับนายแก้วขวัญ วัชโรทัย เลขาธิการพระราชวัง ให้ดำเนินการอนุรักษ์พืชพรรณของประเทศและดำเนินการเป็นธนาคารพืชพรรณ โดยพระราชทานให้โครงการสวนพระองค์สวนจิตรลดา ฝ่ายวิชาการ เป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งธนาคารพืชพรรณขึ้น ในพ.ศ. ๒๕๓๖ - ๒๕๔๙ ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) และเป็นหน่วยงานขึ้นตรงกับเลขาธิการพระราชวัง ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ต่อมาในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ สำนักพระราชวังดำเนินการจัดสรรงบประมาณให้และให้ อพ.สธ. ดำเนินการแยกส่วนอย่างชัดเจนจากโครงการสวนพระองค์สวนจิตรลดา โดยที่ อพ.สธ. ดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทระยะ ๕ ปีที่เจ็ด (๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๙) ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ ปัจจุบันมีหน่วยงานร่วมสนองพระราชดำรินั้นกว่า ๒๑๐ หน่วยงาน สถานศึกษาซึ่งเป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนมากกว่า ๕,๘๕๘ แห่ง และมีสมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น ๕,๔๓๓ แห่ง

อพ.สธ. ดำเนินงานตามแผนแม่บทระยะ ๕ ปี ซึ่งมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาโดยตลอด และจัดทำขึ้นไปในทิศทางที่ตอบโจทย์ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ซึ่งมี ๖ ด้าน ได้แก่ ๑) ความมั่นคง ๒) การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ๓) การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน ๔) การสร้างโอกาสความเสมอภาคแก่เท่าเทียมกันทางสังคม ๕) การสร้างการเจริญเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ ๖) การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งมีกรอบแนวคิดและหลักการในการวางแผนที่สำคัญ ได้แก่ ๑) การน้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๒) คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม ๓) การสนับสนุนและส่งเสริมแนวคิดการปฏิรูปประเทศ และ ๔) การพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เพื่อให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ซึ่งนำไปสู่การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนบนพื้นฐานของการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีอยู่ในประเทศไทยต่อไป ทั้งนี้ การดำเนินงาน อพ.สธ. ปี ๒๕๖๕ เป็นการดำเนินงานตามแผนแม่บทระยะ ๕ ปีที่เจ็ด (๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๙) และมีแนวทางดำเนินการที่สอดคล้องและสนับสนุนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙)

แผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ ๕ ปีที่เจ็ด เป็นแผนแม่บทที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนงาน ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทั่วประเทศไทย ให้มีแนวทางดำเนินงานต่อเนื่องตามกรอบแผนแม่บท โดยเน้นการทำงานเข้าไปสร้างจิตสำนึกในการรักษาทรัพยากรตั้งแต่สถานศึกษา ดำเนินงานระดับท้องถิ่นในการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย ๓ ฐานทรัพยากร ได้แก่ ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรกายภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา โดย อพ.สธ. เน้นการดำเนินงานตามทิศทางตามแผนแม่บทที่วางขึ้นสรุปเป็นทิศทางในการดำเนินงานอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร โดยเริ่มจากหวนดูทรัพยากรสิ่งสินตนศักยภาพภาคพื้นที่มีให้เห็น ชาวบ้านไทยได้ประโยชน์ และประโยชน์แท้แก่มหาชน ซึ่งการดำเนินงานเหล่านี้ทำให้ทราบฐานข้อมูลทรัพยากรที่มีอยู่จริง จะนำไปสู่การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนบนพื้นฐานของการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีอยู่ในประเทศไทยต่อไป

๑.๒ แนวทางการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ ๕ ปีที่เจ็ด (๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙)

๑. กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร

เป็นกรอบการดำเนินงานที่เน้นในเรื่องของการรักษาพื้นที่ป่าธรรมชาติดั้งเดิมที่อยู่ของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริเป็นเจ้าของครอบครองโดยถูกกฎหมาย ตลอดจนการศึกษาเรียนรู้ในพื้นที่นั้น ๆ ว่ามีทรัพยากรอะไร เพื่อวางแผนและดำเนินการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ นอกจากนั้น ให้หน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริดูแลในพื้นที่ที่กำลังจะเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ของหน่วยงานเอง และร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่หน่วยงานตั้งอยู่ในการร่วมสำรวจทรัพยากร เพื่อเก็บรวบรวมทรัพยากรที่ล่อแหลมต่อการสูญพันธุ์ และทรัพยากรที่มีศักยภาพเพื่อมาพัฒนาต่อไป และสามารถที่จะกำหนดให้เกิดพื้นที่สำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้และขยายพันธุ์ทรัพยากร เพื่อการศึกษาวิจัยและนำไปใช้ประโยชน์ เป็นการเพิ่มทรัพยากรที่มีอยู่ในสภาพธรรมชาติให้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ไม่สูญพันธุ์และมีวัตถุดิบเพียงพอในการศึกษาวิจัย หรือเป็นตัวอย่างในการปลูกรักษาทรัพยากร โดยมีกิจกรรมที่สนับสนุนกรอบการเรียนรู้ทรัพยากรนี้ ๓ กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมที่ ๑ กิจกรรมปกป้องทรัพยากร

เป้าหมาย

๑. เพื่อปกป้องรักษาพื้นที่ป่าธรรมชาติของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ (in situ) ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่มีพื้นที่ป่าดั้งเดิมอยู่ในความรับผิดชอบ โดยไม่มีนโยบายจะเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ แต่จะต้องเป็นพื้นที่นอกเหนือจากพื้นที่ของกรมป่าไม้และกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช หรือจะต้องไม่เป็นพื้นที่ที่มีปัญหาเกี่ยวกับราษฎรโดยเด็ดขาด

๒. เพื่อร่วมมือกับกรมป่าไม้และกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช โดยที่กรมฯ นำพื้นที่ของกรมฯ มาสนองพระราชดำริ ตามความเหมาะสม

ตัวอย่างพื้นที่ของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ เช่น พื้นที่ป่า ในศูนย์ศึกษาการพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ พื้นที่ป่าของสถาบันการศึกษา พื้นที่ป่าของสวนสัตว์ พื้นที่ป่าของเขื่อนต่าง ๆ ภายใต้การดูแลของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พื้นที่ภายใต้การดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น พื้นที่ป่าที่ชาวบ้านร่วมใจปกปักรักษา ป่าชุมชน เป็นต้น โดยการดำเนินงานในพื้นที่ปกปักรักษาทรัพยากรนี้ อยู่ภายใต้การดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินงาน/คณะอนุกรรมการ/คณะทำงาน อพ.สธ. ของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำรินั้น ๆ โดย อพ.สธ. สามารถเป็นผู้ประสานและสนับสนุนด้านวิชาการ/บุคลากร ประสานศูนย์แม่ข่ายประสานงาน/ศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่ร่วมสนองพระราชดำริ ในการสนับสนุนบุคลากร/นักวิจัยเพื่อปฏิบัติงานในพื้นที่

กิจกรรมที่ ๒ กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร

เป้าหมาย

๑. เพื่อสำรวจและเก็บรวบรวมทรัพยากรในพื้นที่ภายใต้รัศมี ๕๐ กิโลเมตรหรือมากกว่า ของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ ได้แก่ ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา ในพื้นที่ที่ทราบแน่ชัดว่ากำลังจะเปลี่ยนแปลงจากสภาพเดิม เช่น จากป่ากลายเป็นสวน พื้นที่ตามเกาะต่าง ๆ ที่จะกลายสภาพเป็นพื้นที่ท่องเที่ยว พื้นที่ที่เร่งในการสร้างถนนและสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ให้พิจารณาความพร้อม และศักยภาพของหน่วยงานที่เป็นแกนกลางดำเนินงานในแต่ละพื้นที่เป็นสำคัญ โดยจะต้องประสานงานและขออนุญาตการร่วมสำรวจกับเจ้าของพื้นที่ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมป่าไม้ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช ให้ถูกต้องตามกฎหมายอย่างชัดเจน

๒. เพื่อสำรวจและเก็บรวบรวมทรัพยากรในพื้นที่ของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริเอง ได้แก่ ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา อาจจะกำลังเปลี่ยนแปลงหรือไม่ก็ได้แต่เป็นคนละพื้นที่กับพื้นที่ปกปักรักษาพันธุ์กรรมพืช/ทรัพยากรดังในกิจกรรมที่ ๑

อพ.สธ. ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ประสานงาน และร่วมมือกับหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ เช่น จังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษาต่าง ๆ ในการร่วมสำรวจในงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กรมวิชาการเกษตร สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ฯลฯ กำหนดพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงานสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร ให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงาน ตามกรอบแผนแม่บทของ อพ.สธ. และจัดทำแผนประจำปีเฉพาะในส่วนของหน่วยของตนให้ชัดเจน พร้อมทั้งวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันทั้งในเรื่องวิธีการและขั้นตอนการดำเนินงานและการบริหารจัดการ

กิจกรรมที่ ๓ กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร

เป้าหมาย

๑. เพื่อนำทรัพยากรที่มีค่า ใกล้สูญพันธุ์ หรือต้องการเพิ่มปริมาณเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ โดยการคัดเลือกทรัพยากรพื้นที่ในกิจกรรมที่ ๑ กิจกรรมปกปักรักษาทรัพยากรและกิจกรรมที่ ๒ กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร เป็นการดำเนินงานเป็นกิจกรรมต่อเนื่องโดยการนำพันธุ์กรรมทรัพยากรชีวภาพต่าง ๆ ไปเพาะพันธุ์ ปลูกเลี้ยง และขยายพันธุ์เพิ่มในพื้นที่ที่ปลอดภัยเรียกว่าพื้นที่ปลูกรักษาทรัพยากรของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ

๒. เพื่อส่งเสริมให้เพิ่มพื้นที่แหล่งรวบรวมพันธุ์ทรัพยากรตามพื้นที่ของหน่วยงานต่าง ๆ (ex situ) ทั้งในแปลงเพาะขยายพันธุ์ ห้องปฏิบัติการฯ แหล่งเพาะพันธุ์สัตว์ เช่น พื้นที่ในศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่มีอยู่ ๖ ศูนย์ทั่วประเทศ ศูนย์วิจัยและสถานทดลองของกรมวิชาการเกษตร องค์กรสวนสัตว์ฯ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษาที่นำพื้นที่เข้าร่วมสนองพระราชดำริเป็นลักษณะของสวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ พื้นที่ในป่าชุมชนที่ร่วมสนองพระราชดำริและการเก็บรักษาในรูปแบบลัด เนื้อเยื่อ และสารพันธุกรรม (DNA) ในห้องปฏิบัติการฯ ในหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริรวมถึงการเก็บรักษาพันธุ์กรรมต่าง ๆ

อพ.สธ. ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ประสานงาน สนับสนุนด้านวิชาการร่วมกับหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ เช่น สถาบันการศึกษา จังหวัด กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กองทัพอากาศ กรมวิชาการเกษตร ฯลฯ กำหนดพื้นที่ในการดำเนินงานกำหนดพื้นที่ปลูกรักษาทรัพยากรให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามแผนแม่บทของ อพ.สธ. และจัดทำแผนประจำปีเฉพาะในส่วน of หน่วยงานฯ ให้ชัดเจน พร้อมทั้งวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันให้ชัดเจน ทั้งในเรื่องวิธีการและขั้นตอนการดำเนินงานและการบริหารจัดการ

๒. กรอบการใช้ประโยชน์ทรัพยากร

เป็นกรอบการดำเนินงานที่เน้นในเรื่องการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ความต้องการของท้องถิ่นอย่างชัดเจน มีเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานที่เป็นทิศทางเดียวกับยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ซึ่งมี ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

๑. การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์การสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ
๒. การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม
๓. การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์การสร้างองค์ความรู้พื้นฐานของประเทศ
๔. การสร้างบุคลากรพัฒนาระบบนิเวศและเครือข่ายการวิจัยและนวัตกรรมที่เข้มแข็ง

การดำเนินงานให้ยุทธศาสตร์ฯ ประสบความสำเร็จต้องใช้ทุนทางทรัพยากรของประเทศเป็นพื้นฐานทั้งสิ้น อพ.สธ. จึงพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรให้เป็นปัจจุบันเพื่อนำไปใช้ประโยชน์และบรรลุจุดมุ่งหมายตามแนวพระราชดำริ โดยมีกิจกรรมที่ดำเนินงานสนับสนุนกรอบการใช้ประโยชน์ทรัพยากรนี้ ๓ กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมที่ ๔ กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร

เป้าหมาย

๑. เพื่อศึกษาและประเมินศักยภาพพันธุ์กรรมพืชและทรัพยากรอื่น ๆ ที่สำรวจเก็บรวบรวมและปลูกรักษาไว้จากกิจกรรมที่ ๑ - ๓ หรือเป็นทรัพยากรที่ถูกคัดเลือกมาจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๒. เพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรทั้งสามฐานทรัพยากร ได้แก่ ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา มีการวางแผนและดำเนินการวิจัยศักยภาพของทรัพยากรต่าง ๆ นำไปสู่การเกิดผลิตภัณฑ์ที่เป็นประโยชน์กับท้องถิ่นต่าง ๆ และประเทศไทย
๓. เพื่อศึกษาศักยภาพของทรัพยากรที่อาจนำไปสู่การพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ สายพันธุ์จุลินทรีย์ตามแนวพระราชดำริ และมีแนวทางนำไปสู่การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน โดยที่ทรัพยากรไม่สูญหายไป

อพ.สธ. ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ประสานงาน ร่วมมือ ส่งเสริมในการดำเนินงานด้านวิชาการและการวิจัย ร่วมกับหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ เช่น มหาวิทยาลัย กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมป่าไม้ ศูนย์พันธุ์สัตว์กรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ฯลฯ โดยกำหนดพื้นที่เป้าหมายและทรัพยากรต่าง ๆ ในการดำเนินงานอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ ให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามกรอบแผนแม่บทของ อพ.สธ. และจัดทำแผนประจำปี เฉพาะในส่วน of หน่วยงานตนให้ชัดเจน พร้อมทั้งวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันให้ชัดเจน ผ่านการประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ. ของหน่วยงานนั้น ๆ

กิจกรรมที่ ๕ กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร

เป้าหมาย

๑. เพื่อให้เกิดฐานข้อมูลทรัพยากรของประเทศโดยศูนย์ข้อมูลทรัพยากร อพ.สธ. สวนจิตรลดาร่วมกับหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ บันทึกข้อมูลของการสำรวจเก็บรวบรวมการศึกษาประเมินการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทั้งสามฐาน ตัวอย่างเช่น ฐานข้อมูลพรรณไม้แห้ง ฐานข้อมูลงานวิจัย ฐานข้อมูลทรัพยากร อพ.สธ. ฐานข้อมูลสัตว์ทะเล และฐานข้อมูลจุลินทรีย์ข้อมูลต่าง ๆ จากการทำงานในกิจกรรมต่าง ๆ ของ อพ.สธ. โดยทำการบันทึกลงในระบบฐานข้อมูล เพื่อเป็นฐานข้อมูลและมีระบบที่เชื่อมต่อถึงกันได้ทั่วประเทศโดยเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลทรัพยากรของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ อพ.สธ.

๒. เพื่อให้ฐานข้อมูลทรัพยากรนั้น เป็นข้อมูลเพื่อนำไปสู่การวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน และอาจนำไปสู่การพัฒนาพันธุ์พืชและทรัพยากรต่าง ๆ โดยที่ อพ.สธ. เป็นที่ปรึกษาแต่งตั้งคณะทำงานประสานงาน ร่วมมือ พัฒนาการทำศูนย์ข้อมูลฯ กำหนดรูปแบบในการทำฐานข้อมูล โดยกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามกรอบแผนแม่บทของ อพ.สธ. และจัดทำแผนประจำปีเฉพาะในส่วนของหน่วยของตนให้ชัดเจน พร้อมทั้งวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันให้ชัดเจน ผ่านการประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ. ของหน่วยงานนั้น ๆ

กิจกรรมที่ ๖ กิจกรรมวางแผนพัฒนาทรัพยากร

เป้าหมาย

๑. เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงพันธุ์ทรัพยากรให้ดียิ่งขึ้นตามความต้องการของท้องถิ่น โดยที่ อพ.สธ. มีหน้าที่ประสานกับนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิของหน่วยงานและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เช่น ในเรื่องของพืช โดยวิเคราะห์จากฐานข้อมูลจากกิจกรรมที่ ๕ มาใช้ในการศึกษาศักยภาพของพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ พันธุ์จุลินทรีย์ ฯลฯ และนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลและคัดเลือกสายต้นเพื่อเป็นพ่อแม่พันธุ์พืช พร้อมกับวางแผนพัฒนาพันธุ์ระยะยาว

๒. นำแผนพัฒนาพันธุ์ขึ้นทูลเกล้า ฯ ถวายสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ และพระราชทานแผนพัฒนาพันธุ์และพันธุ์กรรมที่คัดเลือก ให้หน่วยงานที่มีความพร้อมนำไปปฏิบัติ พันธุ์พืช/สัตว์/ชีวภาพอื่น ๆ ที่อยู่ในเป้าหมาย ได้แก่ พันธุ์พืชสมุนไพร พันธุ์พืชพื้นเมืองต่าง ๆ ที่สามารถวางแผนนำไปสู่การพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นเหมาะสมต่อการปลูกในพื้นที่ต่าง ๆ ในประเทศไทย

อพ.สธ. ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ประสานงาน ร่วมมือ ในการวางแผนพัฒนา โดยกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามกรอบแผนแม่บทของ อพ.สธ. และจัดทำแผนประจำปีเฉพาะในส่วนของหน่วยของตนให้ชัดเจน พร้อมทั้งวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันให้ชัดเจน ผ่านการประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ. ของหน่วยงานนั้น ๆ

๓. กรอบการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร

เป็นกรอบการดำเนินงานที่มุ่งเน้นไปที่เยาวชน นักเรียน นิสิตนักศึกษาและประชาชนทั่วไป ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน นำไปสู่การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรของประเทศ ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรกายภาพ ชีวภาพ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาได้ตระหนักเห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของการอนุรักษ์ทรัพยากรที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อมหาชนชาวไทย โดยมีกิจกรรมที่ดำเนินงานสนับสนุนในกรอบการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรนี้ ๒ กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมที่ ๗ กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร

เป้าหมาย

๑. เพื่อให้เยาวชนและประชาชนชาวไทย ให้เข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ของทรัพยากรทั้งสามฐาน ให้รู้จักหวงแหนและรู้จักการนำไปใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ซึ่งนำไปสู่แนวทางการจัดการอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรของประเทศอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานของทรัพยากรที่มีอยู่จริง

๒. เพื่อให้หน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริวางแผนและขยายผลเพื่อนำแนวทางการสร้างจิตสำนึกในการรักทรัพยากรของ อพ.สธ. ไปดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ของหน่วยงานนั้น ๆ

อพ.สธ. ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ประสานงาน ร่วมมือ สนับสนุนให้โรงเรียนและสถาบันการศึกษาเป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน อพ.สธ. ประสานงานหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริให้ดำเนินการในกิจกรรมนี้ โดยกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามกรอบแผนแม่บทของ อพ.สธ. และจัดทำแผนประจำปีเฉพาะในส่วน of หน่วยของตนให้ชัดเจน พร้อมทั้งวางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน ให้ชัดเจนผ่านการประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ. ของหน่วยงานนั้น ๆ

กิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

เป้าหมาย

๑. เพื่อเปิดโอกาสให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เข้าร่วมสนับสนุนงานของ อพ.สธ. ในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของทุนสนับสนุน หรือดำเนินงานที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของ อพ.สธ. โดยอยู่ในกรอบของแผนแม่บท อพ.สธ.

๒. เพื่อเปิดโอกาสให้เยาวชนและประชาชนได้สมัครเข้ามาศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติในสาขาต่าง ๆ ตามความถนัดและสนใจ โดยมีคณาจารย์ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาให้คำแนะนำ และให้แนวทางการศึกษา โดยจัดตั้งเป็นชมรมนักชีววิทยา อพ.สธ.

๓. เพื่อรวบรวมนักวิจัย นักวิชาการคณาจารย์ผู้เชี่ยวชาญจากทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นอาสาสมัครและเข้ามาทำงานตามแนวทางการดำเนินงานในกิจกรรมของ อพ.สธ. ทั้งส่วนตัวและผ่านทางหน่วยงานที่ตนเองสังกัดอยู่ โดยจัดตั้งเป็นชมรมคณะปฏิบัติงานวิทยาการ อพ.สธ. ซึ่งจะเป็นผู้นำในการถ่ายทอดความรู้และสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรของประเทศให้แก่เยาวชนและประชาชนชาวไทยต่อไป

๔. เพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง ให้ดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีนโยบายให้ทุก อบต. เป็นสมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น

อพ.สธ. ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ประสานงาน ร่วมมือกับหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ กำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามกรอบแผนแม่บทของ อพ.สธ. และจัดทำแผนประจำปีเฉพาะในส่วน of หน่วยของตนให้ชัดเจน พร้อมทั้งวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันให้ชัดเจน ผ่านการประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ. ของหน่วยงานนั้น ๆ

๒. การดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในส่วนของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อพ.สธ. - ส.ป.ก.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๒.๑ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อพ.สธ. - ส.ป.ก.) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๒.๑.๑ หน่วยงานรับผิดชอบ

- ๑) หน่วยงานหลัก สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- ๒) หน่วยงานบูรณาการ โรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๑.๒ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์/ นโยบาย

- ๑) ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
- ๒) ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนย่อยของแผนแม่บท แผนแม่บท ๑๕ พลังทางสังคม ประเด็นแผนย่อย ๔.๑.๑ การเสริมสร้างทุนทางสังคม
- ๓) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ หมายความว่า ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม : แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม
- ๔) นโยบายรัฐบาล : มุ่งมั่นที่จะพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ สร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติพระราชกรณียกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์ และดำเนินงานตามแนวพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง

๒.๑.๓ หลักการและเหตุผล

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) เป็นโครงการที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริ ให้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยให้อนุรักษ์พืชพรรณเพื่อรักษาฐานทรัพยากร ของประเทศ และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำเนินงานโครงการ เพื่อสืบสานพระราชปณิธานในการอนุรักษ์ทรัพยากรของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ โดยมีแนวทางการดำเนินการภายใต้แผนแม่บท อพ.สธ. ระยะละ ๕ ปี

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๔ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ขอพระราชทานพระราชนุญาตเข้าร่วมสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ซึ่งสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานพระราชนุญาตให้ ส.ป.ก. เข้าร่วมสนองพระราชดำริ โดยเป็นหน่วยงานสนับสนุนกลุ่ม G๙ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งอยู่ในช่วงของแผนแม่บทระยะ ๕ ปีที่ห้า (๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙) และ ส.ป.ก. เริ่มดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ ในกิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช และกิจกรรมปกป้องพันธุกรรมพืช เพื่อปลูกฝังและสร้างเด็กและเยาวชนให้มีจิตสำนึกอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และยังคงดำเนินการในลักษณะกิจกรรมดังกล่าวอย่างต่อเนื่องภายใต้แผนแม่บทระยะ ๕ ปี ที่หก (๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔) และแผนแม่บทระยะ ๕ ปี ที่เจ็ด (๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๙) เป็นลำดับ

ด้วยโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) มีแผนแม่บทระยะ ๕ ปีที่เจ็ด (๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๙) ซึ่งได้กำหนดการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙) ภายใต้ ๓ กรอบ ๘ กิจกรรม ได้แก่ กรอบที่ ๑ กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร : กิจกรรมที่ ๑ กิจกรรมปกป้องรักษา กิจกรรมที่ ๒ กิจกรรมสำรวจ ทรัพยากร กิจกรรมที่ ๓ กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร กรอบที่ ๒ กรอบการใช้ประโยชน์ทรัพยากร : กิจกรรม ที่ ๔ กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร กิจกรรมที่ ๕ กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร กิจกรรมที่ ๖ กิจกรรมวางแผนพัฒนาทรัพยากร กรอบที่ ๓ กรอบการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร : กิจกรรมที่ ๗ กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร และกิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ ทรัพยากร โดยกำหนดเป้าหมาย เพื่อพัฒนาบุคลากร อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ถึงมหาชน ชาวไทย และมีวัตถุประสงค์ให้เข้าใจและเห็นความสำคัญของทรัพยากร ให้ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ จนเกิดประโยชน์ ถึงมหาชนชาวไทย และให้มีระบบข้อมูลทรัพยากรให้สื่อถึงกันได้ทั่วประเทศ ประกอบกับปัจจุบัน อพ.สธ. ตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ และปรากฏการณ์โลกร้อนจากการปล่อยก๊าซเรือนกระจก อพ.สธ. จึงมุ่งสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน เพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสภาพแวดล้อม การดำเนินงาน อพ.สธ. ในส่วนของงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นและงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน จึงควรที่จะสนับสนุนและเกิด การเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน รวมทั้งการดำเนินงานในทุกมิติ

ส.ป.ก. จึงได้จัดทำโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อพ.สธ. - ส.ป.ก.) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยกำหนดกรอบการดำเนินงานตามบทบาทและภารกิจของ ส.ป.ก. คือ เป็นหน่วยงาน ที่ดำเนินงานตามกิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร เป้าหมายคือ สนับสนุน โรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดินให้ดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน เพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรม พืชและทรัพยากรให้กับเด็กและเยาวชนในโรงเรียนที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินเรียนรู้ตามกระบวนการงานสวน พฤกษศาสตร์โรงเรียน ๕ องค์ประกอบ ๓ สารการเรียนรู้ โดยใช้พืชศึกษาบูรณาการเข้าสู่การเรียนการสอน ส่งผลให้นักเรียนได้สัมผัส เรียนรู้ สร้าง และปลูกฝังคุณธรรม เสริมสร้างปัญญาและภูมิปัญญา

การสนับสนุนให้ดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น เป้าหมายคือ สนับสนุนให้เกษตรกรในเขตปฏิรูป ที่ดินให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งรายบุคคล หรือ กลุ่ม/ชุมชน/พื้นที่ เพื่อสร้างจิตสำนึกอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและทรัพยากรให้กับเกษตรกรได้รู้จักใช้ รู้คุณค่า หวง แหน รักษา ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา มีการอนุรักษ์และใช้ ประโยชน์ทรัพยากรนำไปสู่การสร้างรายได้อย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ ส.ป.ก. ยังสนับสนุนงานกิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร ด้วยการสนับสนุนและจัดทำ ฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่นที่เกษตรกรหรือโรงเรียนร่วมดำเนินการกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

ทั้งนี้ กระบวนการขับเคลื่อนงานนั้น ส.ป.ก. ดำเนินงานผ่านกลไกการบูรณาการกับศูนย์แม่ข่าย ประสานงาน อพ.สธ. ทั้ง ๕ แห่ง และศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. รวมทั้งสถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัย ในท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และปราชญ์ชาวบ้าน ร่วมสนับสนุนการดำเนินงาน และการน้อมนำ พระราชกระแส “การรักทรัพยากร คือ การรักชาติ รักแผ่นดิน” มาสู่การปฏิบัติโดยแท้จริง

๒.๑.๔ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- ๒) เพื่ออนุรักษ์พืชพรรณและความหลากหลายทางชีวภาพในเขตปฏิรูปที่ดิน
- ๓) สนับสนุนโรงเรียนและเกษตรกรให้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒.๑.๕ กลุ่มเป้าหมาย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

- ๑) โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน (ร.ตชด.) หรือโรงเรียนสังกัดอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ๑๓๐ โรงเรียน ๖๖ จังหวัด
- ๒) เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๔๐ ราย
- ๓) เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. จำนวน ๑๔๔ ราย

๒.๑.๖ วิธีการดำเนินการ

- ๑) ส.ป.ก. ส่วนกลาง ศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ จัดทำแนวทางและแผนการดำเนินงาน และชี้แจงแนวทางการดำเนินงานให้ ส.ป.ก. จังหวัด และผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ
- ๒) ส.ป.ก. ส่วนกลาง และ ส.ป.ก. จังหวัด ตรวจสอบและทบทวนข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย (โรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน และเกษตรกรรายบุคคล/กลุ่ม/ชุมชน/พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน)
- ๓) ส.ป.ก. จังหวัด ประสานงานกับกลุ่มเป้าหมาย และชี้แจงแผนงานโครงการ
- ๔) ส.ป.ก. ส่วนกลาง จัดสรรงบประมาณให้ ส.ป.ก. จังหวัด
- ๕) ส.ป.ก. ส่วนกลาง จัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. เพื่อให้มีองค์ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน และการเป็นวิทยากรถ่ายทอดการดำเนินงานตามแนวทาง อพ.สธ. ได้อย่างถูกต้อง
- ๖) ส.ป.ก. จังหวัด ดำเนินการ

๖.๑) การดำเนินงานในกลุ่มเป้าหมายโรงเรียน : การสร้างจิตสำนึกอนุรักษ์พันธุกรรมพืช และทรัพยากรให้กับเด็กและเยาวชน ภายใต้กระบวนการงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

- (๑) สนับสนุนให้โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการสมัครเป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
 - (๒) สนับสนุนการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนตามแนวทาง อพ.สธ. ๕ องค์ประกอบ
- ๓ สารการเรียนรู้ โรงเรียนละไม่เกิน ๓ ปีงบประมาณ
- (๓) สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่โรงเรียนอย่างสอดคล้องกับกิจกรรมที่ทำ
 - (๔) สนับสนุนให้โรงเรียนร่วมดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่โรงเรียนนั้นตั้งอยู่

คำอธิบาย การดำเนินงานองค์ประกอบที่ ๑ และ ๒ คือ การกำหนดพืชศึกษา (พืชชนิดที่ควรแก่การอนุรักษ์ มีมูลค่า และสามารถใช้ประโยชน์ได้จริง) ทำการวิเคราะห์สภาพพื้นที่ กำหนดขอบเขตการศึกษา สำรวจ ทำผังแสดงตำแหน่ง ทำป้าย จัดทำระบบข้อมูลทะเบียน ขยายพันธุ์ ปลูก ดูแลรักษา และบันทึกข้อมูลทรัพยากรพื้นที่ลงฐานข้อมูล องค์ประกอบที่ ๓ และ ๔ คือ วางแผนการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ ศึกษาข้อมูลด้านต่าง ๆ ของพรรณไม้ที่ปลูก/ทรัพยากรที่ดูแลรักษา และบันทึกการเปลี่ยนแปลง และองค์ประกอบที่ ๕ คือ การจัดทำแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบสวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียน และการจัดทำองค์ความรู้

๖.๒) การดำเนินงานในกลุ่มเป้าหมายเกษตรกร : การสร้างจิตสำนึกอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช และทรัพยากรให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (ทั้งรายบุคคล หรือกลุ่ม/ชุมชน/พื้นที่) ได้รู้จักใช้ รู้คุณค่า ห่วงแหน รักษา ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา มีการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ ทรัพยากรนำไปสู่การสร้างรายได้ที่ยั่งยืน

(๑) สนับสนุนให้เกษตรกรร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ประมาณ ๓ ปีงบประมาณ

(๒) พัฒนาองค์ความรู้ สร้างความเข้าใจในการดำเนินงาน อพ.สธ. เช่น การจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ฯลฯ และการจัดทำพืชศึกษา อย่างน้อย ๑ ชนิด

(๓) สนับสนุนการจัดเก็บข้อมูลฐานทรัพยากรท้องถิ่นตามใบงานที่เกี่ยวข้อง ใน ๙ ใบงาน ดังนี้

ใบงานที่ ๑ : การเก็บข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น

ใบงานที่ ๒ : การเก็บข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น

ใบงานที่ ๓ : การเก็บข้อมูลด้านกายภาพในท้องถิ่น

ใบงานที่ ๔ : การเก็บข้อมูลประเพณีหมู่บ้าน ชุมชน วิถีชุมชน

ใบงานที่ ๕ : การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

ใบงานที่ ๖ : การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของสัตว์ในท้องถิ่น

ใบงานที่ ๗ : การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของชีวภาพอื่น ๆ ในท้องถิ่น

ใบงานที่ ๘ : การเก็บข้อมูลภูมิปัญญาในท้องถิ่น

ใบงานที่ ๙ : การเก็บข้อมูลแหล่งทรัพยากรและโบราณคดีในท้องถิ่น

(๔) สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกร/กลุ่ม/ชุมชน อย่างสอดคล้องกับกิจกรรมที่ทำ

(๕) เชื่อมโยง บูรณาการ ร่วมดำเนินงานกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้ทรัพยากรก่อเกิดมูลค่า สร้างรายได้ให้กับเกษตรกร และมีการยกระดับมาตรฐานตามศักยภาพ เช่น GAP, Organic Thailand, OTOP ฯลฯ

(๖) สนับสนุนให้ใช้ประโยชน์พืชศึกษา ทรัพยากร เป็นผลิตภัณฑ์ สินค้าหรือบริการ

(๗) บันทึกข้อมูลทรัพยากรในพื้นที่ลงในฐานข้อมูล

๗) ส.ป.ก. จังหวัดและส่วนกลาง ร่วมกันคัดเลือกโรงเรียน - เกษตรกรตัวอย่าง อพ.สธ.-ส.ป.ก.

๘) ส.ป.ก. จังหวัดและส่วนกลาง ร่วมสนับสนุนงานกิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร ด้วยการสนับสนุน และจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่นที่เกษตรกรหรือโรงเรียนร่วมดำเนินการกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๙) ส.ป.ก. จังหวัดและส่วนกลาง ร่วมประสาน ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงาน อพ.สธ. - ส.ป.ก.

๑๐) ส.ป.ก. ส่วนกลาง ติดตามผลการดำเนินงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำเดือนและจัดทำ รายงานสรุปผลการดำเนินงาน

๑๑) ส.ป.ก. จังหวัด/ส่วนกลาง สนับสนุนการเข้าร่วมประชุมวิชาการหรือการจัดนิทรรศการโครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชฯ และการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานโครงการตามช่องทางต่าง ๆ

๒.๑.๗ ระยะเวลาดำเนินการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๘ (ตุลาคม ๒๕๖๗ - กันยายน ๒๕๖๘)

๒.๑.๘ งบประมาณ

รวมทั้งสิ้น ๓,๙๔๐,๔๔๐ บาท (สามล้านเก้าแสนสี่หมื่นสี่ร้อยสี่สิบบาทถ้วน) ประกอบด้วย

๑) งบประมาณตาม พ.ร.บ.งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ จำนวน ๓,๒๗๖,๘๔๐ บาท (สามล้านสองแสนเจ็ดหมื่นหกพันแปดร้อยสี่สิบบาทถ้วน)

๒) เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ จำนวน ๖๖๓,๖๐๐ บาท (หกแสนหกหมื่นสามพันหกร้อยบาทถ้วน)

๒.๑.๙ สถานที่ดำเนินการ

- ๑) โรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน
- ๒) พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน
- ๓) ศูนย์แม่ข่ายประสานงาน อพ.สธ. / ศูนย์ประสานงาน อพ.สธ.
- ๔) แหล่งศึกษาเรียนรู้โครงการ อพ.สธ. ของหน่วยงานต่าง ๆ

๒.๑.๑๐ ตัวชี้วัด

- ๑) เชิงปริมาณ
 - (๑) โรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน (หลักสูตรกระบวนการสวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียนตามแนวทาง อพ.สธ.) จำนวน ๑๗๐ โรงเรียน
 - (๒) เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น จำนวน ๔๐ ราย
 - (๓) เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรการสนับสนุนงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น จำนวน ๑๔๔ ราย
- ๒) เชิงคุณภาพ
 - (๑) โรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดินมีพืชศึกษา/ทรัพยากรเด่น อย่างน้อย ๑ ชนิด/ด้าน
 - (๒) ร้อยละ ๘๐ ของเกษตรกรที่ได้รับการฝึกอบรม สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์
 - (๓) เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
- ๓) ผลสัมฤทธิ์
 - (๑) โรงเรียนมีการใช้ประโยชน์จากพืชศึกษา/ทรัพยากรเด่น
 - (๒) มีฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่นของเกษตรกรหรือโรงเรียน

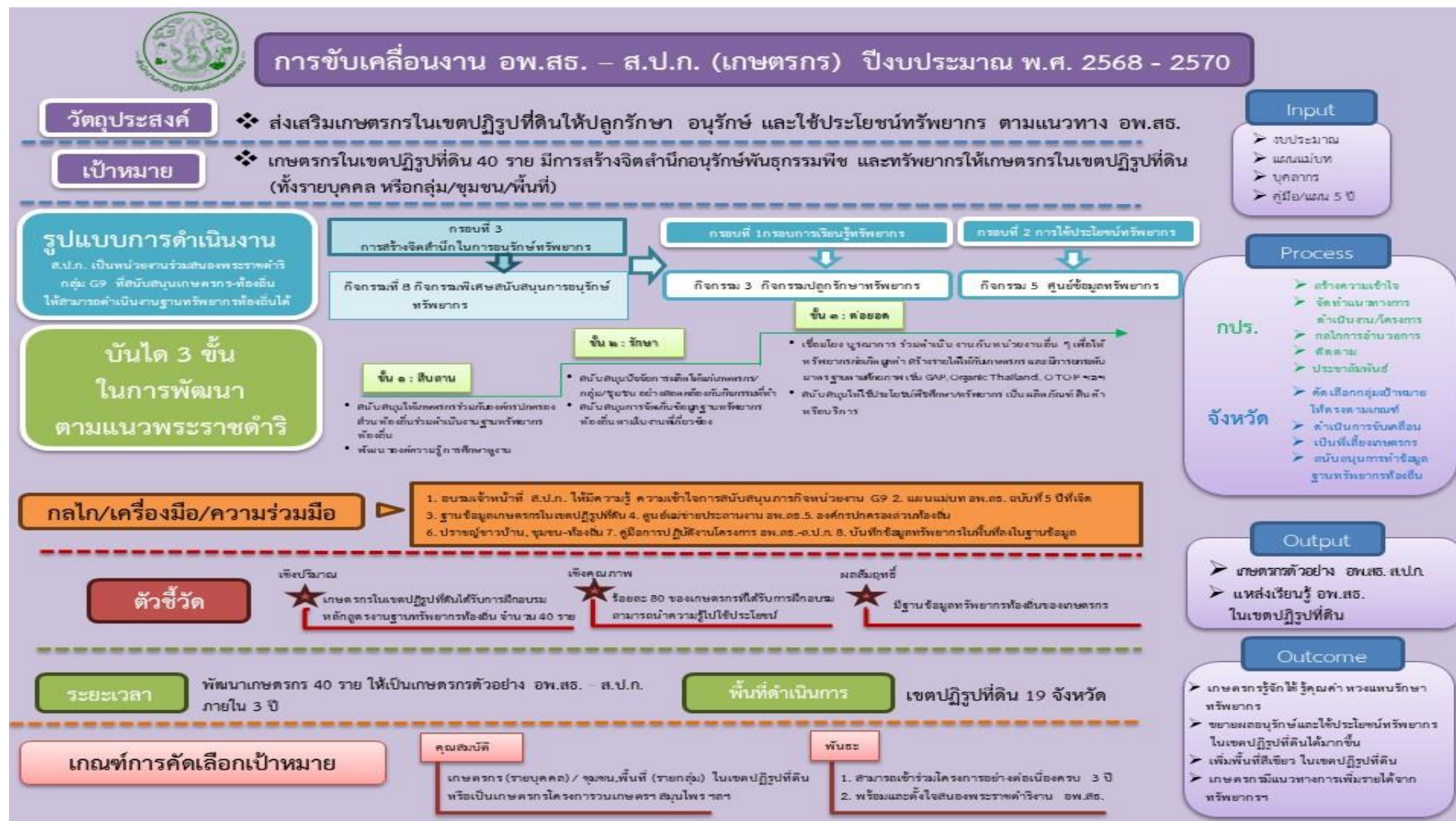
๒.๑.๑๑ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) โรงเรียนและเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้ร่วมสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อนุรักษ์พันธุกรรมพืช
- ๒) เด็ก เยาวชน และเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้รับการปลูกฝังมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ๓) โรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดินสามารถดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน
- ๔) เกษตรกรสามารถอนุรักษ์ พัฒนา และใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน เกิดความหลากหลายทางชีวภาพในเขตปฏิรูปที่ดิน
- ๕) โรงเรียนและเกษตรกรสามารถร่วมจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่นกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้
- ๖) ส.ป.ก. มีฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่นไปสนับสนุนการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากร อพ.สธ.

๒.๒.๑ กรอบแนวทางการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. (เด็กและเยาวชน) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๗๐
ภายใต้แผนแม่บท อพ.สธ. ระยะที่ ๕ ปีที่เจ็ด (๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙)

๒.๒.๒ กรอบแนวทางการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. (เกษตรกร) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๗๐
ภายใต้แผนแม่บท อพ.สธ. ระยะที่ ๕ ปีที่เจ็ด (๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙)

ภาพที่ ๒ ภาพกรอบแนวทางการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. (เกษตรกร)

๒.๓ สรุปผลการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๒.๓.๑ สรุปผลการดำเนินงานและผลการเบิกจ่ายงบประมาณภาพรวมโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ดำเนินงานตามแผนแม่บท ระยะ ๕ ปีที่เจ็ด (๑ ตุลาคม ๒๕๖๔- ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙) โดยกำหนดเพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานตามแนวทางพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เน้นการทำงานเข้าไปสร้างจิตสำนึกในการรักษาทรัพยากร ตั้งแต่ในสถานศึกษา ดำเนินงานในระดับท้องถิ่นในการทำฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย ๓ ฐานทรัพยากร ได้แก่ ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรกายภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา ทำให้ทราบฐานข้อมูลทรัพยากรที่มีอยู่จริง จนนำไปสู่การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน บนพื้นฐานของการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีอยู่ในประเทศไทยต่อไป ดังพระราชกระแสสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๔๐ **การรักษาทรัพยากร คือ การรักษาดี รักษาแผ่นดิน** โดยแผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ ๕ ปีที่เจ็ด (๑ ตุลาคม ๒๕๖๔- ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙) ดำเนินงานภายใต้ ๓ กรอบ ๘ กิจกรรม ได้แก่

กรอบที่ ๑ กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร

กิจกรรมที่ ๑ กิจกรรมปกป้องทรัพยากร

กิจกรรมที่ ๒ กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร

กิจกรรมที่ ๓ กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร

กรอบที่ ๒ กรอบการใช้ประโยชน์ทรัพยากร

กิจกรรมที่ ๔ กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร

กิจกรรมที่ ๕ กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร

กิจกรรมที่ ๖ กิจกรรมวางแผนพัฒนาทรัพยากร

กรอบที่ ๓ กรอบการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร

กิจกรรมที่ ๗ กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร

กิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อพ.สธ. - ส.ป.ก.) ตามกิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร ภายใต้แผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ ๕ ปีที่เจ็ด (๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙) ของหน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริ กลุ่ม G๙ โดยดำเนินงานที่มุ่งเน้นไปที่เยาวชน นักเรียน นิสิตนักศึกษา และประชาชนทั่วไป ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน นำไปสู่การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรของประเทศ และตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการอนุรักษ์ทรัพยากรที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อมหาชนชาวไทย รวมถึงการสนับสนุนโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดินและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการดำเนินงานภายใต้กิจกรรม ดังนี้

ภาพที่ ๓ ภาพแสดงกรอบการดำเนินงานของโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก.

๑. กิจกรรมที่ ๓ กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร
 - เป้าหมายเป็นเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน
 - วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินให้ปลูกรักษา อนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ทรัพยากรตามแนวทาง อพ.สธ.
๒. กิจกรรมที่ ๕ กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร
 - เป้าหมายคือ ส.ป.ก. มีระบบฐานข้อมูลทรัพยากรในเขตปฏิรูปที่ดินที่ถูกต้อง แม่นยำ
 - วัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทรัพยากร และการใช้ทรัพยากรในเขตปฏิรูปที่ดิน นำไปสู่การวิเคราะห์ วางแผน พัฒนาระบบการทำงาน และสนับสนุนงานปฏิรูปที่ดินให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับกิจกรรมของ ส.ป.ก. และเพื่อการรายงานผล การสืบค้นข้อมูล เกิดการแบ่งปันและเผยแพร่ข้อมูลในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร
๓. กิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร
 - เป้าหมายเป็นโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๑๗๐ โรงเรียน ในพื้นที่ ๖๖ จังหวัด
 - วัตถุประสงค์เพื่อดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ให้เด็กและเยาวชนให้เข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ของทรัพยากร ให้รู้จักวางแผน และการนำมาใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณโครงการฯ รวมทั้งสิ้น ๔,๑๗๒,๗๐๐ บาท จาก ๒ แหล่งงบประมาณ ได้แก่ ๑) งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ จำนวน ๑,๘๘๘,๘๖๒ บาท และ ๒) เงินกองทุน การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จำนวน ๒,๒๘๓,๘๓๘ บาท โดยสามารถสรุปผลการดำเนินงาน และผลการใช้จ่ายงบประมาณได้ ดังนี้

ตารางที่ ๑ รายงานผลการดำเนินงานและผลการใช้จ่ายเงิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

รายการ/กิจกรรม	แผนงาน (โรงเรียน/ราย)	ผลงาน (โรงเรียน/ราย)	ร้อยละ	แผนงาน (บาท)	ผลงาน (บาท)	ร้อยละ
รวมทั้งสิ้น	๑๗๐/๑๕๒	๑๖๓/๑๔๒		๓,๙๕๐,๔๔๐.๐๐	๓,๘๘๐,๔๙๖.๐๖	๙๘.๗๑
ตั้งจ่ายส่วนกลาง				๑,๓๑๒,๔๔๐.๐๐	๑,๒๗๔,๓๘๐.๐๖	๙๗.๑๐
๑. งบบริหาร ส.ป.ก.				๔๐๕,๐๐๐.๐๐	๓๘๐,๔๘๔.๒๕	๙๓.๙๕
๒. งบบริหารโครงการ กปร.				๙๐๗,๔๔๐.๐๐	๘๙๓,๘๙๕.๘๑	๙๘.๕๑
กิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร หลักสูตร สนับสนุนงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น (เจ้าหน้าที่)	๑๑๒ ราย/ ๗๒ จังหวัด	๑๔๑ ราย/ ๗๒ จังหวัด	๑๒๕.๘๙	}	}	
กิจกรรมที่ ๓ ปลูกรักษาทรัพยากร หลักสูตร ๖ งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น (เกษตรกรนาร่อง อพ.สธ.)	๔๐ ราย/ ๑๙ จังหวัด	๔๑ ราย/ ๑๙ จังหวัด	๑๐๒.๕๐			
ตั้งจ่าย ส.ป.ก. จังหวัด				๒,๖๒๘,๐๐๐.๐๐	๒,๖๐๖,๑๑๖.๐๐	๙๙.๑๙
๑. ค่าบริหารโครงการ ๖๖ จังหวัด				๓๔๐,๐๐๐.๐๐		
๒. ค่าฝึกอบรม (เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม)				๑,๔๒๘,๐๐๐.๐๐		
กิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร หลักสูตร กระบวนการสวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียนตามแนวทาง อพ.สธ.	๑๗๐ โรงเรียน	๑๗๐ โรงเรียน	๑๐๐.๐๐			
๓. ค่าวัสดุการเกษตร				๘๖๐,๐๐๐.๐๐		
๓.๑ สนับสนุนปัจจัยการผลิต	๑๗๐ โรงเรียน/ ๖๖ จังหวัด	๑๗๐ โรงเรียน/ ๖๖ จังหวัด	๑๐๐.๐๐	๖๘๐,๐๐๐.๐๐		
๓.๒ สนับสนุนปัจจัยการผลิต (โรงเรียนตัวอย่าง) - โรงเรียนบ้านห้วยแพรง จ.ลำพูน - โรงเรียน ตชด.บ้านนาอีสาน จ.ฉะเชิงเทรา - โรงเรียนบ้านหนองตะแบก จ.นครราชสีมา - โรงเรียนบ้านคันธารักษ์ จ.ชุมพร	๔ โรงเรียน	๔ โรงเรียน	๑๐๐.๐๐	๒๐,๐๐๐.๐๐		
๓.๓ สนับสนุนปัจจัยการผลิต (เกษตรกรนาร่อง อพ.สธ.)	๔๐ ราย/ ๑๙ จังหวัด	๔๐ ราย/ ๑๙ จังหวัด	๑๐๐.๐๐	๑๖๐,๐๐๐.๐๐		

๑. ผลการดำเนินงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณ

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ. - ส.ป.ก.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๘ มีผลการดำเนินงานรายการกิจกรรม ดังนี้ กิจกรรมที่ ๓ ปลูกรักษาทรัพยากร สนับสนุนการฝึกอบรมหลักสูตร ๖ งานฐานทรัพยากรท้องถิ่นพร้อมสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกรนาร่องในเขตปฏิรูปที่ดิน ๔๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ของเป้าหมายดำเนินงาน กิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร สนับสนุนการฝึกอบรมหลักสูตรสนับสนุนงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ให้แก่โรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดินพร้อมสนับสนุนปัจจัยการผลิต จำนวน ๑๗๐ โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ของเป้าหมายดำเนินงาน สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กับโรงเรียนตัวอย่าง จำนวน ๔ โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ของเป้าหมายดำเนินงาน รวมทั้งสนับสนุนการฝึกอบรมหลักสูตรสนับสนุนงานสวนพฤกษศาสตร์ โรงเรียนและงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นให้แก่เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. จำนวน ๑๔๑ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๒๕.๘๙ ของเป้าหมายดำเนินงาน โดยมีผลการเบิกจ่ายภาพรวมทั้งสิ้น ๓,๘๘๐,๔๙๖.๐๖ บาท คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๗๑

๒. ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานโครงการ

๒.๑ ผลผลิต (Output)

๑) เชิงปริมาณ

๑.๑) โรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดินได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน (หลักสูตรกระบวนการสวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียนตามแนวทาง อพ.สธ.) จำนวน ๑๗๐ โรงเรียน หรือคิดเป็น ร้อยละ ๑๐๐ ของเป้าหมาย

๑.๒) เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น จำนวน ๔๑ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๒.๕๐ ของเป้าหมาย

๑.๓) เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรการสนับสนุนงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน และงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น จำนวน ๑๔๑ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๗.๙๒ ของเป้าหมาย

๒) เชิงคุณภาพ

๒.๑) โรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดินมีพืชศึกษา/ทรัพยากรเด่น อย่างน้อย ๑ ชนิด/ด้าน โดยเฉลี่ย อยู่ที่ ๑.๒๗ ชนิด/ด้าน

๒.๒) ร้อยละ ๑๐๐ ของเกษตรกรที่ได้รับการฝึกอบรม สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

๒.๓) เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. โดยเฉลี่ย อยู่ที่ร้อยละ ๙๓.๔๓

๒.๒ ผลลัพธ์ (Out come)

๑) โรงเรียนมีการใช้ประโยชน์จากพืชศึกษา/ทรัพยากรเด่น จำนวน ๘๙ โรงเรียน โดยมีการใช้ประโยชน์ในเรื่องอาหาร ยารักษาโรคที่ใช้กับคน และเป็นแหล่งเรียนรู้ อาทิ การทำผลิตภัณฑ์สมุนไพร (สบู่ ยาม่อง ชาสมุนไพร แชมพู น้ำยาเอนกประสงค์ น้ำสมุนไพร ไวน์ แยม) การนำเส้นใยมาแปรรูปเป็นกระดาษ การใช้สีจากสมุนไพรทำผ้ามัดย้อม การใช้ส่วนผสมของพืชทำกระเป๋าคู่ปัดฝุ่น เป็นต้น

๒) มีฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่นของเกษตรกรหรือโรงเรียน โดยสามารถแสดงผลข้อมูล เป็น ๒ รูปแบบ คือ ๑) รูปแบบ Dashboard ๒) รูปแบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System: GIS)

๒.๓ ผลที่ได้รับจากการดำเนินงาน

๑) โรงเรียนเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๑๗๐ โรงเรียน และเกษตรกรนำร่องในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๔๐ ราย ได้ร่วมสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๒) เด็กและเยาวชนในโรงเรียนเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๕,๔๖๑ ราย ได้รับการปลูกฝังเกิดเป็นจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๙๑.๑๖

๓) เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๔๐ ราย ได้รับการปลูกฝังเกิดเป็นจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๙๘.๒๕

๔) โรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดินสามารถดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนได้อย่างถูกต้องครบถ้วน โดยมีพรรณไม้ในพื้นที่โรงเรียนเขตปฏิรูปที่ดินได้รับการอนุรักษ์และรวบรวม จำนวน ๒๙๓ ชนิด และมีพืชศึกษา/ทรัพยากรเด่น จำนวน ๘๔ ชนิด เพื่อใช้สำหรับศึกษาหรือเป็นสื่อการเรียนการสอนภายใต้กระบวนการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

๕) เกษตรกรเกิดการอนุรักษ์พืชพรรณและใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน เกิดความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่แปลงเกษตรเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๒๗๖ ชนิด โดยมีพืชศึกษา/ทรัพยากรเด่น จำนวน ๔๑ ชนิด พื้นที่ประมาณ ๕๕๒ ไร่

๖) โรงเรียนและเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินสามารถร่วมดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ตัวอย่างเช่น ส.ป.ก.แพร่ ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งแล้ง และโรงเรียนบ้านวังเลียง ดำเนินการสำรวจทรัพยากรท้องถิ่น ได้แก่ การจัดทำทะเบียนพรรณไม้ ข้อมูลประวัติของหมู่บ้าน ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำยาปี (เกษตรกรนำร่อง อพ.สธ. - ส.ป.ก.) เป็นต้น โดยเกษตรกรสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านพรรณพืชและภูมิปัญญาภายใต้กระบวนการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนให้แก่เด็กและเยาวชนในโรงเรียนบ้านวังเลียงได้

๗) ส.ป.ก. มีฐานข้อมูลทรัพยากร อพ.สธ. - ส.ป.ก. โดยแสดงผลข้อมูลเป็น ๒ รูปแบบ คือ ๑) รูปแบบ Dashboard ๒) รูปแบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System: GIS) สำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทรัพยากร และการใช้ทรัพยากรในเขตปฏิรูปที่ดิน นำไปสู่การวิเคราะห์ วางแผน พัฒนาระบบการทำงาน และสนับสนุนงานปฏิรูปที่ดินให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับกิจกรรมของ ส.ป.ก. และเพื่อการรายงานผลการสืบค้นข้อมูล เกิดการแบ่งปันและเผยแพร่ข้อมูลในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร

๒.๓.๒ โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การสนับสนุนงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น หลักสูตร การดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ๕ องค์ประกอบ ภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อพ.สธ. - ส.ป.ก.) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๑. โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การสนับสนุนงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น หลักสูตร การดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ๕ องค์ประกอบ ภายใต้โครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๑) หลักการและเหตุผล

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้เข้าร่วมสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) โดยเป็นหน่วยงานสนับสนุน กลุ่ม G๙ และใช้ชื่อโครงการว่า "โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.-ส.ป.ก.) โดยโครงการ อพ.สธ. จะมีแผนแม่บทเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานระยะละ ๕ ปี ปัจจุบันใช้แผนแม่บทระยะห้าปีที่เจ็ด (๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๙)

แผนแม่บทระยะห้าปีที่เจ็ดได้กำหนดการดำเนินงานภายใต้ ๓ กรอบ ๘ กิจกรรม ได้แก่ กรอบที่ ๑ กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร : กิจกรรมที่ ๑ กิจกรรมปลูกป่ารักษา กิจกรรมที่ ๒ กิจกรรมสำรวจทรัพยากร กิจกรรมที่ ๓ กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร กรอบที่ ๒ กรอบการใช้ประโยชน์ทรัพยากร : กิจกรรมที่ ๔ กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร กิจกรรมที่ ๕ กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร กิจกรรมที่ ๖ กิจกรรมวางแผนพัฒนาทรัพยากร กรอบที่ ๓ กรอบการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร : กิจกรรมที่ ๗ กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร และกิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร ทั้งนี้ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙)

ตามแผนแม่บทข้างต้นและกรอบภารกิจในเชิงพื้นที่ของ ส.ป.ก. โครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. จึงกำหนดเป้าหมายสำคัญ คือ ๑) การสนับสนุนงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน เพื่อสร้างจิตสำนึกอนุรักษ์พันธุกรรมพืช และทรัพยากรให้กับเด็กและเยาวชน โดยให้การสนับสนุนโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน ปลูกฝังเด็กและเยาวชนให้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช สัตว์ ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น และสนับสนุนให้โรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดินสามารถเป็นตัวอย่างและแหล่งเรียนรู้ฐานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ๒) ส่งเสริมเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินให้มีการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร นำไปสู่การสร้างรายได้อย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินทั้งรายบุคคลหรือกลุ่ม/ชุมชน/พื้นที่ ได้รู้จักใช้ รู้คุณค่า หวงแหน รักษา ทรัพยากร ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา และขยายผลการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรในเขตปฏิรูปที่ดินจนก่อให้เกิดรายได้ สร้างคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ปัจจุบัน ส.ป.ก. พบประเด็นปัญหาในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. หลายประการ อาทิเช่น เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานยังมีความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานสนับสนุนกลุ่ม G๙ คลาดเคลื่อน ไม่ตรงกัน ส่งผลให้การดำเนินงานสนับสนุนโรงเรียนและเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินยังไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ อีกทั้ง ส.ป.ก.จังหวัด มีการเปลี่ยนแปลงผู้ปฏิบัติงาน ต้องมีการสื่อสารถ่ายทอดแนวทางการปฏิบัติระหว่างผู้ปฏิบัติงานเดิมไปสู่ผู้ปฏิบัติงานใหม่ซึ่งมีประสบการณ์ไม่เท่ากัน เจ้าหน้าที่บางรายยังเข้าใจว่าโครงการ อพ.สธ. มุ่งเน้นการอนุรักษ์พันธุกรรม "พืช" เท่านั้น บางจังหวัดยังเข้าใจว่านักเรียนเป็น

กลุ่มเป้าหมายของโครงการ จึงดำเนินงานฝึกอบรมเด็กนักเรียน ทำให้เกิดประเด็นปัญหาว่าควรดำเนินงานในโรงเรียนที่มีนักเรียนอายุน้อยหรือไม่ เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. จึงควรได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ในการขับเคลื่อนงานโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. ให้สอดคล้องและถูกต้องตรงตามแผนแม่บทโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ระยะ ๕ ปีที่เจ็ด (๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๙) จะได้ดำเนินงานได้อย่างถูกต้อง

เมื่อคราวการประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ. - ส.ป.ก. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๘ วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๘ กองประสานงานโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ (กปร.) ได้เสนอแผนงานโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การสนับสนุนงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น กลุ่มเป้าหมายเป็นเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. จังหวัด ๆ ละ ๑ ราย เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติงานและการขับเคลื่อนโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. ตามแนวทาง อพ.สธ. ได้อย่างถูกต้อง ที่ประชุมคณะกรรมการฯ ได้ให้ความเห็นว่า ส.ป.ก. ควรจัดฝึกอบรมข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. จังหวัด ๆ ละ ๒ ราย เพื่อให้เป็นทีมที่มีความรู้ความเข้าใจตรงกัน เมื่อกลับไปดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดของตนเอง จะได้มีผู้ร่วมดำเนินการที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ทั้งนี้ ส.ป.ก. ต้องดำเนินงานภายใต้หลักสูตรและปฏิทินการฝึกอบรมของศูนย์แม่ข่ายและศูนย์ประสานงานโครงการ อพ.สธ. เท่านั้น

ส.ป.ก. โดย กปร. ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า ศูนย์ประสานงานโครงการ อพ.สธ. - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ หันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นสถาบันการศึกษาที่มีความเหมาะสมที่จะเป็นแหล่งศึกษาและจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการ อพ.สธ. ให้กับข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. และมีความเห็นว่า เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ส่วนกลาง ก็ควรที่จะได้รับการพัฒนาให้มีองค์ความรู้ไปพร้อม ๆ กัน กับเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. จังหวัด จึงจะสามารถร่วมขับเคลื่อนภารกิจของหน่วยงานของ ส.ป.ก. ในฐานหน่วยงานสนับสนุน กลุ่ม G๙ ได้

ในการนี้ กปร. จึงได้จัดทำโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การสนับสนุนงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น หลักสูตร การดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ๕ องค์ประกอบ ภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อพ.สธ. - ส.ป.ก.) ปีงบประมาณ ศ. ๒๕๖๘ โดยกำหนดจัดขึ้นในระหว่างวันที่ ๒๙ เมษายน - ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๔๖๘ ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ หันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มเป้าหมาย ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ส่วนกลาง และ ส.ป.ก. จังหวัด จำนวนทั้งสิ้น ๑๔๔ ราย เพื่อให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. มีองค์ความรู้ในการดำเนินงาน อพ.สธ. ได้อย่างถูกต้อง และมีความเข้าใจบทบาทและภารกิจของหน่วยงานสนับสนุน กลุ่ม ๖๙ สามารถเชื่อมโยงกับศูนย์แม่ข่ายประสานงาน อพ.สธ. ศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัย ในท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อสนับสนุนงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น และสามารถสนับสนุนงานกิจกรรมฐานข้อมูลทรัพยากร อพ.สธ. - ส.ป.ก. ได้ด้วย

๒) วัตถุประสงค์

๒.๑) เพื่อสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๒.๒) เพื่อให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. มีองค์ความรู้ในการดำเนินงานตามแนวทาง อพ.สธ. ได้อย่างถูกต้อง และมีความเข้าใจบทบาทและภารกิจของหน่วยงานสนับสนุน กลุ่ม G๙

๓) กลุ่มเป้าหมาย

ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ส่วนกลาง และ ส.ป.ก. จังหวัด รวม ๑๔๔ ราย

๔) วิธีการดำเนินการ

๔.๑) ศึกษาข้อมูล ประสานงาน และปรึกษาหลักสูตรการฝึกอบรมกับศูนย์แม่ข่ายหรือศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. รวมทั้งสำรวจสถานที่ดำเนินการ

๔.๒) กปร. จัดทำโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การสนับสนุนงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน และงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น หลักสูตร การดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ๕ องค์ประกอบ ภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อพ.สธ. - ส.ป.ก.) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ และเสนอขออนุมัติโครงการและงบประมาณ

๔.๓) กปร. ประสานงานเพื่อชี้แจงโครงการกับ ส.ป.ก.จังหวัด

๔.๔) กปร. จัดสรรงบประมาณให้ ส.ป.ก.จังหวัด

๔.๕) กปร. ดำเนินการจัดฝึกอบรมโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การสนับสนุนงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น หลักสูตร การดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ๕ องค์ประกอบ

๔.๖) ประเมินผลการฝึกอบรม

- ความรู้ความเข้าใจก่อนการฝึกอบรม Pre-Test
- ความรู้ความเข้าใจหลังเข้ารับการฝึกอบรม Post-Test

๔.๗) สรุปผลการฝึกอบรม และรายงานผู้บริหาร

๕) ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ระหว่างวันที่ ๒๙ เมษายน - ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๘

๖) สถานที่ดำเนินการ

๖.๑) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ หันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๖.๒) แหล่งศึกษาเรียนรู้โครงการ อพ.สธ. ของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๗) งบประมาณ

งบประมาณรวมทั้งสิ้น ๘๒๒,๔๐๐ บาท (แปดแสนสองหมื่นสองพันสี่ร้อยบาทถ้วน) รายละเอียดดังนี้

๗.๑) เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ จำนวน ๖๖๓,๖๐๐ บาท (หกแสนหกหมื่นสามพันหกร้อยบาทถ้วน)

๗.๒) งบประมาณตาม พ.ร.บ.งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ จำนวน ๑๕๘,๘๐๐ บาท (หนึ่งแสนห้าหมื่นแปดพันแปดร้อยบาทถ้วน)

๘) ตัวชี้วัด

๘.๑) เชิงปริมาณ

ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. จำนวน ๑๔๔ ราย ผ่านการฝึกอบรมโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการสนับสนุนงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น หลักสูตร การดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ๕ องค์ประกอบ

๘.๒) เชิงคุณภาพ

ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ที่เข้ารับการฝึกอบรมฯ ร้อยละ ๖๐ ผ่านการทดสอบองค์ความรู้หลังเข้ารับการฝึกอบรม ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๖๐

๒. เนื้อหาการฝึกอบรม

๑) ดร.ปิยรัชฎ์ ปริญญาพงษ์ เจริญทรัพย์ เลขานุการคณะกรรมการโครงการ อพ.สธ. บรรยาย “การรักทรัพยากร คือ การรักชาติ รักแผ่นดิน” โดยมุ่งพัฒนาคนให้มีจิตสำนึกอนุรักษ์พันธุกรรมพืช วัฒนธรรม และภูมิปัญญา ในปลายปี พ.ศ. ๒๕๖๘ โครงการ อพ.สธ. จะเชิญ ส.ป.ก. ร่วมจัดทำแผนแม่บทระยะ ๕ ปีที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๗๐-๒๕๗๔) และส่งเสริมให้โรงเรียนและท้องถิ่นสมัครเป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและฐานทรัพยากรท้องถิ่นให้ครบทุกแห่ง”

๒) นายธานินทร์ สันคณช บรรยาย “ภารกิจของ ส.ป.ก. ในการสนับสนุนสถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งด้านวิชาการ การอบรม การประชุม ตลอดจนการสนับสนุนงบประมาณและวัสดุ เพื่อให้โรงเรียนสามารถดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนตาม ๕ องค์ประกอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

๓) การสร้างความรู้และความเข้าใจ ๕ องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการจัด และการวัดประเมินผล ซึ่งผู้เข้าอบรมได้ร่วมแบ่งกลุ่ม ทดลองกระบวนการฝึกปฏิบัติจริง เพื่อเรียนรู้การดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน การจัดทำป้ายชื่อพรรณไม้ การรวบรวมพรรณไม้ การศึกษาข้อมูลโดยสังเขป และการใช้วัสดุและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดทำสื่อการเรียนการสอนที่ครูจะต้องเป็นผู้ถ่ายทอดให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และจิตสำนึก

๔) ผู้เข้าอบรมได้ร่วมกันจัดทำและนำเสนอ สื่อการเรียนการสอนในหลายวิชา ได้แก่ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ศิลปะ และวิทยาศาสตร์ การประยุกต์สื่อในการจัดการเรียนรู้ สามารถนำเสนอออกมาในรูปแบบสร้างสรรค์ เช่น การแต่งเพลง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและสนุกกับการเรียนรู้

๓. สรุปผลการฝึกอบรม

๑) ผลการดำเนินงานตัวชี้วัด

๑.๑) เชิงปริมาณ

ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. จำนวน ๑๔๑ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๗.๙๒ ผ่านการฝึกอบรมโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการสนับสนุนงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น หลักสูตร การดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ๕ องค์ประกอบ

๑.๒) เชิงคุณภาพ

ร้อยละ ๑๐๐ ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ที่เข้ารับการฝึกอบรมฯ ผ่านการทดสอบ และมีองค์ความรู้หลังเข้ารับการฝึกอบรม เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๙๓.๔๓

๒) ผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม

๒.๑) ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. มีความเข้าใจบทบาทและภารกิจของหน่วยงานสนับสนุนกลุ่ม G๙ และสามารถนำความรู้ไปใช้ดำเนินงานตามแนวทาง อพ.สธ. ได้อย่างถูกต้อง

๒.๒) ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. สามารถเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ศูนย์แม่ข่ายประสานงาน อพ.สธ. ศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยในท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อสนับสนุนงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

๒.๓) ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. สามารถสนับสนุนงานกิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร ด้วยการสนับสนุนการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากร อพ.สธ. - ส.ป.ก.

๓) ภาพประกอบการฝึกอบรม

๒.๓.๓ ผลการดำเนินงานตามกรอบที่ ๑ กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร กิจกรรมที่ ๓ กิจกรรมปลูก รักษาทรัพยากร

การดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในส่วนของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อพ.สธ. - ส.ป.ก.) ของกรอบที่ ๑ กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร กิจกรรมที่ ๓ กิจกรรมปลูก รักษาทรัพยากร มีเป้าหมายดำเนินงานเป็นเกษตรกร ในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๑๙ จังหวัด ๔๐ ราย วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินให้ปลูก รักษา อนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ทรัพยากรตามแนวทาง อพ.สธ. โดยดำเนินการสนับสนุนการอบรมหลักสูตร ๖ งานฐานทรัพยากรท้องถิ่นและสนับสนุนวัสดุการเกษตรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้รับองค์ความรู้งานฐานทรัพยากรท้องถิ่นและนำความรู้ไปดำเนินงานในพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นของตนเอง รวมถึง สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถ เข้าร่วมเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน อพ.สธ. และการสนับสนุนงานฐานทรัพยากร ท้องถิ่นของท้องถิ่นตนเองต่อไป

๑. พื้นที่และเป้าหมายดำเนินงานของกรอบที่ ๑ กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร กิจกรรมที่ ๓ กิจกรรม ปลูกรักษาทรัพยากร (เกษตรกรนำร่อง อพ.สธ. ในเขตปฏิรูปที่ดิน)

พื้นที่และเป้าหมายการดำเนินงานของกรอบที่ ๑ กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร กิจกรรมที่ ๓ กิจกรรม ปลูกรักษาทรัพยากร ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ มีเป้าหมายเป็นเกษตรกรนำร่อง อพ.สธ. ในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๔๐ ราย ๑๙ จังหวัด รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๒ พื้นที่และเป้าหมายดำเนินงานของกรอบที่ ๑ กิจกรรมที่ ๓

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	รายชื่อเกษตรกร
ภาคเหนือ			
ตาก	พบพระ	พบพระ	นายวิชวิชัย ทรัพย์เจริญ
น่าน	ภูเพียง	เมืองจาง	นายวิฑูร วรณศิริภพ
เพชรบูรณ์	ชนแดน	ชัยพฤกษา	นายบรรจบ รอดตาแสน
แพร่	ลอง	ทุ่งแล้ง	นางจันทร์แก้ว ธรรมใจ
แพร่	ลอง	ทุ่งแล้ง	นางสมพร ดวงจันทร์
แพร่	ลอง	ทุ่งแล้ง	นางแสงวาลย์ อิมพิมพ์
แพร่	ลอง	ทุ่งแล้ง	นายถวิล เตชะ
แพร่	ลอง	ทุ่งแล้ง	นายสุนทร หอมนาน
แพร่	ลอง	ทุ่งแล้ง	นายไวยเพชร จันทร์สา
ลำปาง	งาว	บ้านหวด	นายประดิษฐ์ นันทตา
อุตรดิตถ์	พิชัย	ท่าสัก	นางกมลวรรณ บำเพ็ญผล
ภาคกลาง			
ชลบุรี	บ่อทอง	บ่อทอง	นางอัญชลี โชคชัยชำนาญกิจ
ลพบุรี	ลำสนธิ	หนองรี	นายสนธิ โสกาแจ้ง

ตารางที่ ๒ (ต่อ)

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	รายชื่อเกษตรกร
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			
สกลนคร	พรรณานิคม	นาหัวบ่อ	นายทรงสิทธิ์ หาญมนต์
เลย	ภูหลวง	เลยวังไสย์	นายแสวง ปาตะ
บึงกาฬ	นาแสง	ศรีวิไล	นายสิทธิพล คำปาทุ
บึงกาฬ	เซกา	ป่งไฮ	นางกัญญารัตน์ สุวิชัย
บุรีรัมย์	ละหานทราย	หนองโบสถ์	นางสามัญ โล่ห์ทอง
มหาสารคาม	กุตุรง	ห้วยเตย	นายสมร โคตรเสนา
มหาสารคาม	บรบือ	บรบือ	นางไพวรรณ ขานวงศ์
มหาสารคาม	กุตุรง	ห้วยเตย	นางศิริวรรณ นันตะดี
มหาสารคาม	เมือง	บัวค้อ	นางศุภลวิล ปะมายะยัง
มหาสารคาม	บรบือ	บ่อใหญ่	นางอำนวย มาพร้อม
มหาสารคาม	บรบือ	บรบือ	นางอุไร คำสา
หนองคาย	เฝ้าไร่	เฝ้าไร่	นายทองอาน ไชยรส
หนองบัวลำภู	นากลาง	ฝั่งแดง	นางสังเวียน สุขวัน
อำนาจเจริญ	คึมใหญ่	คึมใหญ่	นายวร สว่างเนตร
ภาคใต้			
นครศรีธรรมราช	ชะอวด	วังอ่าง	นายพิสมท์ คงพรหม
พังงา	กระบี่	บางวัน	นายวุฒิสักดิ์ พรหมแก้ว
พังงา	กระบี่	กระบะ	นางกรรณิกา ทองสุข
พังงา	กระบี่	กระบะ	นางกาญจนา นพภา
พังงา	กระบี่	กระบะ	นางสาวจรินทร์ ศรีธนสาร
พังงา	กระบี่	กระบะ	นายศิริพงษ์ ศรีธนสาร
พังงา	กระบี่	กระบะ	นายไสว พรหมณี
สุราษฎร์ธานี	ดอนสัก	ปากแพรก	นายมนโธธรรม ชูแสง
สุราษฎร์ธานี	พนม	ต้นยวน	นางปรีดา พรหมทอง
สุราษฎร์ธานี	พนม	ต้นยวน	นางห้วน เพชรแก้ว
สุราษฎร์ธานี	พนม	ต้นยวน	นางวรรณิ์ เพชรชู
สุราษฎร์ธานี	พนม	ต้นยวน	นางสาวนพคุณ ศรีสุข
สุราษฎร์ธานี	พนม	ต้นยวน	นางเฉลิม แสนคำ

๒. การสนับสนุนของ ส.ป.ก.

๑) ส.ป.ก. ดำเนินงานพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรด้านงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น โดยสนับสนุนการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ส่งเสริมกิจกรรมในพื้นที่แปลงเกษตร ได้แก่ การสำรวจพรรณไม้ การจัดหา ปุ๋ย ขยายพันธุ์ รักษา และรวบรวมทรัพยากร รวมถึงการสนับสนุนวัสดุทางการเกษตรที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น ป้ายพันธุ์ไม้ วัสดุอุปกรณ์ประกอบการทำระบบน้ำในแปลงขยายพันธุ์พืช วัสดุอุปกรณ์สำหรับขยายพันธุ์พืช วัสดุอุปกรณ์สำหรับดูแลรักษาทรัพยากร เป็นต้น เพื่อให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินได้องค์ความรู้งานฐานทรัพยากรท้องถิ่นและนำไปดำเนินงานในพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นของตนเอง รวมถึงสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถเข้าร่วมเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานงาน อพ.สธ. และการสนับสนุนงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นของท้องถิ่นตนเองต่อไป นอกจากนี้ ส.ป.ก. ยังมุ่งเน้นการส่งเสริมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่สมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและสมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น หรือหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต่อไปด้วย โดยเกษตรกรนำร่องในเขตปฏิรูปที่ดินสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ เช่น การขยายพันธุ์พืช ความรู้และสรรพคุณของพืช การใช้ประโยชน์จากพืช การแปรรูปสมุนไพร การเผยแพร่ความรู้ด้านวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่น การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรมพื้นถิ่น เป็นต้น ให้แก่เด็ก เยาวชน และคนในชุมชนได้ รวมถึงเกิดการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช ทรัพยากร วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้ทรัพยากรที่มีอยู่มีจำนวนมากขึ้น ไม่สูญพันธุ์ และมีไว้เป็นวัตถุดิบเพียงพอสำหรับการนำมาใช้ประโยชน์ทั้งในเรื่องอาหาร ยา รักษาโรค การแปรรูปผลิตภัณฑ์หรือใช้ประโยชน์ต่าง ๆ ได้อย่างยั่งยืน

๒) โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อพ.สธ. - ส.ป.ก.) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๒.๑) หลักการและเหตุผล

นับตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เข้าร่วมสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อพ.สธ. - ส.ป.ก.) โดยเริ่มดำเนินงานเมื่อปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ และมีแผนแม่บทระยะห้าปีเป็นกรอบการดำเนินงาน ปัจจุบันอยู่ในห้วงการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทระยะห้าปีที่เจ็ด (๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๙) ซึ่ง ส.ป.ก. เป็นหน่วยงานสนับสนุน กลุ่ม G๙ ดำเนินงานตามกรอบการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

ที่ผ่านมา ส.ป.ก. สนับสนุนงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนเป็นหลัก ต่อมาในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ส.ป.ก. ได้ขยายผลการดำเนินงานไปสู่ฐานทรัพยากรท้องถิ่น เป้าหมายคือ เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๐ ราย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๑๐ ราย และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๒๐ ราย (เป็นเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ๑๙ จังหวัด นำร่อง) ดังนั้น ในปัจจุบัน โครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. จึงมีเป้าหมายสำคัญ คือ ๑) การสนับสนุนงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน เพื่อสร้างจิตสำนึกอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช และทรัพยากรให้กับเด็กและเยาวชน โดยให้การสนับสนุนโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน ปุ๋ย ผัก และเยาวชนให้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช สัตว์ ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น และสนับสนุนให้โรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดินสามารถเป็นตัวอย่างและแหล่งเรียนรู้งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ๒) การสนับสนุน

งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น โดยส่งเสริมเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินให้มีการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรนำไปสู่การสร้างรายได้ที่ยั่งยืน โดยมุ่งเน้นให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินทั้งรายบุคคลหรือกลุ่ม/ชุมชน/พื้นที่ได้รู้จักใช้ รั้วคุณค่า หวงแหวน รักษาทรัพยากร ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา และขยายผลการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรในเขตปฏิรูปที่ดินจนก่อให้เกิดรายได้ และสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ด้วยการสนับสนุนงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ของ ส.ป.ก. เป็นกลไกของ อพ.สธ. ที่ช่วยส่งเสริมเกษตรกรและชุมชนท้องถิ่นเข้าไปมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือสถานศึกษา ในการดูแลรักษาทรัพยากร โดยยึดแนวทาง “สำรวจ ปกป้อง ปลูก รักษา ใช้ประโยชน์ และถ่ายทอดความรู้” เนื่องจากในปัจจุบันทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทยเผชิญกับปัญหาการเสื่อมโทรม ความหลากหลายทางชีวภาพลดลง และเกิดการสูญหายของภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง การสร้างศักยภาพบุคลากรในพื้นที่จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้สามารถบริหารจัดการงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นได้อย่างถูกต้องและยั่งยืน กองประสานงานโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ (กปร.) จึงได้ประสานงานและชี้แจงรายละเอียดกับ ส.ป.ก. จังหวัด และได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๑๑/ว ๑๖๔ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๘ ขอให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งรายชื่อเกษตรกรเพื่อเข้ารับการฝึกอบรม ซึ่ง ส.ป.ก. ๑๙ จังหวัด ได้ตอบรับเรียบร้อยแล้ว โดยที่ ส.ป.ก.จังหวัด ได้แจ้งรายชื่อเกษตรกรผู้ประสงค์เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเรียนรู้งานฐานทรัพยากรท้องถิ่นและนำความรู้ไปดำเนินงานในพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นของตนเอง รวมทั้งสิ้น ๔๑ ราย กปร. พิจารณาแล้ว เห็นว่าเกษตรกร เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนงาน และเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานของ อพ.สธ. จึงจัดทำโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการสนับสนุนงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อพ.สธ. - ส.ป.ก.) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ ทักษะ และจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ๔๑ ราย จาก ส.ป.ก. ๑๙ จังหวัด ซึ่งในการฝึกอบรมฯ เกษตรกรจะได้รับการสร้างความรู้ความเข้าใจในองค์ความรู้ ๖ งานหลัก ได้แก่ ๑. งานสำรวจรวบรวมทรัพยากร ๒. งานปลูกรักษาทรัพยากร ๓. งานศึกษาเรียนรู้ทรัพยากร ๔. งานใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ๕. งานถ่ายทอดความรู้และประชาสัมพันธ์ และ ๖. งานบริหารจัดการงานฐานทรัพยากร ทั้งนี้ การฝึกอบรมฯ จะจัดขึ้น ณ ศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. ๓ แห่ง ได้แก่ ศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. มหาวิทยาลัยพะเยา, ศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตขอนแก่น และศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. - มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดชุมพร ตามปฏิทินการฝึกอบรมปฏิบัติการงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นของ อพ.สธ. โดยมีเจ้าหน้าที่ กปร. และ ส.ป.ก. ๑๙ จังหวัด เป็นผู้สังเกตการณ์และทำหน้าที่สนับสนุนการเรียนรู้ของเกษตรกรตลอดระยะเวลาในการเข้ารับการฝึกอบรมด้วย

๒.๒) วัตถุประสงค์

๑) เพื่อสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๒) เพื่อเสริมสร้างความรู้ ทักษะ และจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

๒.๓) กลุ่มเป้าหมาย

เกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๔๑ ราย

๒.๔) วิธีการดำเนินการ

๑) ศึกษาข้อมูล ประสานงาน และปรึกษาหลักสูตรการฝึกอบรมกับศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. มหาวิทยาลัยพะเยา ศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตขอนแก่น และศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. - มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดชุมพร รวมทั้งสำรวจสถานที่ดำเนินการ

๒) กปร. ประสานงานเพื่อชี้แจงโครงการกับ ส.ป.ก. ๑๙ จังหวัด

๓) กปร. จัดทำโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การสนับสนุนงานงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อพ.สธ. - ส.ป.ก.) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ และเสนอขออนุมัติโครงการและงบประมาณ

๔) กปร. จัดสรรงบประมาณให้ ส.ป.ก.จังหวัด

๕) กปร. แจ้งรายชื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้กับศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. มหาวิทยาลัยพะเยา, ศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตขอนแก่น และศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. - มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดชุมพร เพื่อดำเนินการจัดฝึกอบรมโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การสนับสนุนงานงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น หลักสูตร การดำเนินงานงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ๖ งาน

๖) เจ้าหน้าที่ กปร. และ ส.ป.ก. ๑๙ จังหวัด เป็นผู้สังเกตการณ์และทำหน้าที่สนับสนุนการเรียนรู้ของเกษตรกร

๗) ประเมินผลการฝึกอบรม

- ความรู้ความเข้าใจก่อนการฝึกอบรม Pre-Test

- ความรู้ความเข้าใจหลังเข้ารับการฝึกอบรม Post-Test

๘) สรุปผลการฝึกอบรม และรายงานผู้บริหาร

๒.๕) สถานที่และระยะเวลาดำเนินการ

สถานที่ฝึกอบรม	วันที่	เกษตรกร ส.ป.ก. จังหวัด	เป้าหมาย (ราย)
ศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. มหาวิทยาลัยพะเยา จังหวัดพะเยา	๒๐ - ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘	น่าน, ลำปาง , ตาก, แพร่, อุตรดิตถ์	๑๐
ศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลอีสาน วิทยาเขตขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น	๒๐ - ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘	บึงกาฬ, สกลนคร, อำนาจเจริญ, หนองคาย, เลย, บุรีรัมย์, มหาสารคาม, หนองบัวลำภู, เพชรบูรณ์, ชลบุรี, ลพบุรี	๑๗
ศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดชุมพร	๑๗ - ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๘	พังงา, นครศรีธรรมราช, สุราษฎร์ธานี	๑๔

๒.๖) งบประมาณ

งบประมาณจากแผนงานตามยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กิจกรรมพัฒนาตามแนวทางพระราชดำริ ในส่วนที่ กปร. ได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ จำนวน ๓๐๖,๒๘๐ บาท (สามแสนหกพันสองร้อยแปดสิบบาทถ้วน)

๒.๗) ตัวชี้วัด

๑) เชิงปริมาณ

เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๔๑ ราย ผ่านการฝึกอบรมโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การสนับสนุนงานงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

๒) เชิงคุณภาพ

เกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมฯ ร้อยละ ๖๐ ผ่านการทดสอบองค์ความรู้หลังเข้ารับการฝึกอบรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐

๒.๘) เนื้อหาการฝึกอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ ๖ งาน ฐานทรัพยากรท้องถิ่น

๑) งานสำรวจรวบรวมทรัพยากร

๒) งานปลูกรักษาทรัพยากร*

๓) งานศึกษาเรียนรู้ทรัพยากร*

๔) งานใช้ประโยชน์จากทรัพยากร*

๕) งานถ่ายทอดความรู้และประชาสัมพันธ์

๖) งานบริหารจัดการฐานทรัพยากร

๒.๙) สรุปผลการฝึกอบรม

๑) ผลการดำเนินงานตัวชี้วัด

๑.๑) เชิงปริมาณ

เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๔๑ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ผ่านการฝึกอบรมโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การสนับสนุนงานงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น

๑.๒) เชิงคุณภาพ

ร้อยละ ๙๗.๕๖ ของเกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมฯ ผ่านการทดสอบและมียอดความรู้หลังเข้ารับการฝึกอบรม เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๘๘.๖๒

๒) ผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม

๑) ผู้เข้าอบรมมีความรู้และทักษะการดำเนินงานงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นทั้ง ๖ งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการฐานทรัพยากรในท้องถิ่นของตน

๒) เกษตรกรมีศักยภาพในการร่วมวางแผน บริหารจัดการ และขับเคลื่อนงานงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นของตนเองในระดับจังหวัดและชุมชน เกิดเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่าง ส.ป.ก. ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓. ผลจากการเก็บข้อมูลเกษตรกรรณรงค์โครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก.

จากข้อมูลของเกษตรกรรณรงค์โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อพ.สธ. - ส.ป.ก.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยมีเกษตรกร จำนวน ๔๐ ราย ๑๙ จังหวัด ซึ่งสามารถสรุปข้อมูลได้ ดังนี้

๑) ข้อมูลความรู้และการนำไปใช้ประโยชน์

๑.๑) การนำความรู้ไปใช้

จากข้อมูล พบว่า เกษตรกรรณรงค์โครงการ อพ.สธ.- ส.ป.ก. มีการนำความรู้ไปใช้ในแปลงมากที่สุด หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๐.๐๐ และนำไปใช้ขยายผลให้กับเกษตรกร/โรงเรียน/ชุมชนน้อยที่สุด หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๗.๕๐ โดยเกษตรกรมีการความรู้ไปใช้เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๖๕.๘๓

ตารางที่ ๓ การนำความรู้ไปใช้ของเกษตรกรรณรงค์โครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก.

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
นำมาใช้ในแปลง	๓๒	๘๐.๐๐
ช่วยเหลือ/แนะนำผู้อื่น	๒๕	๖๒.๕๐
สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น	๒๘	๗๐.๐๐
เป็นวิทยากรถ่ายทอด	๒๕	๖๒.๕๐
นำไปขยายผลให้กับเกษตรกร/โรงเรียน/ชุมชน	๒๓	๕๗.๕๐
นำไปเป็นข้อมูลวางแผนด้านอนุรักษ์ทรัพยากร	๒๕	๖๒.๕๐
เกษตรกรมีการนำความรู้ไปใช้เฉลี่ย		๖๕.๘๓

๑.๒) ประโยชน์ที่ได้จากการนำความรู้ไปปรับใช้

จากข้อมูล พบว่า เกษตรกรรณรงค์โครงการ อพ.สธ.- ส.ป.ก. ได้รับประโยชน์จากการนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้หลังการฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๐๐ และได้รับประโยชน์จากการนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้หลังการฝึกอบรมด้านรายได้เพิ่มขึ้นน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๕๐ โดยเกษตรกรได้รับประโยชน์จากการนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้หลังการฝึกอบรม เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๗๕.๓๖

ตารางที่ ๔ ประโยชน์ที่ได้จากการนำความรู้ไปปรับใช้ของเกษตรกรรณรงค์โครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก.

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากร	๓๘	๙๕.๐๐
รายได้เพิ่มขึ้น	๒๓	๕๗.๕๐
เป็นแหล่งเรียนรู้ให้โรงเรียน/ชุมชน	๒๗	๖๗.๕๐
ขยายผลองค์ความรู้ให้แก่บุคคลอื่นได้	๓๔	๘๕.๐๐
ทรัพยากรมีจำนวนเพิ่มขึ้น	๓๐	๗๕.๐๐
ใช้อุปโภคและบริโภคในครัวเรือน	๒๗	๖๗.๕๐
เป็นแหล่งรวบรวมพรรณไม้ท้องถิ่น	๓๒	๘๐.๐๐
เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้เฉลี่ย		๗๕.๓๖

๒) ข้อมูลการเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

จากข้อมูล พบว่า เกษตรกรนำร่องโครงการ อพ.สธ.- ส.ป.ก. ได้รับการส่งเสริมการดำเนินงาน ฐานทรัพยากรท้องถิ่น โดยได้รับการปลูกฝังและเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากร วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๙๘.๒๕

ตารางที่ ๕ การเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากร วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

รายละเอียด	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
มีความรู้ ความเข้าใจ ตามแนวทางการดำเนินงานของ อพ.สธ.	๔๐	๑๐๐.๐๐
เข้าใจและเห็นความสำคัญของทรัพยากร โดยมีการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	๔๐	๑๐๐.๐๐
รู้คุณค่าและเกิดความหวงแหนทรัพยากร	๔๐	๑๐๐.๐๐
มีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด	๔๐	๑๐๐.๐๐
เกิดรายได้จากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร	๔๐	๑๐๐.๐๐
มีการรวบรวมทรัพยากรที่ล่อแหลมต่อการสูญพันธุ์	๓๓	๘๒.๕๐
มีการรวบรวมและขยายพันธุ์พืช เพื่อรักษาและเพิ่มจำนวนให้มากขึ้น	๔๐	๑๐๐.๐๐
มีการเรียนรู้/เผยแพร่วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน	๔๐	๑๐๐.๐๐
ส่งเสริมให้คนในครอบครัว/ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากร	๔๐	๑๐๐.๐๐
เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	๔๐	๑๐๐.๐๐
การเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากร วัฒนธรรมและ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเฉลี่ย		๙๘.๒๕

ตารางที่ ๖ ข้อมูลพรรณไม้และพืชเด่นในพื้นที่แปลงเกษตรกรนาร่องในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	ชื่อ-สกุล	ข้อมูลพรรณไม้ในแปลง	พรรณพืชศึกษา/เด่น					
					ชื่อพืช	สถานภาพ	ลักษณะนิสัย	กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์	การใช้ประโยชน์	ผลิตภัณฑ์
ภาคเหนือ										
ตาก	พบพระ	พบพระ	นายวชิรวิชัย ทรัพย์เจริญ	กล้วยน้ำว้า ๒๐ ต้น, มะพร้าว ๓๐ ต้น, กล้วยเล็บมือนาง ๓๐๐ ต้น, มะขามเปรี้ยว ๑๕ ต้น, ทุเรียน ๗๐ ต้น, อโวคาโด ๒๐ ต้น, สัก ๑๖๐๐ ต้น, พยุง ๘ ต้น, มะค่าโมง ๕ ต้น, ชี้เหล็ก ๒๐ ต้น, ไม้ ๒๐ ต้น, กาแฟ ๒๐๐ ต้น, จามจุรี, ยางนา, ไม้แดง, พะยูงโหล้า, ขมิ้นชัน, อัญชัน, ฟ้าทลายโจร, โพล, มะรุม, พริก ผักชี, ถั่วฝักยาว, บวบเหลี่ยม, กะหล่ำปลี	กล้วยเล็บมือนาง, สัก, ขมิ้นชัน, ไม้	พบทั่วไป	ไม้ผล, พืชเศรษฐกิจ, พืชสมุนไพร, พืชใช้เนื้อไม้	การปลูก/ขยายพันธุ์ แจกจ่ายในชุมชน อนุรักษ์ และแปรรูป	อาหาร, ยารักษาโรคใช้กับคน	เครื่องดื่มสมุนไพร, ขมิ้นชันผง/แห้ง, ลูกก๊กกล้วยเล็บมือนาง, กล้วยเล็บมือนางตาก
น่าน	ภูเพียง	เมืองจัง	นายวิฑูร วรวิสิฐภพ	ลำไย ๖๐ ต้น, มะม่วง ๕๐ ต้น , มะยงชิด ๒๐ ต้น, เงาะ ๔๕ ต้น, มะพร้าวน้ำหอม ๓๐ ต้น, ชมพู ๑๐ ต้น, โกโก้ ๒๐ ต้น, มะเฟือง ๑๐ ต้น, อะโวคาโด ๕ ต้น, ขนุน จันทร์ ๑ ต้น, ประดู่ ๑๐ ต้น, มะค่า ๑๐ ต้น, พยุง ๗๐ ต้น, ยางนา ๑๐๐ ต้น, พญาเสือโคร่ง ๑ ต้น, พริกไทย ๘ ต้น, ขอม ๑๐ ต้น, มะกรูด ๕ ต้น, ตะไคร้ ๕๐ กอ, มะเขือ ๓๐ ต้น, กระเพรา ๑๐ ต้น, ข่า ๒๐ กอ, ขมิ้น ๕๐ กอ, ชিং ๒๐ กอ	มะย้อย (ใบมี)	พบทั่วไป	พืชสมุนไพร	ขยายพันธุ์และแปรรูป	อื่น ๆ	สมุนไพรสมุนไพร, สมุนไพรสมุนไพร
เพชรบูรณ์	ชนแดน	ซับทิวา	นายบรรจบ รอดตาแสน	มะม่วง, ฝรั่งจีน, ชมพู, เงาะ, มะเดื่อฝรั่ง, มะดัน, มะพร้าว, มะยงชิด, ส้มโอ, ประดู่, จามจุรี, แคนา, ไม้, ทองกวาว, สะเดา, มะฮอกกะนิ, ประดู่ทอง, กะก้นเทพา, สักทอง, ขมิ้น, กระชาย, โพล, ฟ้าทะลายโจร, ถั่วพู, ผักสวนครัว	ใบย่านาง, เอื้อง, กะเทือ	พบทั่วไป	พืชสมุนไพร	ขยายพันธุ์	อาหาร, ยารักษาโรคใช้กับคน, อื่น ๆ	สีย้อมผ้า
แพร่	ลอง	ทุ่งแล้ง	นางจันทร์แก้ว ธรรมใจ	ทองหลาง ๘ ต้น, มะรุม ๘ ต้น, กุ่ม ๒ ต้น, พริกไทย ๑๐ ต้น, ดีปลี ๑๑ ต้น, กระเทียม ๓ ต้น, โพล (ปูลอย) ๕ ต้น, ส้มเขียวหวาน ๑๐๐ ต้น	องหลาง, ปูลอย (โพล), กระเทียม	พบทั่วไป	พืชสมุนไพร	อนุรักษ์ภูมิปัญญา	ยารักษาโรคใช้กับคน	แปรรูปสมุนไพรยา
แพร่	ลอง	ทุ่งแล้ง	นางสมพร ดวงจันทร์	ส้มเขียวหวาน ๕๐๐ ต้น	ส้มเขียวหวาน	พบทั่วไป	ไม้ผล	แปรรูป	อาหาร	ผลสด, น้ำส้มคั้น, แยมส้ม
แพร่	ลอง	ทุ่งแล้ง	นางแสงวาลย์ อิมพิมพ์	มะนาว, ส้มโอ, ตะไคร้, เห็ดนางฟ้าภูฐาน	เห็ดนางฟ้าภูฐาน	พบทั่วไป	ชีวภาพ	ปลูก/ขยายพันธุ์	อาหาร	ดอกเห็ดสด / ก่อนเชื้อเห็ด
แพร่	ลอง	ทุ่งแล้ง	นายถวิล เตชะ	ก่ง	ก่ง		พืชสมุนไพรและพืชเศรษฐกิจ	แปรรูป	เครื่องเรือน/เครื่องใช้อื่นๆ	ไม้กวาด
แพร่	ลอง	ทุ่งแล้ง	นายสุนทร หอมมาน	มะนาว ๘๐ ต้น, ส้มเขียวหวาน ๑๐๐ ต้น, ข่า ๕ กอ	มะนาวตาอิดิ	พบทั่วไป	พืชสมุนไพรและพืชเศรษฐกิจ	ปลูก/ขยายพันธุ์	อาหาร	ผลสด
แพร่	ลอง	ทุ่งแล้ง	นายไวยเพชร จันทร์สา	มะนาว ๑๐๐ ต้น, ข่า ๑๐ กอ	มะนาวตาอิดิ	พบทั่วไป	พืชสมุนไพรและพืชเศรษฐกิจ	ปลูก/ขยายพันธุ์	อาหาร	ผลสด
ลำปาง	งาว	บ้านหวด	นายประติษฐ์ นันทดา	ไผ่ช้างหม่น, ไผ่หวาน, ไม้สักทอง, มะม่วงโชคอนันต์, มะขามเปรี้ยวยักษ์ ๑๕๕ ต้น, ลำไย, มะละกอ, กล้วย, มะนาว, มะขามป้อม ๔ ต้น, พยุง ๑๐๐ ต้น, ประดู่ ๒๗ ต้น, ตะเคียนทอง ๑๐ ต้น, สะเดา, เติ่ง ๘ ต้น, ชিং, ข่า	ไผ่ช้างหม่น	พบทั่วไป	พืชเศรษฐกิจ	ปลูก/ขยายพันธุ์, แปรรูป	อาหาร, แหล่งเรียนรู้, เครื่องเรือน/เครื่องใช้อื่นๆ	กิ่งพันธุ์ไม้, หน่อไม้ดอง
อุตรดิตถ์	พิชัย	ท่าสัก	นางกมลวรรณ บำเพ็ญผล	มะม่วง ๖ ต้น, ลิ้นจี่ ๑ ต้น, ขนุน ๔ ต้น, มะค่า ๒ ต้น, ยอ ๒ ต้น, มะยงชิด ๑ ต้น, พยุง ๓ ต้น, ประดู่ ๑๕ ต้น, แดง ๕ ต้น, คันทรง ๕ ต้น, ผักตบ ๕ ต้น, ชมวง ๑ ต้น, ทุเรียน ๒๐ ต้น, เถาวัลย์เปรียง ๒ ต้น, รวงแดง ๑ ต้น, ย่านางแดง ๓ ต้น, เถาวัลย์อ่อน ๓ ต้น, รวงจืด ๒ ต้น, การบูร ๒ ต้น, สมอ ๒ ต้น, มะขามป้อม ๒ ต้น, ย่านางเขียว ๓ ต้น, ไปร่งฟ้า ๑ ต้น, รวงจืดรากดำ ๑ ต้น, เกล็ดนางปี ๑ ต้น, กำแพงเจ็ดชั้น ๒ ต้น	ว่านตระกูลขมิ้น ๘๐ ชนิด	พบทั่วไป	พืชสมุนไพร	ปลูก/ขยายพันธุ์, แปรรูป	ยารักษาโรคใช้กับคน	น้ำมันว่าน ๑๐๘, ยาหม่อง, ลูกประคบ

ตารางที่ ๖ (ต่อ)

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	ชื่อ-สกุล	ข้อมูลพรรณไม้ในแปลง	พรรณพืชศึกษา/เด่น					
					ชื่อพืช	สถานภาพ	ลักษณะนิสัย	กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์	การใช้ประโยชน์	ผลิตภัณฑ์
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ										
สกลนคร	พรรณานิคม	นาหัวบ่อ	นายทรงสิทธิ์ หาญมนต์	ยางนา ๑๐๐๐ ต้น, ไผ่หวาน ๑๔๐ ต้น, ผักหวานป่า ๕๐๐๐ ต้น, โปด ชัมปี ๑๕๐ ต้น, เห็ดระโงก, มะม่วง	ผักหวานป่า	พบทั่วไป	ผักพื้นบ้าน	ปลูก/ขยายพันธุ์	อาหาร, แหล่งเรียนรู้	พันธุ์ผักหวาน
เลย	ภูหลวง	เลยวังไสย์	นายแสวง ปาตะ	ข้าวเหนียวแดงเมืองเลย, ฝ้ายดู่, ข้าวโพดดักทราย, มะขาม, สัก, ยางนา, จิงชั่ง, พยุง, เต็ง, รัง, กานแฟ้, หมากหอดด, กล้วย, ท้อ, มะม่วง, ทุเรียน, น้อยหน่า, ขนุน, ลิ้นจี่ป่า, ลำไย, ชมพู่, แก้วมังกร, มะเฟือง, มะขามเทศ, มะม่วงหาวมะนาวโห่, เพชรสังฆาต, ตระไคร้หอม, หมากหอดด, ฟ้าทะลายโจร, หนุมานประสานกาย, ฤคาว, หนอนตายหยาก, ตีป่ากิ้ง, วานสาวหลง, อ้อย, ฝรั่ง, ละมุด, มะม่วงคอกแล่น, มะเข, มะยม, มะค่า, ประดู่, ประดู่แดง, เพกา, มะกอก, มะละกอ, พริก, มะเขือ, ผักชี, สารแหน่, ผักบุ้ง, มะกรูด, จิง, นางแลว, ผักขึ้นาค, พริกไทย, ตระไคร้, ผักกูด, ผักโสม, ผักหนาม, ผักหนอก, ผักแฉ้ว, ผักเม็ก, ผักแพรว, เชียงดา, หวาย, ดาว, หนาน้อย, สะเดา, กระเพรา, ชมัน, สะพู, วานหางจะเข้, สมอไทย, อบเชย, ฝาง, ใบเตย, มะขามป้อม, มะรุม, กระตูดไม้ดำ, ป่าช้าเหงา, กาสามปึก, สะค่าน, เผ่าเอนอ่อน, ปลาไหลเผือก, กำพี้, ประดงเลื้อย, ย่านางแดง, ขันหมากเศรษฐี, ส่องฟ้า, หวด, ทองพันชั่ง, พิลังกาสา, กุหลาบมอญ, ประคำดีควาย, โปด, กระชายดำ, มะนาว, บอระเพ็ด, ลูกใต้ใบ, ย่านาง, ไตไม้รู้ลืม, ยอ, อ้อยแดง, สมอพิเภก, ก้านพลู, ข่อย, มะฮึก, รางจืด, เสลดพังพอน, สนุเลื้อย, วานขี้มดลูก, เปราะหอมขาว, พญาเสือโคร่ง, วานนางคำ, ตะลิงปริง, เต่าร้าง, เปราะหอมแดง, คำเสด	เมืองเลย, ข้าวโพดดักทราย, ฝ้าย	หายาก	ผักพื้นเมือง,พืชสมุนไพร	ปลูก/ขยายพันธุ์, แปรรูป, แจกจ่ายในชุมชน	อาหาร, แหล่งเรียนรู้, เครื่องเรือน/เครื่องใช้อื่นๆ	ผลิตภัณฑ์ผ้าทอและข้อมือธรรมชาติ, เครื่องดื่มสมุนไพร, คุกกี้ ไอศกรีม ใจึกจากข้าวแดงเมืองเลย, เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดดักทราย
บึงกาฬ	นาแสง	ศรีวิไล	นายสิทธิพล คำปาทุ	ประดู่ ๒๐ ต้น, แดง ๓๐ ต้น, ยางนา ๓๐ ต้น, สัก ๓๐ ต้น, โปด, ชมันชิน, ผู้เฒ่าลิ้มไม้เท้า ๑ แปลง, เสลดพังพอน ๑๐ ต้น, สิริธรวัลลี ๕ ต้น, มะม่วง ๕ ต้น, มะนาว ๕ ต้น, มะขามป้อม ๓ ต้น, มะกรูด ๒ ต้น, มะพร้าว ๓ ต้น, กล้วย ๑๐ ต้น, มะละกอ ๑๐ ต้น, ข่า ๑ แปลง, วานนางคำ ๑ แปลง, วานเอ็นเหลือง, วานขี้มดลูก ๑ แปลง, ย่านางแดง ๑๐ เครือ, พริกขี้หนู, ต้นหอม ๑ แปลง, ตระไคร้ ๑ แปลง	วานเอ็นเหลือง	พบทั่วไป	พืชสมุนไพร	ปลูก/ขยายพันธุ์, แปรรูป	ยารักษาโรคใช้กับคน	ซีฟิงไพรสด, ซีฟิงเสลดพังพอน, น้ำมันวาน, สมุนไพรคลายเส้น, สมุนไพรขี้ม่ว่านย่านางแดงขง, สมุนไพรขี้ม่ว่านขี้มดลูก, ลูกประคบ, สมุนไพรดองเหล้า ๙ นางชม
บึงกาฬ	เซกา	ป่งไฮ	นางกัญญารัตน์ สุวิชัย	มะม่วง ๕ ต้น, มะนาว ๕ ต้น, มะพร้าว ๓ ต้น, กล้วย ๑๐ ต้น, มะละกอ ๑๐ ต้น, ขนุน ๑ ต้น, มะขาม ๑ ต้น, ประดู่ ๕๐ ต้น, แดง ๕๐ ต้น, ยางนา ๑๐๐ ต้น, สักทอง ๑๐๐ ต้น, มะฮอกกานี ๕๐ ต้น, แคนา ๕๐ ต้น, ข้าว ๑ แปลง, พริกขี้หนู ๑ แปลง, ต้นหอม ๑ แปลง, ข่า ๑ แปลง, ตระไคร้ ๑ แปลง, บัวบก ๑ แปลง, ฟ้าทะลายโจร ๑ แปลง, วานหางจะเข้ ๒ กระถาง, สารแหน่ ๒ กระถาง	ยางนา, สักทอง, แดง	พบทั่วไป	พืชเศรษฐกิจ, พืชใช้เนื้อไม้	ปลูก/ขยายพันธุ์	แหล่งเรียนรู้, อื่น ๆ	ต้นพันธุ์
บุรีรัมย์	ะหานทราย	หนองโบสถ์	นางสามัญ โล่ห์ทอง	มะนาว ๒๐ ต้น, มะม่วง ๒๐ ต้น, ขนุน ๑๐ ต้น, ส้มโอ ๑๐ ต้น, ฝรั่ง ๓๐ ต้น, มะขามเทศ, มะพร้าว ๒๐ ต้น, ชมพู่, มะไฟ, กระท้อน ๑๐ ต้น, ส้มข่า, ไผ่หวาน, ไผ่ ๕๐ กอ, กล้วย, ผักหวาน, พยุง ๒๐๐ ต้น, ประดู่ ๕๐ ต้น, กระถินเทพา, ขึ้นเหล็ก, มะฮอกกานี, พะยอม ๒๐ ต้น, กะพี้ขี้ควาย, สะเดาค่า, จาน, ญ้าหวาน, ขะอม มะเขือ ๕๐ ต้น, พริก ๕๐ ต้น, ตระไคร้หอม ๕๐ กอ, ข่า ๓๐ กอ, ฝาง ๓๐ ต้น, ญ้ารีแพร่, หอมแดง, กระชายขาว ๑๐๐ กอ, กระชายดำ ๕๐ กอ, จิง ๓๐ กอ, ชมันเหลือง ๓๐ กอ, ยางนา ๑๐๐ ต้น, มะค่าโมง ๒๐ ต้น, สะเดา ๑๐๐ ต้น, แดง ๒๐๐ ต้น, มันเห็บ ๑๐๐ ต้น, มันพร้าว ๑๐๐ ต้น, ญ้าแม่ฝัก ๑๐,๐๐๐ กล้า, ผักล่อยฟ้า ๔ โรงเรือน	ฝาง	พบทั่วไป	พืชสมุนไพร	ปลูก/ขยายพันธุ์, แปรรูป	อาหาร	เครื่องดื่มสมุนไพร, ขาฝ่าง

ตารางที่ ๖ (ต่อ)

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	ชื่อ-สกุล	ข้อมูลพรรณไม้ในแปลง	พรรณพืชศึกษา/ต้น					
					ชื่อพืช	สถานภาพ	ลักษณะนิสัย	กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์	การใช้ประโยชน์	ผลิตภัณฑ์
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ										
มหาสารคาม	กุตุรัง	ห้วยเตย	นายสมร โคตรเสนา	ยางนา ๑๑๐ ต้น, ประดู่ ๓๐ ต้น, แดง ๓๐ ต้น, พะยุง ๓๐ ต้น, กุ่ม ๑๕ ต้น, ชาด ๑๕ ต้น, บก ๑๕ ต้น, สะเดา, มะม่วง, ชำ, ตระไคร้, มะม่วง ๓๐ ต้น, มะละกอ ๑๐ ต้น , ฝรั่ง๒๐ ต้น, ขนุน ๕ ต้น, มันสำปะหลัง ๕ ไร่, มันแกว ๑ ไร่, กวางตุ้ง, หอม, กระเพรา, กลัวย ๑๐๐ ต้น	มันแกวบรือ	พบทั่วไป	ผักพื้นบ้าน	ปลูก/ขยายพันธุ์, แปรรูป	อาหาร, แหล่งเรียนรู้	เมล็ดพันธุ์มันแกว, มันแกวคอง, กิมจิมันแกว, ตำมันแกว, น้ำมันแกว, สาไหม้นแกว, สบู่ก้อนมันแกว, สบู่เหลวมันแกว, โยเกิร์ตมันแกว
มหาสารคาม	บรบือ	บรบือ	นางไพวรรณ ขานวงค์	มะม่วง ๑๐ ต้น, มะนาว ๒ ต้น, มะขามป้อม ๕ ต้น, มะกรูด ๒ ต้น, ขนุน ๔ ต้น, สะเดา ๕ ต้น, ประดู่ ๕ ต้น, ยางนา ๑๐ ต้น, พยุง ๒๐ ต้น, พรวง ๕ ต้น, พริก, ขึ้นฉ่าย, หอมใหญ่, สาระเห่น, จิง, ตระไคร้, ชำ	ข้าวพื้นบ้าน	พบทั่วไป	พืชเศรษฐกิจ	ปลูก/ขยายพันธุ์, แปรรูป	อาหาร, แหล่งเรียนรู้	เมล็ดพันธุ์ข้าวพื้นบ้าน, ชาข้าวเหนียวก่ำกัญญา
มหาสารคาม	กุตุรัง	ห้วยเตย	นางศิริวรรณ นันตะดี	มะม่วง ๑๐ ต้น, กลัวย ๕๐ ต้น, มะละกอ ๕ ต้น, ฝรั่ง ๑๐ ต้น, ขนุน ๓ ต้น, ยางนา ๒๐ ต้น, ชาด ๑๕ ต้น, พรวง ๑๐ ต้น, แดง ๕ ต้น, เถิง ๕ ต้น, กวางตุ้ง, หอม, กระเพรา, คะน้า, ผักบุ้งจีน, แมงลัก, ถั่วฝักยาว, ถั่วพุ่ม, สะเดา, มะม่วง, ชำ, ตระไคร้, มะนาว, มะกรูด, ขมิ้น, โพล, ชะพลู, มันสำปะหลัง, มันแกว, ข้าว	มันแกวบรือ	พบทั่วไป	ผักพื้นบ้าน	ปลูก/ขยายพันธุ์, แปรรูป	อาหาร, แหล่งเรียนรู้	เมล็ดพันธุ์มันแกว, สบู่ก้อนมันแกว, สบู่เหลวมันแกว, มันแกวคอง, กิมจิมันแกว, ตำมันแกว, น้ำมันแกว, สาไหม้นแกว
มหาสารคาม	เมือง	บัวค้อ	นางศุภณิลา ปะมาจะยัง	มะม่วง ๑๔ ต้น, กลัวย ๓๐ ต้น,มะละกอ ๑๐ ต้น, น้อยหน่า ๒๐ ต้น, ขนุน ๓ ต้น, มะนาว ๑๐ ต้น, มะขามหวาน ๕ ต้น, หว่า ๓ ต้น, ยางนา ๓๐ ต้น, พยุง ๓ ต้น, เกลือ ๒ ต้น, มะกล่ำ ๒ ต้น, ไม้ตง ๑๐ กอ, หอม, บวบหอม, ถั่วฝักยาว, หม่อน, มะเขือเทศ, ผักสลัด, ผักแป้น, สาระแห่น, แมงลัก, พักทอง, น้ำเต้า, สดอเบอริ้, จิง, ชำ, ตระไคร้, มะกรูด, มันแกว, ข้าว,	มันแกวบรือ	พบทั่วไป	ผักพื้นบ้าน	ปลูก/ขยายพันธุ์, แปรรูป	อาหาร, แหล่งเรียนรู้	เมล็ดพันธุ์มันแกวอินทรีย์ / ไช้รัมย์มันแกวอินทรีย์ (อยู่ระหว่างการทดลองแปรรูป)
มหาสารคาม	บรบือ	บ่อใหญ่	นางอำนวย มาพร้อม	มะม่วง ๒๐ ต้น, มะนาว ๕ ต้น, พุทรา ๔ ต้น, มะขามป้อม ๕ ต้น, มะกรูด ๒ ต้น, ขนุน ๕ ต้น, ส้มโอ ๒ ต้น, มะตูมนิ่ม ๒ ต้น, ประดู่ ๕ ต้น, ยางนา ๒๐ ต้น, มะค่า ๖ ต้น, พยุง ๒๐ ต้น, พรวง ๑ ต้น, ทองกวาว ๔ ต้น, มะเขือ ๓๐ ต้น, พริก ๕๐ ต้น, ตระไคร้ ๒๐ กอ, ชำ ๓๐ กอ, ขึ้นฉ่าย ๑๐๐ ต้น, แมงดา ๓ ต้น, แมงแดง ๕ ต้น, จิง ๒๐ ต้น, ตระไคร้หอม ๓ กอ, ข้าว ๓๐ สายพันธุ์	ข้าวเหนียวก่ำกัญญา	พบทั่วไป	พืชเศรษฐกิจ	ปลูก/ขยายพันธุ์, แปรรูป	อาหาร, แหล่งเรียนรู้	ชาข้าวเหนียวก่ำกัญญา, ชาข้าวหอมใบเตย, ข้าวกล้องก่ำกัญญา, ข้าวซ้อมมือก่ำกัญญา, ข้าวขัดขาว, เมล็ดพันธุ์ข้าวพื้นบ้านหลากหลายสายพันธุ์
มหาสารคาม	บรบือ	บรบือ	นางอุไร คำสา	มะม่วง ๒๐ ต้น, กลัวย ๕๐ ต้น, มะละกอ ๑๕ ต้น, น้อยหน่า ๓๐ ต้น, ขนุน ๑๐ ต้น, มะนาว ๕ ต้น, เฮอร์ ๒ ต้น, มะพร้าว ๕ ต้น, มะขาม ๕ ต้น, มะกอ ๒ ต้น, ยางนา ๘๐ ต้น, พยุง ๕๐ ต้น, แคป่า ๒ ต้น, แคบ้าน ๒ ต้น, สะเดา ๕ ต้น, ผักหวาน ๘ ต้น , พักทอง, แดงกวา, มะเขือเทศ, ขึ้นฉ่าย, สาระเห่น, มันแกว, ข้าว, ข้าวโพด	มันแกวบรือ	พบทั่วไป	ผักพื้นบ้าน	ปลูก/ขยายพันธุ์, แปรรูป	อาหาร, แหล่งเรียนรู้	หัวมันแกวสด, เมล็ดพันธุ์มันแกวอินทรีย์ / ไช้รัมย์มันแกวอินทรีย์ (อยู่ระหว่างการทดลองแปรรูป)
หนองคาย	เผ่าไร่	เผ่าไร่	นายทองอาน ไชยรส	มะม่วง ๒๐ ต้น, กลัวย ๒๐๐ ต้น, ฝรั่ง ๓๐ ต้น, มะละกอ ๑๐ ต้น, มะนาว ๓๐ ต้น, สลักทอง ๓๐ ต้น, ยางนา ๓๐ ต้น, พยุง ๒๐ ต้น, ประดู่ ๑๐ ต้น, จิงชัน ๑๐ ต้น, กระท่อม ๓๐ ต้น, แดงกวา, ถั่วฝักยาว, กระเทียม, หอมแขก, ขมิ้นชัน, โพล, ชำ, ตะไคร้, กระเจียบ, กระเจียวหวาน, มะม่วง	ขมิ้นชัน	พบทั่วไป	พืชสมุนไพร	ปลูก/ขยายพันธุ์, แปรรูป	เครื่องเรือน/เครื่องใช้อื่นๆ	น้ำยาล้างจาน, น้ำยาสระผม, ขมิ้นชันผสมบรรจุแคปซูล
หนองบัวลำภู	นากลาง	ฝั่งแดง	นางสังเวียน สุขวัน	ขนุน, มะม่วง ๒๘ ต้น, ผักหวานป่า, ยางนา ๕๐ ต้น, ไม้เลื้อย, ไม้หวาน, อ้อย ๕ ไร่, บวบงู, มะเขือ, มะละกอ, มะเขือเทศ ๑๐ ต้น, พริกจินดา ๑๐ ต้น, วานไฟ, ขมิ้นชัน, กระตูดไค้ดำ ๓๐ ต้น, กระชายขาว, ตำลึงเา, เาเอ็นอ่อน, กระเจียวหวาน, แป้น, วานทางจระเข้, แดง ๓๐ ต้น, แคนา ๒ ต้น, ตะเคียนทอง ๔๐ ต้น, นาข้าว ๗ ไร่, มะนาว ๕ ต้น, สะเดา ๕ ต้น, ชำ ๑๐ ต้น, ตระไคร้ ๑๐ ต้น, มะขามป้อม ๓ ต้น	กระตูดไค้ดำ	พบทั่วไป	พืชสมุนไพร	ปลูก/ขยายพันธุ์, แปรรูป	ยารักษาโรคใช้กับคน	สปรอยกระตูดไค้ดำ

ตารางที่ ๖ (ต่อ)

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	ชื่อ-สกุล	ข้อมูลพรรณไม้ในแปลง	พรรณพืชศึกษา/ต้น					
					ชื่อพืช	สถานภาพ	ลักษณะนิสัย	กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์	การใช้ประโยชน์	ผลิตภัณฑ์
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ										
อำนาจเจริญ	คึมใหญ่	คึมใหญ่	นายวร สว่างเนตร	มะม่วง ๑๐ ต้น, มะนาว ๕๐ ต้น, ฝรั่ง ๕๐ ต้น, ลิ้นจี่ ๒๐ ต้น, ลำไย ๒๐ ต้น, เงาะโรงเรียน ๒๐ ต้น, อะโวคาโด ๒๐ ต้น, สละอินโด ๕๐ ต้น, ยางนา ๑๐๐ ต้น, ประดู่ ๕๐ ต้น, มะฮอกกานี ๕๐ ต้น, พยุง ๔๐ ต้น, ฟ้าทะลายโจร ๒๐ ต้น,ขมิ้นชัน ๒๐ ต้น, ขิง ๒๐ ต้น, พลู ๒๐ , ตะข่า, พริก, มะเขือ	ไม้	พบทั่วไป	พืชเศรษฐกิจ	ปลูก/ขยายพันธุ์, แปรรูป	อาหาร	หน่อไม้ดอง,มะม่วงกวน,แก้วมังกร ,กล้วยหอม
ภาคกลาง										
ชลบุรี	บ่อทอง	บ่อทอง	นางอัญชลี ไชยชัยชำนาญกิจ	ว่านสาวหลง,ดอกดิน, ฟ้าทะลายโจร, พริกไทย, สะเดามันหวาน, ชีเหล็กบ้าน, ข่า, ตะไคร้แกง, ตะไคร้หอม, มะกรูด, มะนาว, หม่อน, ส้มป่อย, พะยอม,พะยุง, สัก, ประดู่ป่า, ก้นกระรา, จันทน์กะพ้อ, มะลิต, บุนนาค, แดง, ชมพูพันธุ์ทิพย์, มะฮอกกานี, ผักหวานป่า, ผักหวานบ้าน, แคต้นเดี่ยว, เพกา, ขะอม, มะยงชิดทุลเกล้า, มะปรางหวาน, มะม่วงแก้วขมิ้น, มะม่วงน้ำดอกไม้, มะม่วงเบา, ละมุด, มังคุด, เงาะโรงเรียน, ลองกอง, ฝรั่งกิมจู, น้อยหน่า, กล้วย	ว่านสาวหลง	พบทั่วไป	พืชสมุนไพร	ปลูก/ขยายพันธุ์, แปรรูป	เครื่องเรือน/เครื่องใช้อื่นๆ	น้ำมันหอมระเหยจากดอก ใบ และ หัว ทำสบู่และลิปบาล์ม
ลพบุรี	ลำสนธิ	หนองรี	นายสนิท โสภางค์	มะขามเทศ ๑๐ ต้น, ฝรั่ง ๔๕ ต้น, พุทรา, น้อยหน่า, กล้วย ๒๐ ต้น, มะละกอ, มะนาว, มะกรูด, สัก ๒๐ ต้น, ประดู่, พยุง, ไม้, กระเจียวแดง, ข้าว, ตะข่า, กวางตุ้ง ๒ แปลง, มะเขือ, กระเทียม ๕ แปลง , หอม ๗ แปลง, ผักชี ๔ แปลง, พริก ๑ งาน, ถั่วฝักยาว, กล้วยไข่ ๒ งาน, ขมิ้นชัน, ฟ้าทะลายโจร ๒๐ ต้น, เสลดพังพอน ๕ ต้น, ขมิ้นชัน, โปส, ตะไคร้หอม, พริกไทยดำ, กระชายดำ, กระเพราแดง, พنانเลาเหว่ย , ทองพันชั่ง, พญายอ, มะม่วงหาวมะนาวโห่, ย่านาง, แฝก, จิงขื่น ๑๐ ต้น, ข้าวโพดข้าวเหนียว ๒ งาน, ป่าช้าเพงา ๔ ต้น	สัก, ขมิ้นชัน, ไม้, มะม่วงหาวมะนาวโห่	พบทั่วไป	พืชใช้เนื้อไม้, พืชเศรษฐกิจ, ผักพื้นบ้าน, พืชสมุนไพร	ปลูก/ขยายพันธุ์, แปรรูป	อาหาร	เชือกมะม่วงหาวมะนาวโห่, หมี่กรอบมะม่วงหาวมะนาวโห่
ภาคใต้										
นครศรีธรรมราช	ชะอวด	วังอ่าง	นายพิสนท์ คงพรหม	ทุเรียน ๒๐ ต้น, มะพร้าว ๑๐ ต้น, มังคุด ๓๐ ต้น, มะละกอ ๕๐ ต้น, กล้วย ๕ ต้น, ลำสาด, ลองกอง, ตะเคียน ๑๐ ต้น, ชีเหล็ก ๒ ต้น,มะยง ๑๐ ต้น, สะตอ, ถั่วฝักยาว , มะเขือ, ดีปลีเชือก ๑๕๐ ต้น, เจตมูลเพลิงแดง ๕๐ ต้น, อักศิพवार ๓๐ ต้น, ทองพันชั่ง ๒๐ ต้น,หัวโหล ๑๐๐ ต้น, ขัน ๑๐๐ ต้น	ขัน	หายาก	พืชสมุนไพร	ปลูก/ขยายพันธุ์, แปรรูป	ยารักษาโรคใช้กับคน	น้ำมันคลายเส้น, โลชั่นแก้คัน, สบู่ น้ำมันขัน, เซรั่มบำรุงผม
พังงา	คุระบุรี	บางวัน	นายวุฒิศักดิ์ พรหมแก้ว	พลูแก, หมากเฒ่า, ขมิ้น, หมาก, ใบเตย, ปาล์ม, ยางพารา, กาแฟโรบัสต้า ๔๐๐ ต้น, โกโก้ ๑๐๐ ต้น, มะฮอกกานี ๒๐ ต้น, ตะเคียน ๒๐ ต้น, ไม้, ปาล์ม, ทุเรียน ๑๐๐ ต้น, สละ ๑๘๐ ต้น, เงาะ, กล้วย, มะพร้าว น้ำหอม ๑๘๐ ต้น, ฝรั่ง, ส้มโอ, จำปาตะ, มะละกอ, ข่า, โหระพา, มะเขือ, ผักบุ้ง, ผักโขม, ผักเหมียง, ขะอม, ตะไคร้	พลูแก	พบทั่วไป	พืชสมุนไพร	ปลูก/ขยายพันธุ์	อื่นๆ (ขยายพันธุ์)	
พังงา	คุระบุรี	คุระ	นางกรรณิกา ทองสุข	ทุเรียน ๓๐ ต้น, กาแฟ ๒๐๐ ต้น, ปาล์ม ๒๕ ต้น, กล้วย ๓๐ ต้น, พลับพลึงธาร, ทุเรียนบ้าน	พลับพลึงธาร, ทุเรียนบ้าน	หายาก, พบทั่วไป	พืชน้ำ, พืชเศรษฐกิจ	ปลูก/ขยายพันธุ์	อื่น ๆ (อนุรักษ์)	
พังงา	คุระบุรี	คุระ	นางกาญจนา นพภา	ทุเรียน ๓๕ ต้น, เงาะ ๓ ต้น, มะพร้าว ๑๕ ต้น, มังคุด ๕ ต้น, หมาก ๑๐๐ ต้น, มะม่วงพื้นบ้าน ๒ ต้น, ลองกอง ๓ ต้น, ลูกเนียง ๒ ต้น, สะตอ ๑๐ ต้น, ส้มโอ ๓ ต้น, ตะเคียนทอง ๒๐ ต้น	พลับพลึงธาร, ทุเรียนบ้าน	หายาก, พบทั่วไป	พืชน้ำ, พืชเศรษฐกิจ	ปลูก/ขยายพันธุ์	อื่น ๆ (อนุรักษ์)	ต้นพันธุ์

ตารางที่ ๖ (ต่อ)

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	ชื่อ-สกุล	ข้อมูลพรรณไม้ไม่แปลง	พรรณพืชศึกษา/เด่น					
					ชื่อพืช	สถานภาพ	ลักษณะนิสัย	กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์	การใช้ประโยชน์	ผลิตภัณฑ์
ภาคใต้										
พังงา	คุระบุรี	คุระ	นางสาวจรินทร์ ศรีอนสาร	กาแฟ ๕๐๕๗, ลองกอง ๔๐ ต้น, กล้วย ๑๐๕๗, ยางพารา ๑๕๐ ต้น, ตะเคียนทอง ๔๐ ต้น, พะยอม ๒๐ ต้น, จำปาทอง ๑๐ ต้น, หลุมพอ ๑๐ ต้น, ผักเหมียง ๕๐๐๕๗	พลับพลึงธาร, ทุเรียนบ้าน	หายาก, พบทั่วไป	พืชน้ำ, พืชเศรษฐกิจ	ปลูก/ขยายพันธุ์	อื่น ๆ (อนุรักษ์)	
พังงา	คุระบุรี	คุระ	นายศิริพงษ์ ศรีอนสาร	มังคุด ๖๐๕๗, หนาม ๓๕๐ ต้น, ลองกอง ๕๐ ต้น, พริกไทย ๖๐ ต้น, ลำสาต ๓ ต้น, สะตอ ๔ ต้น, ตะเคียนทอง ๔๐ ต้น	พลับพลึงธาร, ทุเรียนบ้าน	หายาก, พบทั่วไป	พืชน้ำ, พืชเศรษฐกิจ	ปลูก/ขยายพันธุ์	อื่น ๆ (อนุรักษ์)	ต้นพันธุ์
พังงา	คุระบุรี	คุระ	นายไสว พรหมณี	ปาล์มน้ำมัน ๑๐ ต้น, ทุเรียนบ้าน๒๒ต้น, มังคุด ๓๕ ต้น, สะตอ ๘ ต้น, มะพร้าว ๖ ต้น, หนาม ๘๐ ต้น, สับปะรด ๗๐ ต้น, ไข่ ๑๐ กอ, พริกไทย ๒๐ ต้น	พลับพลึงธาร, ทุเรียนบ้าน	หายาก, พบทั่วไป	พืชน้ำ, พืชเศรษฐกิจ	ปลูก/ขยายพันธุ์	อื่น ๆ (อนุรักษ์)	
สุราษฎร์ธานี	ดอนสัก	ปากแพรก	นายโมโนธรรม ชูแสง	มะม่วงหิมพานต์ ๑๐๐ ต้น, เสาวรส ๕๐ ต้น, ขนุน ๕ ต้น, มะหวด ๕ ต้น, มังคุด ๒ ต้น, ปาล์ม, มะพร้าว ๓๐ ต้น, แก้วมังกร, กล้วย ๒๐ ต้น, ลองกอง ๗ ต้น, สะตอ, เถาะ, มะขาม, ยางพารา ๑๒๐๐ ต้น, ไข่เสียง, มะขอกากมี ๒๐ ต้น, กระถินเทพา ๕๐ ต้น, ตะเคียนทอง ๓๐ ต้น, สัก, หลุมพอ ๑๕ ต้น, ชีเหล็ก ๓ ต้น, ขาวดำ ๑ ต้น, พญูง, ข้าวทับทิมชุมแพ ๒ ปอ, อ้อย ๒ งาน, เหลียง ๒๐๐๐ ต้น, พริกชี้หนู ๖๐ ต้น, มะเขือขาวกรอบ ๓๐ ต้น, มัลเบอร์รี่, กระเพรา, ฟักทอง, ฟักเขียว, ใบรา, บวบงู, ตะไคร้ขาวหอย, ฟักทะลายโจร, กระชายขาว ๒๐ กอ, การชายดำ ๔๐ กอ, กระเทือ , ดาหลา, ขมิ้น ๔๐ กอ, ขมิ้นขาว ๕๐ กอ, หัวม่วง, ข่า, มะระขึ้นก ๒๐ ต้น, ว่านชักมดลูก, พริกไทยดำ, รางจิต, มันปู ๓๐ ต้น, กระเทือขาว ๓๐ กอ, ตะไคร้ ๓๐ กอ, ไพล ๕ กอ, รางจิต ๑ เถา	ไข่, เหลียง, กระชายดำ, หลุมพอ	พบทั่วไป	พืชพื้นถิ่น, พืชสมุนไพร	ปลูก/ขยายพันธุ์	อาหาร, แหล่งเรียนรู้	น้ำผลไม้, น้ำสมุนไพร ,สบู่, น้ำยาล้างจานจากเอนไทม์สับปะรด, ขยายพันธุ์
สุราษฎร์ธานี	พนม	ต้นยวน	นางปริดา พรหมทอง	จำปา, ขนุน, กล้วย, ไม้เตียม, ไม้เหียง, ยางพารา, พริก, มะเขือ, ขมิ้นด่าง, ขมิ้นอ้อย , ขมิ้นทอง	ขมิ้นชัน	พบทั่วไป	พืชสมุนไพร	ปลูก/ขยายพันธุ์, แปรรูป	เครื่องเรือน/เครื่องใช้อื่นๆ	สบู่ขมิ้นชัน, สครับขมิ้นชัน, ครีมนวดคลายเส้นสูตรโบราณ, เครื่องแกงผง, ลูกประคบสมุนไพร
สุราษฎร์ธานี	พนม	ต้นยวน	นางห้วน เพชรแก้ว	ขนุน, ลองกอง, กล้วย, มะนาว, สะตอ, สัก, ยางพารา, ปาล์มน้ำมัน, พริก, ขมิ้นชัน, ไพลเหลือง, กระชาย, ว่าน, ขมิ้นทอง, ขมิ้นขาว	ขมิ้นชัน	พบทั่วไป	พืชสมุนไพร	ปลูก/ขยายพันธุ์, แปรรูป	เครื่องเรือน/เครื่องใช้อื่นๆ	สบู่ขมิ้นชัน, สครับขมิ้นชัน, ครีมนวดคลายเส้นสูตรโบราณ, เครื่องแกงผง, ลูกประคบสมุนไพร
สุราษฎร์ธานี	พนม	ต้นยวน	นางวรรณิ เพชรชู	ทุเรียน ๖๐ ต้น, ลองกอง ๓ ต้น,ไม้เตียม ๕ ต้น, ตะเคียนทอง ๓ ต้น, ยางพารา, พริก , มะเขือ, ขมิ้นทอง, ขมิ้นด่าง	ขมิ้นชัน	พบทั่วไป	พืชสมุนไพร	ปลูก/ขยายพันธุ์, แปรรูป	เครื่องเรือน/เครื่องใช้อื่นๆ	สบู่ขมิ้นชัน, สครับขมิ้นชัน, ครีมนวดคลายเส้นสูตรโบราณ, เครื่องแกงผง, ลูกประคบสมุนไพร
สุราษฎร์ธานี	พนม	ต้นยวน	นางสาวนพคุณ ศรีสุข	ขนุน, จำปา, กล้วย, สะตอ,ยางพารา, มะพร้าว, ไม้เตียม, ปาล์มน้ำมัน, พริก, มะเขือ, ขมิ้นด่าง, ขมิ้นขาว, ขมิ้นทอง	ขมิ้นชัน	พบทั่วไป	พืชสมุนไพร	ปลูก/ขยายพันธุ์, แปรรูป	เครื่องเรือน/เครื่องใช้อื่นๆ	สบู่ขมิ้นชัน, สครับขมิ้นชัน, ครีมนวดคลายเส้นสูตรโบราณ, เครื่องแกงผง, ลูกประคบสมุนไพร
สุราษฎร์ธานี	พนม	ต้นยวน	นางเฉลิม เสนคำ	สะตอ ๒ ต้น, สัก ๒๐ ต้น, ยางพารา, ปาล์มน้ำมัน, พริก, แดงกวา, ถั่วฝักยาว, มะเขือ, ขมิ้นชัน, ขมิ้นทอง, ขมิ้นขาว, ขมิ้นอ้อย, ขมิ้นดำ, ไพลเหลือง, กระชาย, ว่าน , ว่านชักมดลูก, พญาวาน, เอ็นเหลือง	ขมิ้นชัน	พบทั่วไป	พืชสมุนไพร	ปลูก/ขยายพันธุ์, แปรรูป	เครื่องเรือน/เครื่องใช้อื่นๆ	สบู่ขมิ้นชัน, สครับขมิ้นชัน, ครีมนวดคลายเส้นสูตรโบราณ, เครื่องแกงผง, ลูกประคบสมุนไพร

๔. ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

๑) เกษตรกรนำร่องในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๔๐ ราย ได้รับการส่งเสริมงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น โดยได้รับการปลูกฝังเกิดเป็นจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๙๘.๒๕

๒) เกษตรกรเกิดการอนุรักษ์พืชพรรณและใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน เกิดความหลากหลายทางชีวภาพ ในพื้นที่แปลงเกษตรเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๒๗๖ ชนิด โดยมีพืชศึกษา/ทรัพยากรเด่น จำนวน ๔๑ ชนิด พื้นที่ประมาณ ๕๕๒ ไร่

๓) เกิดเกษตรกรนำร่องโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ ในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๔๐ ราย ที่เป็นแหล่ง รวบรวม รักษา ศึกษาค้นคว้าด้านพืชพรรณ และถ่ายทอดองค์ความรู้ของทรัพยากร วัฒนธรรม และภูมิปัญญา ท้องถิ่น ให้แก่นักเรียน ครู และคนในชุมชนเข้าไปศึกษาเรียนรู้

๔) เกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมมีการนำความรู้ไปใช้เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๖๕.๘๓ โดยสามารถนำมาใช้ ภายในแปลง สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ช่วยเหลือ/แนะนำผู้อื่น เป็นวิทยากรถ่ายทอด นำไปเป็นข้อมูลวางแผน ด้านอนุรักษ์ทรัพยากร และนำไปขยายผลให้กับเกษตรกร/โรงเรียน/ชุมชนได้ตามลำดับ

๕) เกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมได้รับประโยชน์จากการนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้หลังการฝึกอบรม เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๗๕.๓๖ โดยได้รับประโยชน์จากการนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้หลังการฝึกอบรมในด้าน การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากร ด้านขยายผลองค์ความรู้ให้แก่บุคคลอื่น ด้านเป็นแหล่งรวบรวมพรรณไม้ท้องถิ่น ด้านทรัพยากรมีจำนวนเพิ่มขึ้น ด้านเป็นแหล่งเรียนรู้ให้โรงเรียน/ชุมชน ด้านการใช้อุปโภคและบริโภค ในครัวเรือน และด้านรายได้เพิ่มขึ้นตามลำดับ

๖) เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินได้ศึกษาคุณค่า อนุรักษ์ และเรียนรู้ประโยชน์ของพันธุกรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เกิดการต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ สามารถนำทรัพยากร ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน และก่อให้เกิดรายได้เพิ่มมากขึ้นเฉลี่ย ๕๒,๐๓๒.๒๖ บาท/ครัวเรือน/ปี

๗) ชุมชนได้รับการอนุรักษ์ทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งในส่วนของพื้นที่ป่าชุมชน ความเชื่อ วิถีชีวิต วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๘) เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินสามารถร่วมดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นกับองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นและงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนได้ โดยสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านพรรณพืช วัฒนธรรม และ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่โรงเรียน ชุมชน หรือผู้ที่สนใจ

ตัวอย่าง

การดำเนินงาน

ของเกษตรกร (นําร่อง) ในเขตปฏิรูปที่ดิน

เกษตรกรนำร่อง อพ.สร. ในเขตปฏิรูปที่ดิน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘
จังหวัดเลย

นายแสวง ดาปะ

ที่อยู่ : ตำบลเลยวังไสย์ อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย

พืช/ทรัพยากรเด่น : ข้าวเหนียวแดงเมืองเลย (GI) ฝ้ายตุ่ย

กลุ่ม : วิสาหกิจชุมชนบ้านโคกศรีเจริญ

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ : การปลูก/ขยายพันธุ์ แปรรูป แจกจ่ายในชุมชน

การใช้ประโยชน์ : อาหาร แหล่งเรียนรู้ เครื่องเรือน/เครื่องใช้อื่นๆ

ผลิตภัณฑ์ : ฝ้ายขาว/ฝ้ายตุ่ย ผลิตภัณฑ์ ผ้าทอและย้อมสีธรรมชาติ

อาทิเช่น เสื้อผ้าสำเร็จรูป กระเป๋า พวงกุญแจ เป็นต้น

ข้าวเหนียวแดงเมืองเลยสุญญากาศ ลูกก๊วย ไช้จุกจากข้าวแดงเมืองเลย

รายได้จากการใช้ประโยชน์ทรัพยากร : ๑๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร :

- อนุรักษ์ เก็บ รักษา พืชท้องถิ่น
- เพาะขยายพันธุ์พืชท้องถิ่นในชุมชน
- ถ่ายทอดองค์ความรู้ในด้านการปลูก อนุรักษ์ ขยายพันธุ์ และการใช้ประโยชน์จากพรรณไม้ให้แก่ เด็กเยาวชน คนในชุมชน และผู้ที่สนใจ
- สืบทอดภูมิปัญญาการทอผ้า การย้อมเส้นใยฝ้ายด้วยสีธรรมชาติ
- เชื่อมโยงกลุ่มวิสาหกิจชุมชนออมทรัพย์เกษตรยั่งยืนบ้านศรีเจริญ และกลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า
- ต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์จากฝ้ายตุ่ย อาทิ เสื้อผ้า กระเป๋า พวงกุญแจ เป็นต้น

ภาพประกอบกิจกรรมภายในแปลงและการแปรรูปผลิตภัณฑ์

เกษตรกรนาร่อง อพ.สร. ในเขตปฏิรูปที่ดิน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘
จังหวัดมหาสารคาม

นางศิริวรรณ นันตะดี

ที่อยู่ : ตำบลห้วยเตย อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดมหาสารคาม

พืช/ทรัพยากรเด่น : มันแกวบริบ (GI)

กลุ่ม : วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่มันแกวอินทรีย์และผัก

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ : การปลูก/ขยายพันธุ์ แปรรูป

การใช้ประโยชน์ : อาหาร แหล่งเรียนรู้

ผลิตภัณฑ์ : เมล็ดพันธุ์มันแกว สบู่ก้อนมันแกว สบู่เหลวมันแกว

มันแกวดอง กิมจิมันแกว น้ำมันแกว สาโทมันแกว

รายได้จากการใช้ประโยชน์ทรัพยากร : ๒๕,๐๐๐ บาท/ปี

กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร :

- อนุรักษ์พืชท้องถิ่นโดยการเพาะขยายพันธุ์มันแกวบริบ ด้วยเมล็ด
- บูรณาการร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามและกลุ่มแปลงใหญ่มันแกวอินทรีย์บ้านวังโจด เพื่อแปรรูปผลิตภัณฑ์จากมันแกว เกิดการใช้ประโยชน์จากพืชท้องถิ่น

ภาพประกอบกิจกรรมภายในแปลงและการแปรรูปผลิตภัณฑ์

เกษตรกรนำร่อง อพ.สร. ในเขตปฏิรูปที่ดิน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘
จังหวัดนครศรีธรรมราช

นายพิสนธ์ คงพรหม

ที่อยู่ : ตำบลวังอ่าง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช

พืช/ทรัพยากรเด่น : ต้นขันทอง

กลุ่ม : วิสาหกิจชุมชนกลุ่มพิสนธ์สมุนไพร

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ : การปลูก ขยายพันธุ์ และใช้ประโยชน์ทรัพยากร

การใช้ประโยชน์ : นำน้ำมันจากลูกขันทองมาใช้ประโยชน์ในการแปรรูป

ผลิตภัณฑ์ : ยาน้ำมันเหลืองคลายเส้น สบู่ น้ำมันขันทอง โลชั่นแก้คัน

แชมพูสมุนไพรลูกขันทอง เซรั่มบำรุงผม

รายได้จากการใช้ประโยชน์ทรัพยากร : ๕๐,๐๐๐ บาท/ปี

กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร :

- อนุรักษ์โดยการเพาะขยายพันธุ์พืชท้องถิ่น
- ถ่ายทอดองค์ความรู้ในด้านการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ให้แก่คนในชุมชนและผู้สนใจ
- สืบสานภูมิปัญญาการนำเมล็ดขันทองสกัดเป็นน้ำมัน
- ต่อยอดสร้างมูลค่าเป็นผลิตภัณฑ์จากน้ำมันขันทอง อาทิ ยาน้ำมันเหลือง โลชั่น สบู่ เป็นต้น และจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชนกลุ่มพิสนธ์สมุนไพร ภายใต้ชื่อแบรนด์ “พิสนธ์สมุนไพร”

ภาพประกอบกิจกรรมภายในแปลงและการแปรรูปผลิตภัณฑ์

ขาน้ำมันเหลือง

- ✓ บรรเทาอาการปวดเมื่อย
- ✓ ลดอาการอักเสบ
- ✓ แก้เหน็บชา มือชา เท้าชา นิ้วล็อก

สบู่น้ำมันจันทน์

EXTRA MILD BODY LOTION

- ✓ ส่วนประกอบจากน้ำมันจันทน์บริสุทธิ์ 100%

แชมพูสมุนไพร ลูกชิ้น-ทองพันชั่ง

ศุภันธุ์ SAPANUT

แชมพูสมุนไพร ลูกชิ้น-ทองพันชั่ง

หยุด * หมดห่วง

- * หมดห่วง
- * เชื้อราบนหนังศีรษะ
- * ช่วยบำรุงเส้นผมให้ดกดำ

เกษตรกรนาร่อง อพ.สร. ในเขตปฏิรูปที่ดิน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

นางวรรณิ เพชรชู

ที่อยู่ : ตำบลต้นยวน อำเภอฟนนิ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

พืช/ทรัพยากรเด่น : ขมิ้นชัน

กลุ่ม : วิสาหกิจชุมชนบ้านเขานาใน

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ : การปลูก/ขยายพันธุ์ แปรรูป

การใช้ประโยชน์ : เครื่องเรือน/เครื่องใช้อื่นๆ

ผลิตภัณฑ์ : สบู่ขมิ้นชัน สครับขมิ้นชัน ครีมนวดคลายเส้นสูตรโบราณ

เครื่องแกงผง ลูกประคบสมุนไพร

รายได้จากการใช้ประโยชน์ทรัพยากร : ๒๕,๐๐๐ บาท/ปี

กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร :

- ปลูก อนุรักษ์ ขยายพันธุ์ และใช้ประโยชน์จากขมิ้นชันภายในท้องถิ่น
- ต่อยอดสร้างมูลค่าเป็นผลิตภัณฑ์จากขมิ้นชัน ภายใต้สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านเขานาใน อาทิ โลชั่นคลายเส้น สครับขมิ้น ยามassageสมุนไพร เป็นต้น

ภาพประกอบกิจกรรมภายในแปลงและการแปรรูปผลิตภัณฑ์

๒.๓.๔ ผลการดำเนินงานตามกรอบที่ ๒ กรอบการใช้ประโยชน์ทรัพยากร กิจกรรมที่ ๕ กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร

การดำเนินงานกิจกรรมที่ ๕ กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร เป็นการจัดทำระบบฐานข้อมูลทรัพยากร โครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. เป้าหมายเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทรัพยากรและการใช้ทรัพยากรในเขตปฏิรูปที่ดิน นำไปสู่การวิเคราะห์ วางแผน พัฒนาระบบการทำงาน และสนับสนุนงานปฏิรูปที่ดินให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับกิจกรรมของ ส.ป.ก. และเพื่อการรายงานผล การสืบค้นข้อมูล เกิดการแบ่งปันและเผยแพร่ข้อมูลในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร โดยมีคณะทำงานฐานข้อมูลทรัพยากรโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กำกับดูแล ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ ๑. รวบรวม ตรวจสอบ และจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรโครงการ อพ.สธ. ในพื้นที่ ส.ป.ก. ๒. บริการและสนับสนุนข้อมูลทรัพยากรในโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. ประกอบการวางแผน และตัดสินใจของคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. ๓. รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานต่าง ๆ รวมทั้งปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ต่อคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. และ ๔. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย โดยการจัดทำฐานข้อมูลจะเชื่อมโยงข้อมูลโรงเรียนและทรัพยากรกับกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณากำหนดพื้นที่เป้าหมายที่สอดคล้องกัน และเป็นไปตามแนวทางของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ภายใต้แผนแม่บทระยะ ๕ ปีที่ ๗ (๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๙) และเพื่อให้ครอบคลุมเป้าหมายในเขตปฏิรูปที่ดิน รายละเอียดดังนี้

๑. ขั้นตอนการดำเนินงานฐานข้อมูลทรัพยากรโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก.

๑) จัดทำข้อมูลโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน

๑.๑) ขอความร่วมมือศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ศทส.) และสำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน (สผส.) ในการสำรวจข้อมูลโรงเรียนที่คาดว่าจะอยู่บนที่ดินของ ส.ป.ก. โดยการนำข้อมูลโรงเรียนที่เป็น open data นำมาซ้อนทับข้อมูล (over lay) กับแผนที่ภูมิประเทศ (Topographic Map) อัตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ข้อมูลนี้จะเป็นชุดข้อมูลโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน

๑.๒) กองประสานงานโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ (กปร.) และสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี (สพท.) รวบรวมผลการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. เพื่อนำมาจัดทำข้อมูลโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน

๑.๓) กปร. ดำเนินการวิเคราะห์และตรวจสอบข้อมูลโรงเรียนและส่งให้ ส.ป.ก. จังหวัด เพื่อดำเนินการขั้นตอนต่อไป

๑.๔) ขอความร่วมมือ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตรวจสอบ แก้ไข และเพิ่มเติมข้อมูลให้ถูกต้อง เช่น ตรวจสอบเขตปฏิรูปที่ดิน ระดับชั้นการศึกษาสูงสุดของโรงเรียน พิกัดของโรงเรียน การดำเนินสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ๕ องค์ประกอบ ๓ สารการเรียนรู้ เป็นต้น

๒) ออกแบบการใช้ประโยชน์

๒.๑) วิเคราะห์ข้อมูลโรงเรียนที่ ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบและออกแบบโครงสร้างฐานข้อมูลโรงเรียนเพื่อนำไปใช้ประโยชน์

๒.๒) วิเคราะห์ข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาฐานข้อมูลโรงเรียนไปสู่ฐานข้อมูลทรัพยากร อพ.สธ. - ส.ป.ก

๓) การนำเสนอผลการดำเนินงาน

๓.๑) กปร. จัดทำรายงานผลการดำเนินงาน อพ.สธ. - ส.ป.ก. จากฐานข้อมูลทรัพยากรในรูปแบบแดชบอร์ด (Dashboard) ผ่านระบบ Looker Studio

๓.๒) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จัดทำรายงานผลการดำเนินงาน อพ.สธ. - ส.ป.ก. จากฐานข้อมูลทรัพยากร ในรูปแบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS)

๔) การเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภายนอก

๔.๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. เพื่อขอข้อมูลโรงเรียนที่สมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิก อพ.สธ.

๔.๒) นำฐานข้อมูลโรงเรียนที่ตรวจสอบแล้วมาเชื่อมข้อมูลกับข้อมูลโรงเรียนสมาชิก อพ.สธ. เพื่อจัดระดับการดำเนินงานของโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน

๕) การดูแลและพัฒนาฐานข้อมูล

ตรวจสอบและอัปเดตฐานข้อมูลทรัพยากร อพ.สธ. - ส.ป.ก. จากการดำเนินงานกิจกรรม อพ.สธ. - ส.ป.ก. อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๒. การแสดงผลข้อมูล

ฐานข้อมูลทรัพยากรโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. เผยแพร่บนเว็บไซต์ของกองประสานงานโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ (กปร.) > ผลงานตามแนวพระราชดำริ > อพ.สธ. - ส.ป.ก. > ฐานข้อมูลโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน หรือสามารถดาวน์โหลดได้ที่ https://alro.go.th/th/royal_ini/news-activity/อพ-สธ-ส-ป-ก-๑๖๙๕๗๑๓๘๐๕/ฐานข้อมูลโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน-๑๖๙๕๗๑๔๕๐๓?id=๒๓๕๓๒๙ โดยฐานข้อมูลดังกล่าวสามารถแสดงผลข้อมูลเป็น ๒ รูปแบบ ดังนี้

๑) รูปแบบ Dashboard แสดงผลสรุปฐานข้อมูลโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๓,๕๐๑ โรงเรียน โดยสามารถเรียกข้อมูลได้ ดังนี้

- สถานะการเข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. โดยแบ่งเป็น ๔ กลุ่ม คือ โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. จำนวน ๕๑๓ โรงเรียน, โรงเรียนที่เป็นสมาชิก อพ.สธ. ที่เข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. จำนวน ๑๙๖ โรงเรียน, โรงเรียนที่เป็นสมาชิก อพ.สธ. จำนวน ๓๑๙ โรงเรียน และโรงเรียนที่ยังไม่ได้เข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. จำนวน ๒,๕๖๙ โรงเรียน

- แสดงข้อมูลรายจังหวัด อำเภอ ตำบล

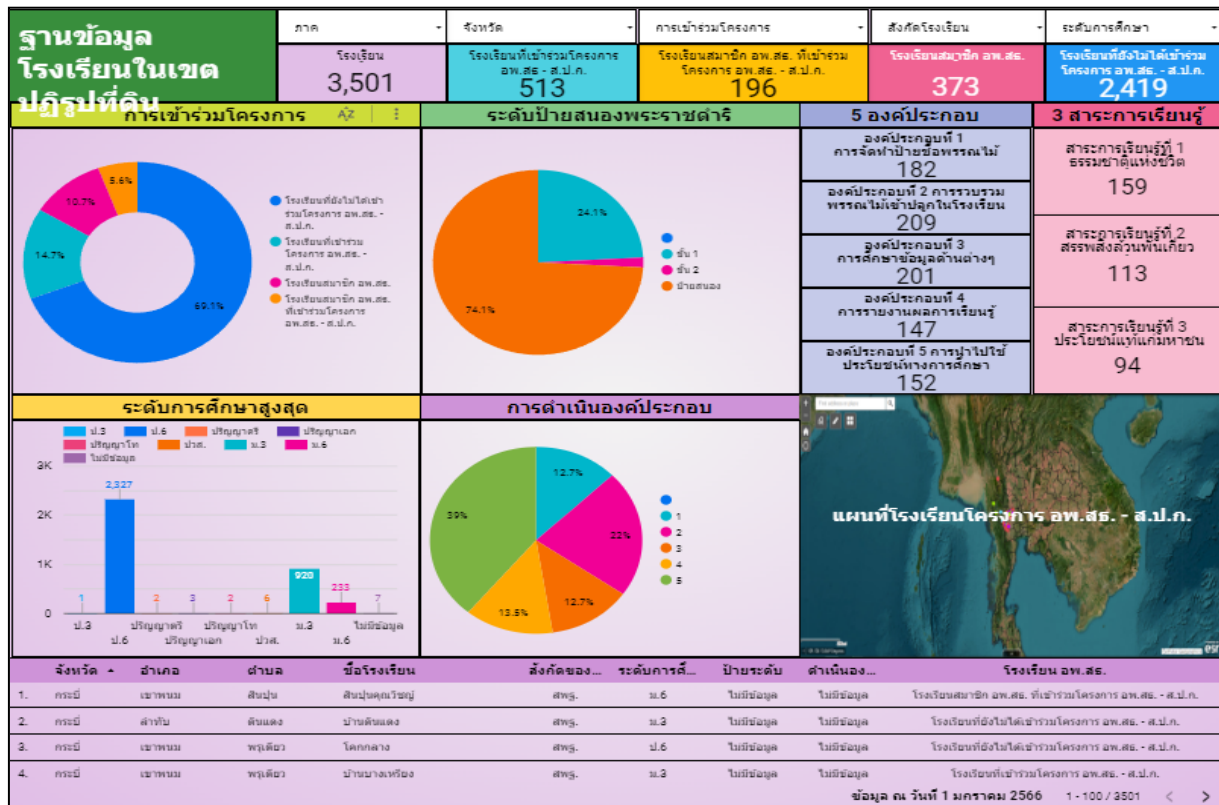
- ชื่อโรงเรียน

- สังกัดของโรงเรียน

- ระดับการศึกษา

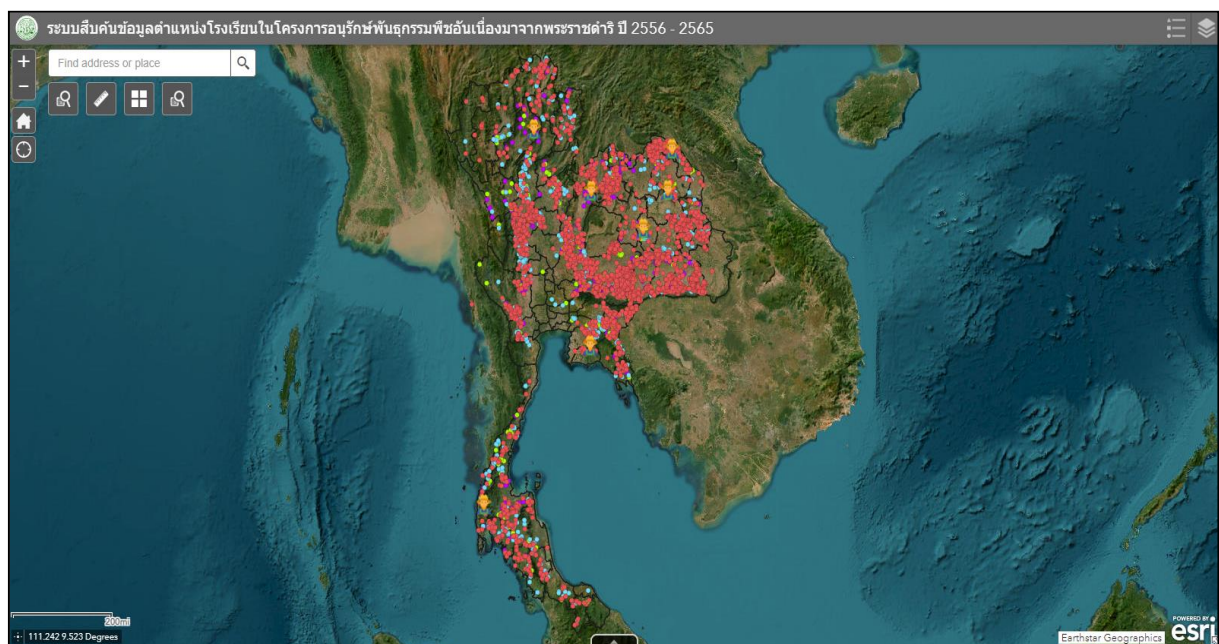
- ระดับป้ายสนองพระราชดำริ อพ.สธ.

- การดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ๕ องค์ประกอบ ๓ สารการเรียนรู้

ภาพที่ ๔ แสดงฐานข้อมูลโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดินในรูปแบบ Dashboard

๒) รูปแบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System: GIS) แสดงฐานข้อมูลทรัพยากรโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน และฐานข้อมูลเกษตรกรรมนาร่อง อพ.สธ. ในเขตปฏิรูปที่ดิน ในรูปแบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) โดยแบ่งเป็นการแสดงผลข้อมูล ดังนี้

ภาพที่ ๕ แสดงฐานข้อมูลทรัพยากรในเขตปฏิรูปที่ดินในรูปแบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS)

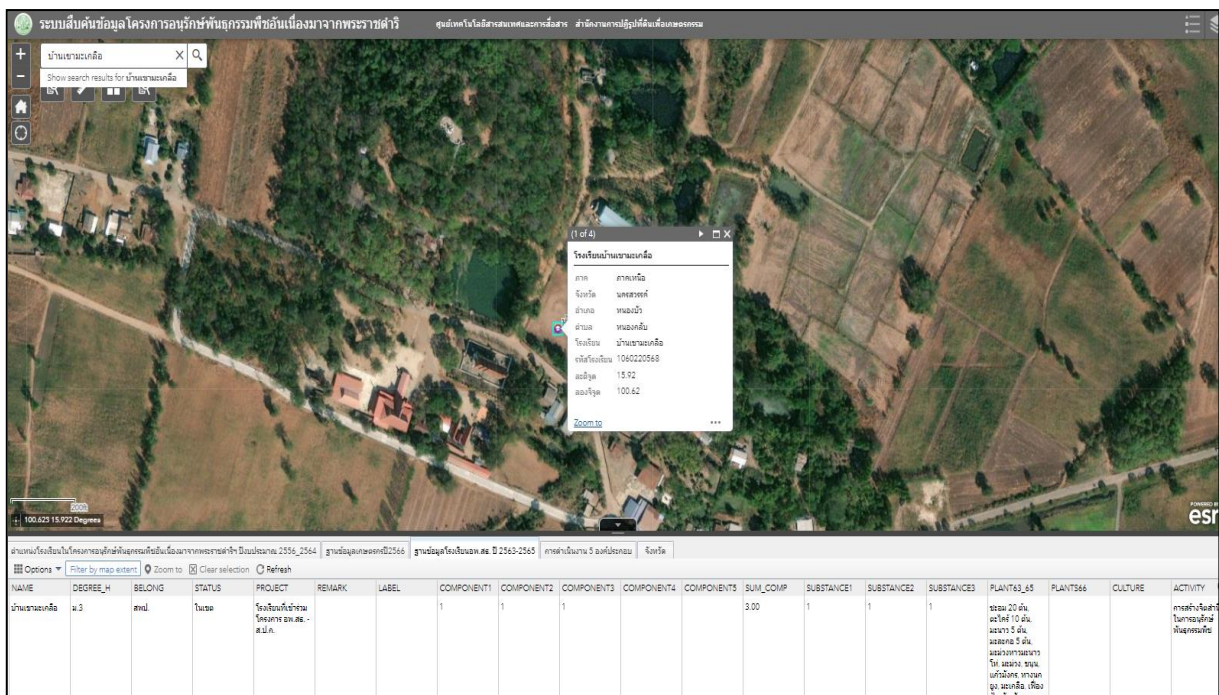
๒.๑) การแสดงผลฐานข้อมูลโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยสามารถเรียกข้อมูลได้ ดังนี้

- สัญลักษณ์แสดงสถานะโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยแบ่งเป็น ๔ กลุ่ม คือ โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก., โรงเรียนที่เป็นสมาชิก อพ.สธ. ที่เข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. โรงเรียนที่เป็นสมาชิก อพ.สธ. และโรงเรียนที่ยังไม่ได้เข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก.

- แสดงข้อมูลรายภาค จังหวัด อำเภอบ ตำบล
- ชื่อโรงเรียน
- ระดับการศึกษาสูงสุด
- สังกัดของโรงเรียน อาทิ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ ดำรวจตระเวนชายแดน เป็นต้น

- ระดับป้ายสนองพระราชดำริ อพ.สธ.
- การดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ๕ องค์ประกอบ ๓ สารการเรียนรู้
- พรรณไม้ที่ปลูกในพื้นที่
- พืชศึกษา ทรัพยากรเด่น
- ผลิตภัณฑ์ ผลผลิตจากการแปรรูป
- รายได้จากผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตจากการแปรรูป (บาท/ปี)
- กิจกรรมหรือหลักสูตรที่อบรม

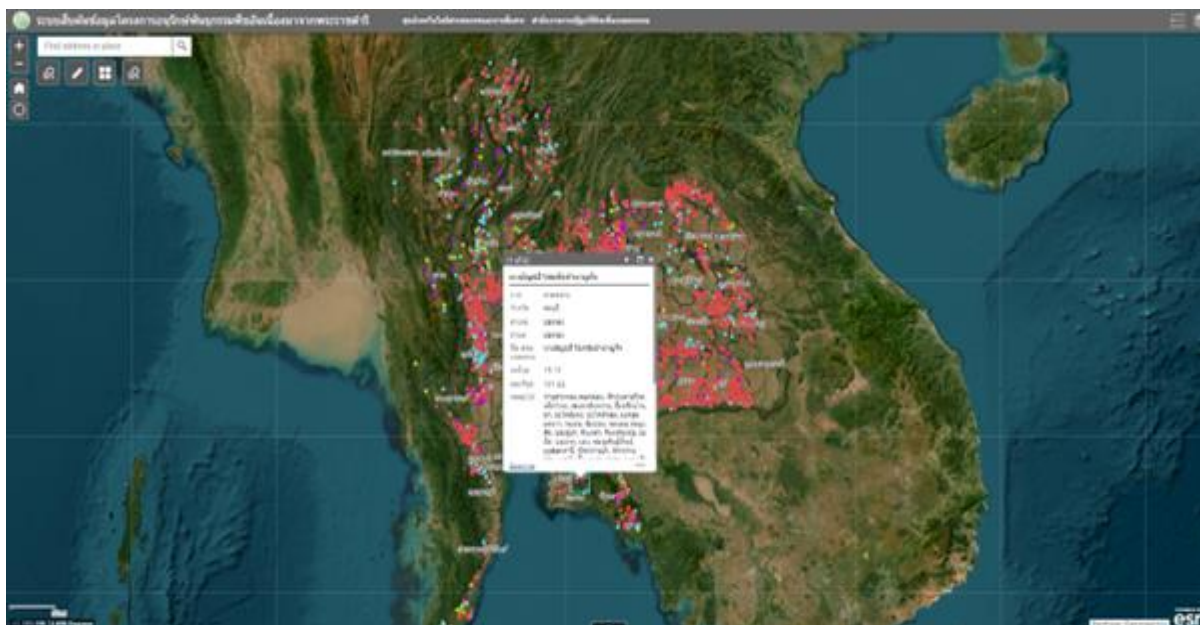
ภาพที่ ๖ แสดงฐานข้อมูลโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดินในรูปแบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS)

๒.๒) การแสดงผลฐานข้อมูลเกษตรกรรมนำร่อง อพ.สธ. ในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยสามารถเรียกข้อมูลได้ ดังนี้

- แสดงข้อมูลรายภาค จังหวัด อำเภอ ตำบล
- ชื่อของเกษตรกร
- พิกัดแปลง
- พื้นที่ (ไร่ - งาน - วา)
- ข้อมูลพรรณไม้ที่ปลูกภายในแปลง
- พรรณพืชศึกษา/เด่น (ชื่อพืช สถานภาพ ลักษณะวิสัย กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์)

การใช้ประโยชน์ และผลิตภัณฑ์)

- วัฒนธรรมและภูมิปัญญา
- กลุ่มหรือวิสาหกิจชุมชน

ภาพที่ ๗ แสดงฐานข้อมูลเกษตรกรรมน้ำร่อง อพ.สธ. ในเขตปฏิรูปที่ดิน
ในรูปแบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS)

๓. เครื่องมือ ArcGIS Survey๑๒๓ สำหรับนำเข้าข้อมูล เพื่อนำเสนอในรูปแบบระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System: GIS)

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) โดยกองประสานงานโครงการพระราชดำริ และโครงการพิเศษ (กปร.) ร่วมกับศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ศทส.) ได้ดำเนินการกำหนด ประเด็นการเก็บโครงสร้างฐานข้อมูลเกษตรกรรมนำร่องภายใต้โครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. และพัฒนาออกแบบ เครื่องมือ ArcGIS Survey๑๒๓ สำหรับใช้ในการนำเข้าข้อมูล เพื่อเป็นการปรับปรุงระบบฐานข้อมูลทรัพยากร โครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. ให้สามารถใช้งานง่ายและนำเข้าข้อมูลพิกัดได้อย่างแม่นยำมากขึ้น โดยข้อมูล ดังกล่าวจะแสดงผลในรูปแบบระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System: GIS) ได้อย่าง ถูกต้องและปลอดภัย รายละเอียดประกอบดังนี้

๑) ประเด็นโครงสร้างฐานข้อมูลเกษตรกรรมนำร่องภายใต้โครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก.

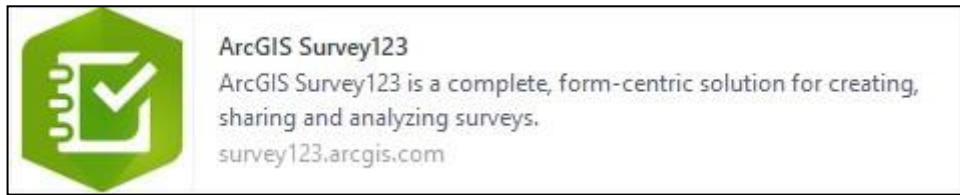
ประเด็นการเก็บข้อมูลโครงสร้างของฐานข้อมูลเกษตรกรรมนำร่องภายใต้โครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. มีรายละเอียดดังนี้

- ที่อยู่ (จังหวัด อำเภอ ตำบล)
- ปีที่เป็นเกษตรกรรมนำร่อง อพ.สธ.
- ชื่อเกษตรกร
- เลขบัตรประชาชน
- เลขที่แปลงระวาง
- พิกัดที่ตั้ง
- ขนาดพื้นที่ (ไร่ - งาน - วา)
- ข้อมูลพรรณไม้ภายในแปลง
- จำนวนผู้เข้ามาเรียนรู้เกี่ยวกับ อพ.สธ.
- พรรณพืชศึกษา/เด่น

ลำดับ	พรรณพืชศึกษา/เด่น				ภูมิปัญญา
	สถานภาพ	ลักษณะวิสัย	กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์	การใช้ประโยชน์	
1	หายาก	ไม้ผล	บำรุงรักษาสภาพ	อาหาร	พืช
2	พบทั่วไป	ผักพื้นเมือง	ฟื้นฟู	ยารักษาโรคใช้กับคน	ปศุสัตว์
3	ใกล้สูญพันธุ์	พืชสมุนไพร	ปลูก/ขยายพันธุ์	ยารักษาโรคใช้กับสัตว์	ประมง
4		พืชใช้เนื้อไม้	แจกจ่ายในชุมชน	ยาปราบศัตรูพืช/ยาฆ่าแมลง	ผลิตภัณฑ์และการแปรรูป
5		พืชเศรษฐกิจ	ติดตามการเจริญเติบโต	เครื่องเรือน/เครื่องใช้ อื่นๆ	ศิลปวัฒนธรรม
6		อื่นๆ	แปรรูป	แหล่งเรียนรู้	งานหัตถกรรม
7				การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์	อื่นๆ
8				ความเกี่ยวข้องทาง ประเพณีวัฒนธรรม	
9				ความเกี่ยวข้องทาง ความเชื่อ/ศาสนา	
10				อื่นๆ	

ภาพที่ ๘ ภาพแสดงรายละเอียดข้อมูลของพรรณพืชศึกษา/เด่น

๒) รูปแบบเครื่องมือ ArcGIS Survey๑๒๓

ภาพที่ ๙ ภาพเครื่องมือ ArcGIS Survey๑๒๓

ภาพที่ ๑๐ แสดงรูปแบบของแบบสำรวจข้อมูลเกษตรกรนำร่องโครงการ อพ.สร. - ส.ป.ก.
ภายในเครื่องมือ ArcGIS Survey๑๒๓

พิกัดแปลง

Find address or place

Lat: Lon:

พื้นที่ (ไร่-งาน-วา)

รายชื่อพรรณไม้ในแปลง

1000

ภาพที่ ๑๑ แสดงการนำเข้าข้อมูลพิกัดที่แม่นยำของเครื่องมือ ArcGIS Survey๑๒๓

๒.๓.๕ ผลการดำเนินงานตามกรอบที่ ๓ กรอบการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร กิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

การดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในส่วนของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อพ.สธ. - ส.ป.ก.) ในกรอบที่ ๓ กรอบการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร กิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เป้าหมายเป็นโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๑๗๐ โรงเรียน ๖๖ จังหวัด วัตถุประสงค์เพื่อดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ให้เด็กและเยาวชนได้เข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ของทรัพยากร ให้อุทิศหวงแหน และการนำมาใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน โดยดำเนินการสนับสนุนการอบรมหลักสูตร กระบวนการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนตามแนวทาง อพ.สธ. (สืบสาน รักษา ต่อยอด) และสนับสนุนวัสดุการเกษตรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงคุณค่าของพืชพรรณ ได้ศึกษาเรียนรู้การใช้ประโยชน์ของทรัพยากรต่าง ๆ ในท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปต่อยอดและใช้ในชีวิตประจำวันได้

๑. พื้นที่และเป้าหมายดำเนินงานของกรอบที่ ๓ กรอบการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร กิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร (โรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน)

พื้นที่และเป้าหมายการดำเนินงานของกรอบที่ ๓ กรอบการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร กิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ มีเป้าหมายเป็นเด็กและเยาวชนในโรงเรียนเขตปฏิรูปที่ดิน ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน (ร.ตชด.) หรือโรงเรียนสังกัดอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๑๗๐ โรงเรียน ๖๖ จังหวัด และมีโรงเรียนตัวอย่าง จำนวน ๔ โรงเรียน มีรายละเอียดดังนี้

- ๑) ภาคเหนือ จำนวน ๑๗ จังหวัด รวม ๕๒ โรงเรียน
- ๒) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๒๐ จังหวัด รวม ๕๓ โรงเรียน
- ๓) ภาคกลาง จำนวน ๑๗ จังหวัด รวม ๓๕ โรงเรียน
- ๔) ภาคใต้ จำนวน ๑๒ จังหวัด รวม ๓๐ โรงเรียน

ตารางที่ ๗ สรุปจำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ และโรงเรียนตัวอย่าง

ภาค	จำนวนจังหวัด	จำนวนโรงเรียน	รายชื่อโรงเรียนตัวอย่าง
เหนือ	๑๗	๕๒	โรงเรียนบ้านห้วยแพ่ง จ.ลำพูน
ตะวันออกเฉียงเหนือ	๒๐	๕๓	โรงเรียนบ้านหนองตะแบก จ.นครราชสีมา
กลาง	๑๗	๓๕	โรงเรียนสิียดพัฒนา จ.ฉะเชิงเทรา
ใต้	๑๒	๓๐	โรงเรียนบ้านคันธทรัพย์ จ.ชุมพร
รวม	๖๖	๑๗๐	

ตารางที่ ๘ พื้นที่และเป้าหมายดำเนินงานของกรอบที่ ๓ กิจกรรมที่ ๘

ลำดับ	ภาค/จังหวัด	จำนวน (รร.)	อำเภอ	ตำบล	ชื่อโรงเรียน
ภาคเหนือ ๑๗ จังหวัด		๕๒			
๑	กำแพงเพชร	๓	ขามเฒ่า	บ่อถ้ำ	บ้านใหม่หนองยาง
			คลองขลุง	วังไทร	บ้านทรัพย์มะนาว
			ขามเฒ่า	ปางมะค่า	ปางมะค่าวิทยาคม
๒	เชียงราย	๔	เชียงของ	ริมโขง	ริมโขงวิทยา
			เชียงแสน	บ้านแซว	บ้านแซววิทยาคม
			เวียงชัย	ผางาม	บ้านทุ่งยั้งหัวฝายวิทยา
			เวียงเชียงรุ้ง	ป่าซาง	บ้านป่าซาง
๓	เชียงใหม่	๒	ดอยเต่า	แม่ต๋ำ	บ้านแม่ต๋ำ
			แม่แตง	บ้านช้าง	บ้านปางไม้แดง
๔	ตาก	๓	วังเจ้า	เชียงทอง	บ้านใหม่เสรีธรรม
			พบพระ	พบพระ	พบพระวิทยาคม
			แม่สอด	แม่กุ	บ้านปูเต๋อ
๕	นครสวรรค์	๔	หนองบัว	วังบ่อ	อุดมพัฒนา
			หนองบัว	หนองกลับ	บ้านเขามะเกลือ
			หนองบัว	หนองบัว	บ้านคลองลาน
			หนองบัว	หนองบัว	บ้านหนองไผ่
๖	น่าน	๔	ท่าวังผา	แสนทอง	แสนทองวิทยา
			ท่าวังผา	ผาทอง	บ้านแห่น
			เมืองน่าน	บ่อ	บ้านผาขาว
			เมืองน่าน	สะเนียน	บ้านวังดาว
๗	พะเยา	๒	จุน	ทุ่งรวงทอง	ราชประชานุเคราะห์ ๒๔
			ดอกคำใต้	ห้วยลาน	จำเมืองวิทยาคม
๘	พิจิตร	๒	โพธิ์ประทับช้าง	หนองโสน	บึงแฝงวิทยา
			บึงกาฬ	แหลมรัง	บ้านบึงทับจันทะอุปถัมภ์
๙	พิษณุโลก	๓	วัดโบสถ์	คันไช้	บ้านห้วยเจียง
			วัดโบสถ์	คันไช้	วัดคันไช้
			วัดโบสถ์	คันไช้	บ้านห้วยปลาไหล
๑๐	เพชรบูรณ์	๔	ชนแดน	ซับพุทรา	ตำรวจตระเวนชายแดนบ้านโป่งตะแบก
			วิเชียรบุรี	ซับสมบูน	ซับสมบูนวิทยาคม
			ชนแดน	ซับพุทรา	บ้านทรัพย์พุทรา
			ศรีเทพ	เมืองเพชรบูรณ์	หนองย่างทอย
๑๑	แพร่	๓	ลอง	ทุ่งแล้ง	บ้านวังเลียง
			ลอง	ทุ่งแล้ง	ประชารัฐวิทยาคาร
			วังชิ้น	นาพูน	บ้านนาพูน

ตารางที่ ๘ (ต่อ)

ลำดับ	ภาค/จังหวัด	จำนวน (รร.)	อำเภอ	ตำบล	ชื่อโรงเรียน
ภาคเหนือ ๑๗ จังหวัด		๕๒			
๑๒	แม่ฮ่องสอน	๒	ปาย	แม่นาเติง	บ้านหมอแปง
			ปางมะผ้า	ถ้ำลอด	บ้านถ้ำลอด
๑๓	ลำปาง	๒	แจ้ห่ม	แจ้ห่ม	แจ้ห่มวิทยา
			แม่ทะ	บ้านบอม	แม่ทะพัฒนศึกษา
๑๔	ลำพูน	๓	ทุ่งหัวช้าง	ทุ่งหัวช้าง	ทุ่งหัวช้างพิทยาคม
			บ้านโฮ้ง	บ้านโฮ้ง	บ้านห้วยแพ่ง
			ลี้	นาทราย	องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน นาทราย
๑๕	สุโขทัย	๔	ศรีสัชนาลัย	บ้านแก่ง	บ้านแก่งวิทยา
			ศรีสำโรง	นาขุนไกร	ขุนไกรพิทยาคม
			กงไกรลาศ	หนองตุม	หนองตุมวิทยา
			คีรีมาศ	ศรีคีรีมาศ	บ้านใหม่เจริญผลพิทยาคม
๑๖	อุดรดิตถ์	๓	เมืองอุดรดิตถ์	ขุนผา	บ้านขุนผา
			บ้านโคก	บ่อเบี้ย	ตำรวจตระเวนชายแดนยอดโพธิ์ทอง ๑
			ทองแสนขัน	บ่อทอง	ทองแสนขันวิทยา
๑๗	อุทัยธานี	๔	ลานสัก	ระบำ	บ้านโป่งสามสิบ
			ลานสัก	ระบำ	บ้านปางไม้ไผ่
			ลานสัก	ป่าอ้อ	บ้านเขาวง
			ลานสัก	ลานสัก	บ้านร่องตาทิ

ตารางที่ ๘ (ต่อ)

ลำดับ	ภาค/จังหวัด	จำนวน (รร.)	อำเภอ	ตำบล	ชื่อโรงเรียน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		๕๓			
๑	กาฬสินธุ์	๓	คำม่วง	ดินจี่	บ้านโนนแพง
			หนองกุงศรี	ดงมูล	มัธยมภูฮังพัฒนวิทย์
			หนองกุงศรี	ดงมูล	ภูฮังวิทยาคาร
๒	ขอนแก่น	๑	บ้านไผ่	ป่าปอ	บ้านเสือเผ่น
๓	ชัยภูมิ	๓	ซับใหญ่	ท่ากูป	บ้านวังขอนสัก
			เทพสถิต	ห้วยยายจิว	บ้านหนองจะบก
			หนองบัวระเหว	โสกปลาดุก	ป่าไม้อุทิศ ๓ (บ้านท่าช้าง)
๔	นครพนม	๓	ท่าอุเทน	ท่าจำปา	บ้านดอนแดง
			โพนสวรรค์	นาขมื่น	บ้านดงวิทยาคาร
			เมืองนครพนม	วังตามัว	บ้านคำสว่าง
๕	นครราชสีมา	๔	ครบุรี	ตะแบกบาน	บ้านเทพนิมิต
			ครบุรี	ตะแบกบาน	บ้านหนองตะแบก
			ครบุรี	ลำเพียก	บ้านลำเพียก
			ครบุรี	ลำเพียก	บ้านหนองไทร
๖	บึงกาฬ	๒	เซกา	บ้านด้อง	ตำรวจตระเวนชายแดนบ้านคำชมภู
			ศรีวิไล	นาแสง	บ้านนาคำแคน
๗	บุรีรัมย์	๒	แคนดง	ดงพลอง	บ้านดงพลอง
			คูเมือง	หินเหล็กไฟ	บ้านคูบัว
๘	มหาสารคาม	๒	บรบือ	บรบือ	บ้านโคกล่าม
			บรบือ	บรบือ	บ้านโคกกลาง
๙	มุกดาหาร	๓	ดอนตาล	ป่าไร่	ป่าไร่ป่าชาดวิทยา
			หนองสูง	โนนยาง	บ้านจั่ว
			เมืองมุกดาหาร	นาโสก	บ้านเหล่าป่าเป็ด
๑๐	ยโสธร	๒	กุดชุม	กำแมด	บ้านกุดหิน
			กุดชุม	คำน้ำสร้าง	บ้านภูถ้ำพระพรเจริญ
๑๑	ร้อยเอ็ด	๓	เกษตรวิสัย	ดงครั่งน้อย	ทุ่งกุลาประชารัฐ
			สุวรรณภูมิ	สระคู	โสภภาพิทยาภรณ์
			เกษตรวิสัย	ดงครั่งใหญ่	วัดแจ่มอารมณ์

ตารางที่ ๘ (ต่อ)

ลำดับ	ภาค/จังหวัด	จำนวน (รร.)	อำเภอ	ตำบล	ชื่อโรงเรียน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		๕๓			
๑๒	เลย	๓	ปากชม	ห้วยบ่อซืน	บ้านห้วยบ่อซืน
			ผาขาว	โนนป่าซาง	บ้านโนนป่าซาง
			เมืองเลย	กกตู	บ้านกกตู
๑๓	ศรีสะเกษ	๕	กันทรลักษณ์	รุง	เกษตรประชาตาทวด
			กันทรลักษณ์	รุง	บ้านรุงสมบูรณ์
			ศรีรัตนะ	สะพุง	ศรีรัตนวิทยา
			ขุนหาญ	บักดอง	บ้านภูดินพัฒนา
			วังหิน	วังหิน	นครศรีลำดวนวิทยา
๑๔	สกลนคร	๒	บ้านม่วง	ดงหม้อทองใต้	บ้านดงหม้อทอง
			สว่างแดนดิน	โคกสี	บ้านบึงโน
๑๕	สุรินทร์	๒	ท่าตูม	โพนครก	บ้านโพนครก
			โนนนารายณ์	คำผง	บ้านคำผง
๑๖	หนองคาย	๓	เฝ้าไร่	อุดมพร	บ้านโนนสะอาด
			เฝ้าไร่	เฝ้าไร่	บ้านจับไม้
			โพธิ์สัณฑ์	นาหนัง	บ้านนาหนัง
๑๗	หนองบัวลำภู	๓	นากลาง	กุดแห่	กุดแห่วิทยา
			นากลาง	ฝั่งแดง	บ้านแสงดาวโนนธาตุ
			นากลาง	นากลาง	บ้านหนองบัวคำแสน
๑๘	อำนาจเจริญ	๒	เมืองอำนาจเจริญ	คึมใหญ่	บ้านภูเขาราม
			เสนางคนิคม	หนองไฮ	บ้านหนองไฮ
๑๙	อุดรธานี	๒	น้ำโสม	โสมเยี่ยม	บ้านหัวช้าง
			น้ำโสม	โสมเยี่ยม	บ้านสมเยี่ยม
๒๐	อุบลราชธานี	๓	โขงเจียม	นาโพธิ์กลาง	บ้านทุ่งนาเมือง
			นาจะหลวย	โสกแสง	บ้านโพธิ์แวงชั้น
			บุญทริก	คอแลน	บ้านห้วยทราย

ตารางที่ ๘ (ต่อ)

ลำดับ	ภาค/จังหวัด	จำนวน (รร.)	อำเภอ	ตำบล	ชื่อโรงเรียน
ภาคกลาง		๓๕			
๑	กาญจนบุรี	๓	เลาขวัญ	หนองฝ้าย	เขาวงพระจันทร์
			สังขละบุรี	หนองลู	ตำรวจตระเวนชายแดนสหธนาคารกรุงเทพ
			บ่อพลอย	หนองกร่าง	บ้านหนองกร่าง
๒	จันทบุรี	๒	โป่งน้ำร้อน	หนองตากง	บ้านคลองบอน
			โป่งน้ำร้อน	คลองใหญ่	วัดฝักกาด
๓	ฉะเชิงเทรา	๓	ท่าตะเกียบ	ท่าตะเกียบ	สียัดพัฒนา
			สนามชัยเขต	ท่ากระดาน	ตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนายาว
			สนามชัยเขต	ท่ากระดาน	ตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนาอิสาน
๔	ชลบุรี	๔	เกาะจันทร์	เกาะจันทร์	บ้านโค้งประดู่
			บ่อทอง	เกษตรสุวรรณ	บ้านขุนชำนาญ
			บ่อทอง	บ่อทอง	บ้านทับสูง
			บ่อทอง	พลวงทอง	บ้านเขาใหญ่
๕	ชัยนาท	๑	สรรคบุรี	ดงคอน	เทพรัตน์
๖	ตราด	๑	บ่อไร่	หนองบอน	เพียงหลวง ๖ ในพุทธระหม่อมหญิงอุบลรัตน
					ราชภัฏญาสีริพัฒนาพรรณวดี
๗	นครนายก	๑	บ้านนา	ทองหลาง	บ้านคลอง ๓๐
๘	ปทุมธานี	๑	คลองหลวง	คลองหก	เจริญวิทยา
๙	ประจวบคีรีขันธ์	๒	กุยบุรี	หาดขาม	ตำรวจตระเวนชายแดนบ้านย่านซื่อ
			บางสะพาน	ร้อนทอง	บ้านวังน้ำเขียว
๑๐	ปราจีนบุรี	๒	กบินทร์บุรี	เขาไม้แก้ว	บ้านโปร่งสะเดา
			กบินทร์บุรี	เขาไม้แก้ว	บ้านหนองประดู่
๑๑	เพชรบุรี	๒	หนองหญ้าปล้อง	ท่าตะคร้อ	บ้านสามเรือน
			หนองหญ้าปล้อง	หนองหญ้าปล้อง	บ้านอ่างศิลา
๑๒	ระยอง	๑	ปลวกแดง	หนองไร่	บ้านเขาช่องลม
๑๓	ราชบุรี	๒	บ้านคา	บ้านบึง	บ้านโป่งกระหิงบน
			บ้านคา	หนองพันจันทร์	บ้านหนองโก

ตารางที่ ๘ (ต่อ)

ลำดับ	ภาค/จังหวัด	จำนวน (รร.)	อำเภอ	ตำบล	ชื่อโรงเรียน
ภาคกลาง		๓๕			
๑๔	ลพบุรี	๓	ชัยบาดาล	เกาะรัง	บ้านหนองบง
			ชัยบาดาล	เกาะรัง	บ้านลึงกาประชาสรรค์
			ชัยบาดาล	เกาะรัง	บ้านหนองปล้อง
๑๕	สระแก้ว	๓	คลองหาด	ไทรเตี้ย	ตำรวจตระเวนชายแดนการบินไทย
			วังสมบูรณ์	วังทอง	ตำรวจตระเวนชายแดนพิระยานุเคราะห์ฯ ๑
			วังสมบูรณ์	วังสมบูรณ์	ตำรวจตระเวนชายแดนวังศรีทอง
๑๖	สระบุรี	๓	มวกเหล็ก	มวกเหล็ก	บ้านเขาไม้เกวียน
			มวกเหล็ก	ลำพญากลาง	บ้านหนองเอี้ยว
			มวกเหล็ก	ลำสมพุง	บ้านลำสมพุง
๑๗	สุพรรณบุรี	๑	หนองหญ้าไซ	ทัพหลวง	บ้านหนองกระถิน

ตารางที่ ๘ (ต่อ)

ลำดับ	ภาค/จังหวัด	จำนวน (รร.)	อำเภอ	ตำบล	ชื่อโรงเรียน
ภาคใต้		๓๐			
๑	กระบี่	๓	เขาพนม	พรุเตียว	บ้านบางเหริ่ง
			เขาพนม	สินปุน	สินปุนคุณวิชัย
			เมืองกระบี่	ทับปrik	วัดห้วยไค้
๒	ชุมพร	๔	ทุ่งตะโก	ช่องไม้แก้ว	บ้านวังปลา
			ปะทิว	ชุมโค	บ้านบางจาก
			เมืองชุมพร	บ้านนา	บ้านท่ามะปริง
			เมืองชุมพร	วิสัยเหนือ	บ้านเขาขาวราษฎร์พัฒนา
๓	ตรัง	๑	ย่านตาขาว	โนควน	บ้านทุ่งหนองแห้ง
๔	นครศรีธรรมราช	๓	ทุ่งสง	น้ำตก	บ้านถ้ำตลอด
			ถ้าพรธนา	คลองเส	บ้านแพรกกลาง
			พิปูน	พิปูน	บ้านเหนือคลอง
๕	ปัตตานี	๑	มายอ	สะก้า	บ้านกู่บังบาเดาะ
๖	พังงา	๒	กระบี่	แม่นางขาว	บ้านทุ่งรักชัยพัฒน์
			เมืองพังงา	บางเตย	เกาะเคียม
๗	พัทลุง	๒	ศรีบรรพต	เขาปู่	บ้านเหริ่งงาม
			ศรีบรรพต	เขาปู่	บ้านเขาปู่
๘	ยะลา	๑	รามัน	บาลอ	พัฒนาบาลอ
๙	ระนอง	๒	ละอุ่น	ในวงเหนือ	บ้านในวง
			กระบี่	ลำเลียง	บ้านสองแพรก
๑๐	สงขลา	๕	จะนะ	ท่าหมอไทร	บ้านแพรว
			นาทวี	คลองกวาง	บ้านเก่า
			รัตภูมิ	กำแพงเพชร	บ้านคลองต่อ (ทวีรัตน์อุปถัมภ์)
			เทพา	ลำไพล	บ้านควนเจดีย์
			นาทวี	นาทวี	บ้านลำลอง
๑๑	สตูล	๒	ทุ่งหว้า	ทุ่งหว้า	บ้านศรีวัง
			ละงู	กำแพง	บ้านทุ่งเสม็ด (มิตรภาพที่ ๑๑๔)
๑๒	สุราษฎร์ธานี	๔	ดอนสัก	ปากแพรก	บ้านเขาพระอินทร์
			พนม	ตันยวน	บ้านเขานาใน
			พนม	ตันยวน	บ้านป่าตง
			พระแสง	บางสวรรค์	ตำรวจตระเวนชายแดนเทคนิคมันบุรีอนุสรณ์ ๑

๒. การสนับสนุนของ ส.ป.ก.

การขับเคลื่อนงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ. - ส.ป.ก.) ในกิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร มีเป้าหมายสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชให้แก่เด็กและเยาวชนในโรงเรียนเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๑๗๐ โรงเรียน พื้นที่ดำเนินการ ๖๖ จังหวัด รวมถึงการส่งเสริมให้สามารถเป็นต้นแบบงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน จำนวน ๔ โรงเรียน โดยดำเนินการฝึกอบรมพัฒนาองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการหลักสูตรกระบวนการสวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียนตามแนวทาง อพ.สธ. (สืบสาน รักษา ต่อยอด) และสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่เกี่ยวข้องกับงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ภายใต้กระบวนการงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ๕ องค์ประกอบ ๓ สารการเรียนรู้ อาทิเช่น การสำรวจพรรณไม้ ทำตัวอย่างพรรณไม้ เรียนรู้คุณค่าและประโยชน์พรรณไม้ ศึกษาข้อมูลพรรณไม้ การรายงานผลการเรียนรู้ การดูแลและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เป็นต้น โดยมีมุ่งหวังประโยชน์ที่ได้รับ คือ เด็กและเยาวชนในโรงเรียนเขตปฏิรูปที่ดินได้รับการปลูกฝัง เกิดเป็นจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เกิดความตระหนักถึงคุณค่าของพืชพันธุ์ ได้ศึกษาเรียนรู้การใช้ประโยชน์ของทรัพยากรต่าง ๆ ในท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปต่อยอดและใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ รวมถึงสามารถฝึกทักษะการถ่ายทอดองค์ความรู้ได้ ทั้งนี้ ชุมชนยังต้องได้รับการอนุรักษ์ทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งในส่วนของพื้นที่ป่าชุมชน ความเชื่อ วิถีชีวิต วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยสามารถส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินให้เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ต่อไปได้อีกด้วย

๓. ผลจากการเก็บข้อมูลโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก.

จากข้อมูลของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อพ.สธ. - ส.ป.ก.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยมีโรงเรียน จำนวน ๑๗๐ โรงเรียน นักเรียน จำนวน ๕,๔๖๑ ราย โดยมีข้อมูลการเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า เด็กและเยาวชนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ อพ.สธ.- ส.ป.ก. ที่ได้รับการส่งเสริมการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน โดยได้รับการปลูกฝังและเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากร วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๙๑.๑๖

ตารางที่ ๙ การเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากร วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

รายละเอียด	จำนวนนักเรียน (ราย)	ร้อยละ
เข้าใจและเห็นความสำคัญของทรัพยากรในโรงเรียน/ท้องถิ่น	๕,๒๖๙	๙๖.๔๘
มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพรรณไม้ในโรงเรียน/ท้องถิ่น	๔,๙๕๖	๙๐.๗๕
รู้สรรพคุณและวิธีการใช้ประโยชน์จากพรรณไม้ที่ถูกต้อง	๔,๘๓๒	๘๘.๔๘
รู้วิธีการปลูกและดูแลรักษาพรรณไม้	๕,๑๑๑	๙๓.๕๙
มีการรวบรวม/ขยายพันธุ์พืช เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์	๔,๕๖๓	๘๓.๕๕
มีการเรียนรู้/เผยแพร่วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน	๔,๕๔๕	๘๓.๒๓
รู้คุณค่าและเกิดความหวงแหนทรัพยากร	๕,๒๓๑	๙๕.๗๙
เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น	๕,๓๒๐	๙๗.๔๒
การเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากร วัฒนธรรมและภูมิปัญญา ท้องถิ่นเฉลี่ย		๙๑.๑๖

ตารางที่ ๑๐ สรุปผลการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนของโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน

ภาค	จำนวน จังหวัด	จำนวน โรงเรียน	จำนวนผู้ เข้ารับ อบรม (ราย)	จำนวน โรงเรียนที่ เป็นสมาชิก อพ.สธ.	การดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน							
					๕ องค์ประกอบ					๓ สาระ		
					๑. การจัดทำ ป้ายชื่อพรรณไม้	๒. การรวบรวมพรรณไม้ เข้าปลูกในโรงเรียน	๓. การศึกษาข้อมูล ด้านต่าง ๆ	๔. การรายงาน ผลการเรียนรู้	๕. การนำไปใช้ ประโยชน์ทางการศึกษา	๑. ธรรมชาติ แห่งชีวิต	๒. สรรพสิ่งส่วนพัน เกี่ยวข้องเชื่อมโยง	๓. ประโยชน์แท้ แก่มหาชน
เหนือ	๑๗	๕๒	๑,๖๐๘	๒๑	๓๗	๓๔	๒๙	๑๙	๒๖	๔๐	๑๔	๑๖
ตะวันออกเฉียงเหนือ	๒๐	๕๓	๒,๑๔๕	๒๖	๓๘	๔๐	๓๕	๒๐	๓๗	๔๕	๑๖	๑๗
กลาง	๑๗	๓๕	๑,๐๗๑	๑๑	๑๗	๑๖	๒๖	๒๐	๑๘	๒๕	๑๑	๑๒
ใต้	๑๒	๓๐	๑,๑๒๑	๑๓	๒๔	๒๐	๑๕	๘	๑๓	๒๑	๖	๔
รวมทั้งหมด	๖๖	๑๗๐	๕,๙๔๕	๗๑	๑๑๖	๑๑๐	๑๐๕	๖๗	๙๔	๑๓๑	๔๗	๔๙

ตารางที่ ๑๑ ข้อมูลพรรณไม้ พืชศึกษา และการใช้ประโยชน์ในพื้นที่โรงเรียนเขตปฏิรูปที่ดิน

จังหวัด	ชื่อโรงเรียน	พืชศึกษา/ทรัพยากรเด่น	การใช้ประโยชน์	ผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตจากการแปรรูป	ชนิดของพืชที่ปลูกในโรงเรียน
ภาคเหนือ					
กำแพงเพชร	ทรัพย์มะนาว	มะนาว			มะค่าโมง, ไม้, โมก, คุณ, อโศกอินเดีย
กำแพงเพชร	บ้านใหม่หนองยาง	มะนาว			มะค่าโมง, ไม้, โมก, คุณ, อโศกอินเดีย
กำแพงเพชร	ปางมะค่าวิทยาคม	ไม้	ใช้ในการประกอบอาหาร		มะค่าโมง, ไม้, โมก, คุณ, อโศกอินเดีย
เชียงราย	บ้านแซววิทยาคม	เก็กฮวย, สัก	ดอกเก็กฮวยใช้ทำน้ำสมุนไพร, ต้นสักใช้ทำผ้าพิมพ์ลายไปไม้สีธรรมชาติ	น้ำเก็กฮวยสมุนไพร, ผลิตภัณฑ์ผ้า Eco Print เช่น ผ้าพันคอ ผ้าคลุมไหล่ ผ้าเช็ดหน้า	สัก 50 ต้น, ประดู่ 20 ต้น, พยุง 30 ต้น
เชียงราย	บ้านทุ่งยังหัวฝายวิทยา	สัก	ต้นสักใช้ทำผ้าพิมพ์ลายไปไม้สี	ผลิตภัณฑ์ผ้า Eco Print เช่น ผ้าพันคอ ผ้าคลุมไหล่ ผ้าเช็ดหน้า	สัก 5 ต้น, มะม่วง 5 ต้น, อบเชย 1 ต้น, พยุง 2 ต้น, มะค่า 2 ต้น
เชียงราย	บ้านป่าซาง	ยางพารา	นำขี้เลื่อยยางพารามาทำ	ก้อนเชื้อเห็ด เช่น เห็ดนางฟ้า เห็ด	ยางพารา 500 ต้น
เชียงราย	ริมโขงวิทยา	ฮ่อม	แปรรูป	ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้า เช่น ผ้าพันคอ	ฮ่อม 100 ต้น, เหลืองเชียงราย 10 ต้น, ประดู่ 1 ต้น, มะค่า 1 ต้น
เชียงใหม่	บ้านแม่ตูป	ลำไย			ขี้เหล็ก 20 ต้น, สัก 30 ต้น, มะขาม 10 ต้น, กล้วยน้ำว่า 30 ต้น, ลำไย 20 ต้น, มะม่วง 5
เชียงใหม่	บ้านปางไม้แดง	ฝรั่ง			สัก
ตาก	บ้านใหม่เสรีธรรม	ลำไย			ลำไย
ตาก	พบพระวิทยาคม	อะโวคาโดพันธุ์ "พบพระ08"	แปรรูป	น้ำสลัดอะโวคาโด, น้ำมันอะโวคาโด	สมอไทย 1 ต้น, ป๊อบ 2 ต้น, ขนุน 7 ต้น, พิกุล 4 ต้น, อโศกอินเดีย 3 ต้น, ไทร 2 ต้น, จันผา 3 ต้น, อินทนิล 4 ต้น, การะเวก 3 ต้น, เล็บมือนาง 3 ต้น, ซาฮกเกี้ยน 5 ต้น, ชงโค 5 ต้น, มะม่วง 8 ต้น, สลิว 3 ต้น, โพธิ์ 3 ต้น, อะโวคาโด 20 ต้น, หูกกระจัง 3 ต้น, เสี้ยว
ตาก	บ้านปุดอร์	ฝ้าย	แปรรูป	ผ้าฝ้ายทอกระเหรี่ยง	สัก 31 ต้น, สน 20 ต้น, จามจุรี 4 ต้น, หูกกระจัง 4 ต้น, หางนกยูง 2 ต้น, ป๊อบ 1 ต้น, เต่าร้าง 1 ต้น, ไทรย้อยใบแหลม 36 ต้น, ฝรั่ง 1 ต้น, ไม้ 30 ต้น, หว่า 2 ต้น, ลำไย 1 ต้น, มะม่วง 4 ต้น, หมากเหลือง 31 ต้น, สลิว 6 ต้น, ราชนฤกษ์ 13 ต้น, อินทนิล 15 ต้น, โพธิ์ 2 ต้น, ไทรครีสมาสต์ 4 ต้น, ลิ้นมังกร 58 ต้น, วาสนา 27 ต้น, กว้ามกรม 1 ต้น, เทียนทอง 32 ต้น, กระถิน 10 ต้น, ขบา 19 ต้น, เข็ม 60 ต้น, กระพี้จั่น 1 ต้น, ชะอม 35 ต้น, ซาฮกเกี้ยน 67 ต้น, โกสน 18 ต้น, นุ่น 7 ต้น, ตะคร้อ 2 ต้น, มะกอกป่า 2 ต้น, บอระเพ็ด 2 ต้น, เล็บมือนาง 1 ต้น, ตะขบ 1 ต้น, ขี้เหล็ก 2 ต้น, ตีนเป็ด 4 ต้น, ตะลิงปิง

ตารางที่ ๑๑ (ต่อ)

จังหวัด	ชื่อโรงเรียน	พืชศึกษา/ทรัพยากรต้น	การใช้ประโยชน์	ผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตจากการแปรรูป	ชนิดของพืชที่ปลูกในโรงเรียน
ภาคเหนือ					
นครสวรรค์	อุดมพัฒนา	กระเจี๊ยบแดง	แปรรูป	น้ำกระเจี๊ยบพาสเจอร์ไรส์, แยมกระเจี๊ยบ, ผ้ามัดย้อมจากกระเจี๊ยบ, ชากระเจี๊ยบ	กระเจี๊ยบแดง, มะนาว, ฉำฉา, จันทน์ผา, สัก
นครสวรรค์	บ้านคลองลาน	อันชัน	แปรรูป	อันชันอบแห้ง	ราชพฤกษ์, เข็ม,ชบา, ทองกวาว, สัก, เซอร์ไทย, หางนกยูง, ลาน, วาสนา, เฟื่องฟ้า, ไทรเกาหลี
นครสวรรค์	บ้านหนองไผ่	มะกรูด	แปรรูป	ถ่านมะกรูดดูดกลิ่น, น้ำยาล้างห้องน้ำจากมะกรูด	ปีบ, หูกกระจง, รวงผึ้ง, ตะโก, กระบก, มะกรูด, กระเพรา, แคนา, ประดู่
นครสวรรค์	บ้านเขามะเกลือ	แก้วมังกร	แปรรูป	วุ้นแก้วมังกร	ราชพฤกษ์ 9 ต้น, มะนาว 5 ต้น, สัก 17 ต้น,กาหลง 13 ต้น, ชีเหล็ก 2 ต้น, มะเกลือ 2 ต้น, กาสะลอง 8 ต้น, มะม่วง 16 ต้น, หางนกยูง 4 ต้น, ไทร 10 ต้น, จันทน์ 7 ต้น, ขนุน 2 ต้น, มะม่วงหาวมะนาวโห่ 12 ต้น, ยูคาลิปตัส 23 ต้น, ประดู่ 2 ต้น, กาหลง 13 ต้น, แฉง 4 ต้น, หางนกยูงฝรั่ง 2 ต้น, เสลา 7 ต้น
น่าน	บ้านผาขวาง	ไพล, ตรีไคร้, ข้าว, ขมิ้นชัน	แปรรูป	ผงขัดตัวจากไพล, ตรีไคร้หอมไฉยง	ไพล, ตรีไคร้, ข้าว, ขมิ้นชัน
น่าน	แสนทองวิทยา	สะเดา, บอระเพ็ด, ตรีไคร้	แปรรูป	สารสกัดไล่แมลงจากสะเดา, ตรีไคร้ไฉยง	สะเดา, บอระเพ็ด, ตรีไคร้
น่าน	บ้านแทน	ขมิ้นชัน, ว่านหางจระเข้	แปรรูป	สบู่ขมิ้นชัน	ขมิ้นชัน, ว่านหางจระเข้
น่าน	บ้านวังดาว	ตรีไคร้, อันชัน, ข้าว	แปรรูป	รูปหอมไฉยง	ตรีไคร้, ข้าว, อันชัน
พะเยา	จำเริญวิทยาคม	มะม่วงหิมพานต์			มะม่วง, มะขาม, สะเดา, มะต๋ามอง, พิกุล
พะเยา	ราชประชานุเคราะห์ 24	มะนาว			มะนาว, ราชพฤกษ์, ยางพารา, ทองกวาว, สัก
พิจิตร	บึงเตาวิทยยา	ถั่วเขียว			เข็ม 45 ต้น, มะม่วงโชคอนันต์ 6 ต้น, กัลปพฤกษ์ 20 ต้น, ประดู่ 20 ต้น, พยุง 20 ต้น, ชาฮกเกี้ยน 50 ต้น
พิจิตร	บ้านบึงทับจันทร์อุปถัมภ์	มะนาวแป้นพิจิตร			ทองอุไร 50 ต้น, มะม่วงโชคอนันต์ 5 ต้น, กัลปพฤกษ์ 30 ต้น, ประดู่ 20 ต้น, พยุง 20
พิษณุโลก	บ้านห้วยเจียง	มะขามป้อม			มะขามป้อม

ตารางที่ ๑๑ (ต่อ)

จังหวัด	ชื่อโรงเรียน	พืชศึกษา/ทรัพยากรเด่น	การใช้ประโยชน์	ผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตจากการแปรรูป	ชนิดของพืชที่ปลูกในโรงเรียน
ภาคเหนือ					
พิษณุโลก	บ้านน้ำโจน	มะม่วงหาวมะนาวโห่			มะม่วงหาวมะนาวโห่
พิษณุโลก	บ้านห้วยปลาไหล	ขมิ้นชัน			ขมิ้นชัน
เพชรบูรณ์	ตำรวจตระเวนชายแดนบ้านโป่งตะแบก	มะขาม	แปรรูป	มะขามคลุก	ปะคำ, สัก, อินทนิล, ตะแบก, มะขามป้อม, มะขาม
เพชรบูรณ์	บ้านหนองย่างทอย	มะนาว, มะม่วง			มะม่วง, พยุง, แคนา
เพชรบูรณ์	ชัยสมบูรณ์วิทยาคม	มะนาว, มะม่วง			พยุง, มะค่าโมง, สักทอง, สะเดา, แคนา
เพชรบูรณ์	บ้านทรัพย์พุทรา	มะขาม			ปะคำ, สัก, อินทนิล, ตะแบก, มะขามป้อม, มะขาม
แพร่	บ้านวังเลียง	มะนาว, หม่อน, โกสน	แปรรูป	ผลมะนาวสด, ชาใบหม่อน, แยมมัลเบอร์รี่	มะม่วง, หางนกยูงไทย, สะเดา, สัก, ข่อย, จามจุรี, อินทนิล, อโศก, มะเกลือ, ชาฮกเกี้ยน, แห้ว, มะปอบ, ตะเคียน, เฟื่องฟ้า, บันแฉ, ปอสา, หมาแดง, มะนาว, มะยม, ชะอม, มะกรูด, หนานเฉาเหว่ย, หม่อน, วาสนา, ลั่นทม, มะขาม, โพธิ์, เข็ม, โกสน, โกสนสามใบ, สนประดิพัทธ์, หมาเกลือ, ไทรเกาหลี
แพร่	บ้านนาพูน	สัก, มะม่วงหาวมะนาวโห่, อินชัน	แปรรูป	ข้าวเหนียวมูนอันชัยหน้าครีม มะพร้าวอ่อน, น้ำมะม่วงหาวมะนาวโห่, แยมมะม่วงหาวมะนาวโห่	สัก, มะม่วงหาวมะนาวโห่, อินชัน
แพร่	ประชารัฐวิทยาการ	มะละกอ	ทำอาหาร	ส้มตำ , ผักมะละกอใส่ไข่	บะเตด, มะละกอ
แม่ฮ่องสอน	บ้านหมอแปง	หนุมานประสานกาย	แปรรูป	ตากแห้งแล้วมาขมิ้นแบบชา	กล้วย, ยอ, ชะอม, มะยม, มะละกอ, สัก
แม่ฮ่องสอน	บ้านถ้ำลอด	มะรุม	แปรรูป	น้ำมันสกัดเป็นน้ำมันสำหรับใช้ใน	กล้วย, ตรีโครี, ข้าว
ลำปาง	แม่ทะพัฒนศึกษา	มะขาม			มะม่วง 5 ตัน, ลำไย 10 ตัน, ราชพฤกษ์ 4 ตัน, ไทรย้อยใบแหลม 2 ตัน, กระถินณรงค์ 3 ตัน, เฟื่องฟ้า 10 ตัน, อินทนิลบก 5 ตัน, ไม้บงใหญ่ 3 ตัน, สีสาวดีแดง 10 ตัน, ประดู่ 10 ตัน, มะขาม 5 ตัน, ทุเรียนเทศ 2 ตัน, มะพร้าว 5 ตัน, จามจุรี 10 ตัน
ลำปาง	แจ้ห่มวิทยา	มะขาม	แปรรูป	แครกเกอร์มะขาม, น้ำยาล้างจาน มะขาม, สบู่มะขาม, พวงกุญแจ มะขาม, ข้าวแต่นอกมะขาม	มะขาม

ตารางที่ ๑๑ (ต่อ)

จังหวัด	ชื่อโรงเรียน	พืชศึกษา/ทรัพยากรเด่น	การใช้ประโยชน์	ผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตจากการแปรรูป	ชนิดของพืชที่ปลูกในโรงเรียน
ภาคเหนือ					
ลำพูน	บ้านห้วยแพ่ง	เนียมหูเสือ	แปรรูป	สเปรย์สมุนไพรไล่แมลง, ยาต้มสมุนไพร	ต้นเนียมหูเสือ 30 ต้น, ว่านหางจระเข้ 30 ต้น, ตะไคร้หอม 50 ต้น, ฟ้ายะลวยโจร 30 ต้น, ทองพันชั่ง 20 ต้น, ต้นเชียงดา 30 ต้น, ต้นยางนาราดเชื้อเห็ด 20 ต้น
ลำพูน	ทุ่งหัวช้างพิทยาคม	ขี้เหล็ก			ผักเชียงดา 15 ต้น,ฝรั่งกิมจู 3 ต้น, เงาะโรงเรียน 2 ต้น, กลัวย 5 ต้น, มะม่วง 7 ต้น, ขนุน 4 ต้น
ลำพูน	องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน นาทราย	ฝ้าย	ภูมิปัญญา	ผ้าฝ้ายทอมือ	พิกุล 5 ต้น, หว่า 3 ต้น, เนียมหูเสือ 30 ต้น, ว่านหางจระเข้ 30 ต้น, ตะไคร้หอม 50 ต้น, ฟ้ายะลวยโจร 30 ต้น, ทองพันชั่ง 20 ต้น, เชียงดา 30 ต้น, ยางนาราดเชื้อเห็ด 20 ต้น
สุโขทัย	ขุนไกรพิทยาคม	ต้นหญ้าขัดมอญ			พุทศุกโชด 5 ต้น, เล็บมือนาง 1 ต้น, โกสน 20 ต้น, ลำโง 3 ต้น, สีสาวดี 17 ต้น, ประดู่ 6 ต้น, พยุง 14 ต้น, ตะแบก 5 ต้น, ไทรใบแหลม 2 ต้น
สุโขทัย	บ้านแก่งวิทยา	มะนาว			ราชพฤกษ์, มะนาว, ยางพารา, สัก, ทองกวาว
สุโขทัย	บ้านใหม่เจริญผลพิทยาคม	ฟ้าทะลายโจร			ราชพฤกษ์, ปับ, สีสาวดี, หมากนวล, พิกุล
สุโขทัย	หนองชุมวิทยา	กล้วยน้ำว้า			ราชพฤกษ์, มะนาว,สัก, อินทนิล, ลั่นทม
อุดรดิตถ์	บ้านขุนผา่ง	มะนาว	แปรรูป	มะนาวดองน้ำผึ้ง, น้ำอัญชันมะนาว	สีลาวดี 5 ต้น, ราชพฤกษ์ 3 ต้น, ตะลิงปิง 1 ต้น, มะขาม 3 ต้น, มะม่วง 3 ต้น
อุดรดิตถ์	ตำรวจตระเวนชายแดนยอดโพธิ์ทอง1	มะม่วงแก้ว	แปรรูป	มะม่วงแช่อิ่ม	ตะแบกนา 3 ต้น, โพธิ์ 1 ต้น, สัก 5 ต้น, นนทรี 2 ต้น, อโศกอินเดีย 2 ต้น
อุดรดิตถ์	ทองแสนขัน	งาดำ	แปรรูป	สบู่งาดำ	แก้ว, อินทนิล, สัก, หูกวาง, ยางนา
อุทัยธานี	บ้านร่องดาที	รางจืด	แปรรูป	น้ำสมุนไพร	อันชัน, หูเสือ, มะละกอ, มะกรูด, แพงพวย
อุทัยธานี	บ้านเขาวง	รางจืด	แปรรูป	น้ำสมุนไพร	อันชัน, หูเสือ, มะละกอ, มะกรูด, แพงพวย
อุทัยธานี	บ้านปางไม้ไผ่	รางจืด	แปรรูป	น้ำสมุนไพร	อันชัน, หูเสือ, มะละกอ, มะกรูด, แพงพวย
อุทัยธานี	บ้านโป่งสามสิบ	รางจืด	แปรรูป	น้ำสมุนไพร	อันชัน, หูเสือ, มะละกอ, มะกรูด, แพงพวย

ตารางที่ ๑๑ (ต่อ)

จังหวัด	ชื่อโรงเรียน	พืชศึกษา/ทรัพยากรเด่น	การใช้ประโยชน์	ผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตจากการแปรรูป	ชนิดของพืชที่ปลูกในโรงเรียน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ					
กาฬสินธุ์	บ้านโพนแพง	มะนาว			แค, มะนาว, กระเจี๊ยบ, มะละกอ, ชีเหล็ก
กาฬสินธุ์	ภูฮังวิทยาการ	ยางนา			ยางนา 15 ต้น
กาฬสินธุ์	มัธยมภูฮังพัฒนวิทย์	มะขาม			หางนกยูงไทย, ดินเปิด, รัง, ราชพฤกษ์, สัก
ขอนแก่น	บ้านเสือเผ่า	ไผ่	แปรรูป	หน่อไม้ดอง	ไผ่, คูณ
ชัยภูมิ	บ้านวังขอนสัก	อันชัน			อันชัน, ราชพฤกษ์, สัก, มะขาม, มะม่วง
ชัยภูมิ	บ้านหนองจะบก	ไพล			ไพล, ว่านหางจระเข้, สัก, มะนาว, ราชพฤกษ์
ชัยภูมิ	ป่าไม้อุทิศ 3 (บ้านท่าช้าง)	มะขามป้อม			มะขามป้อม, ชีเหล็ก, ไผ่, สัก, ราชพฤกษ์
นครพนม	บ้านคำสว่าง	ประดู่			ประดู่ 100 ต้น, สักทอง 10 ต้น, ยางนา 20 ต้น, มะขาม 10 ต้น, มะม่วง 10 ต้น, ลำไย 10 ต้น, ลิ้นจี่ 10 ต้น, เงาะ 8 ต้น, กล้วย 20 กล้วย, ผักป่าหวาน 10 ต้น
นครพนม	บ้านดอนแดง	ข้าว			ตะเคียนทอง 1 ต้น, ยางนา 2 ต้น, ราชพฤกษ์ 12 ต้น, กล้วย 20 ต้น, มะม่วง 3 ต้น, ลำไย 2 ต้น, สัตตบรรณ 2 ต้น, ประดู่ 4 ต้น, ยางพารา 40 ต้น
นครพนม	บ้านดงวิทยาการ	พุทธรักษา (กระบก)	แปรรูป	คุกกี้กระบก, กระบอบเนย, กระบอบเกล็ด	กระบก 10 ต้น, สัก 15 ต้น, สน 3 ต้น, อินทนิล 15 ต้น, ไผ่ 5 ต้น, กระถินเทพา 12 ต้น, ประดู่ 5 ต้น, มะขาม 4 ต้น, มะนาว 10 ต้น, อะราง 10 ต้น, ยางนา 9 ต้น, หวาย 20 ต้น
นครราชสีมา	บ้านหนองไทร	สะตอ	ใช้ทำอาหาร, จำหน่ายผลสด		ขนุน 10 ต้น, เงาะ 5 ต้น, สะตอ 30 ต้น, หางนกยูง 4 ต้น, ประดู่ 2 ต้น, มะขาม 10 ต้น, ไทร 2 ต้น, ตะแบก 3 ต้น, ยางนา 10 ต้น, สาร 6 ต้น
นครราชสีมา	บ้านลำเพียก	ผักไฮโดรโปนิกส์ มะเขือมะนาว	แปรรูป	น้ำยาล้างจานจากมะนาว	คูณ 10 ต้น, มะกอก 2 ต้น, มะขาม 7 ต้น, มะม่วง 10 ต้น, หางนกยูง 3 ต้น, ทุเรียน 5 ต้น, ตะแบก 2 ต้น, สะตอ 10 ต้น, จันทน์ทองเทศ 8 ต้น, ก้ามปู 3 ต้น
นครราชสีมา	บ้านเทพนิมิต				ไทร 2 ต้น, สาร 5 ต้น, มะพร้าว 5 ต้น, ตาล 4 ต้น, พญาเสือโคร่ง 4 ต้น, ประดู่ 3 ต้น, ตะแบก 3 ต้น, มะม่วงป่า 3 ต้น, โอโศก 4 ต้น, กระบก 5 ต้น
นครราชสีมา	บ้านหนองตะแบก	ผักเสี้ยนผี	ประกอบอาหาร		รวงผึ้ง 8 ต้น, สะเดา 7 ต้น, ป๊อบ 10 ต้น, จันผา 6 ต้น, แคนา 4 ต้น, ไม้แดง 4 ต้น, ประดู่ 5 ต้น, มะขาม 6 ต้น, ขนุน 5 ต้น, ลำไย 4 ต้น
บึงกาฬ	บ้านนาคำแคน	ว่านสาวหลง	แปรรูป	ผลิตภัณฑ์ไม้หอมสมุนไพร	กำแพงเจ็ดชั้น 5 ต้น, ไซเฒ่า 2 ต้น, พลับพลึง 2 ต้น, มะนาว 10 ต้น, ผู้เฒ่าลิ้มไม้เท้า 2 ต้น, ชันทองพยาบาล 2 ต้น, เสลดพังพอน 2 ต้น, สมอไทย 2 ต้น, เคยหอม 2 ต้น, สิริธรวัลลี 3 ต้น, อบเชย 2 ต้น, โปรงฟ้า 1 ต้น, รากสามสิบ 1 ต้น, ว่านรางจืด 2 ต้น, มะเดื่อ 2 ต้น, ย่านางแดง 2 ต้น, ป๊อบ 1 ต้น, กำลังวัวเถลิง 1 ต้น, ผางแดง 2 ต้น, เถาเอ็นอ่อน 1 ต้น, มะม่วงหาวมะนาวโห่ 1 ต้น, ม้ากระเทียม 1 ต้น, ขะเอมไทย 1 ต้น, เถารางแดง 2 ต้น, ข้างงาเอก 2 ต้น, ว่านสาวหลง 5 ต้น

ตารางที่ ๑๑ (ต่อ)

จังหวัด	ชื่อโรงเรียน	พืชศึกษา/ทรัพยากรเด่น	การใช้ประโยชน์	ผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตจากการแปรรูป	ชนิดของพืชที่ปลูกในโรงเรียน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ					
บึงกาฬ	ตำรวจตระเวนชายแดนบ้านคำชมภู	ว่านสาวหลง	แปรรูป	ผลิตภัณฑ์ไม้หอมสมุนไพร	กำแพงเจ็ดชั้น 5 ต้น, มะนาว 9 ต้น, ผู้เฒ่าลิ้มไม้เท้า 3 ต้น, ชันทองพยาบาท 2 ต้น, เสดดพังกอน 3 ต้น, สิริธรวสี 4 ต้น, โปรงฟ้า 2 ต้น, ว่านรางจืด 2 ต้น, ย่านางแดง 3 ต้น, กำลั้ววูเถลิง 2 ต้น, ฝางแดง 3 ต้น, เถาเอ็นอ่อน 2 ต้น, ม้ากระต๊อบโรง 3 ต้น, เถารางแดง 2 ต้น, ว่านสาวหลง 5 ต้น
บุรีรัมย์	บ้านคูบัว	กล้วยน้ำว้า			มะละกอ 20 ต้น, ติ้ว 42 ต้น, ขะอม 42 ต้น, แค 20 ต้น, กระเจี๊ยบเขียว 20 ต้น
บุรีรัมย์	บ้านดงพลอย	สะเดา	แปรรูป	น้ำหมักไล่แมลง	การเวก, สะเดา, พิกุล, ตีนเป็ด, ประดู่
มหาสารคาม	บ้านโคกลำ	ข้าวพั่นบ้าน	เป็นอาหาร แปรรูป และ ยารักษาโรค		พลวง, แดง, ราชพฤกษ์, ทองกวาว, สัก
มหาสารคาม	บ้านโคกกลาง	เมล็ดพันธุ์มันแกวบริบือ	เป็นอาหาร แปรรูป และ ขยายพันธุ์	เมล็ดพันธุ์มันแกวบริบือ, ทับทิมกรอบ	ยางนา, แดง, ราชพฤกษ์, พลวง, ประดู่
มุกดาหาร	บ้านจั่ว	กระเพรา, มะละกอ, มะนาว, มะกรูด, ตรีโครี, ขะอม	อาหารและสมุนไพรรักษาโรค		เข็มแดง, เฟื่องฟ้า, มะม่วง, โมก, ชาฮกเกี้ยน
มุกดาหาร	บ้านเหล่าป่าเป็ด	มะนาว, ใ้พันธุ้ไซ้	อาหารและสมุนไพรรักษาโรค	ไซ้ไ้	เข็มแดง, จันผา, มะม่วง, ชาฮกเกี้ยน
มุกดาหาร	ป่าไร่ป่าชาตวิทยา	หน่อไม้, มะนาว, ชิง, ข้า, ตรีโครี	เป็นอาหารและแปรรูป	ข้าวเกรียบสมุนไพร, กล้วยฉาบ, หน่อไม้ดอง	มะนาว, มะม่วง, ชิง, ตรีโครี, กระชาย, พริก, ข้า, แมงลัก, ทองอุไร, ยางนา, หน่อไม้, เข็ม, คุณ, เฟื่องฟ้า, ขบา, สีสาวดี, ชัยพฤกษ์
ยโสธร	บ้านกุดหิน	มะกรูด	แปรรูป	ยาต้มสมุนไพรมะกรูด	มะกรูด, สีสาวดี, โมกมัน, กระโดน, ข่อย, คุณ, อโศก, อินเดีย, จันทน์ผา, หูกระจง, มะม่วง, มะขาม, พญาสัตบรรณ, โพธิ์, ตะแบก, หางนกยูง, มะนาว
ยโสธร	บ้านถ้ำพระพรเจริญ	มะกรูด	แปรรูป	ยาต้มสมุนไพรมะกรูด	สีลาวดี, โมกมัน, กระโดน, ข่อย, คุณ, อโศกอินเดีย, จันทน์ผา, หูกระจง, มะม่วง, มะขาม, พญาสัตบรรณ, โพธิ์, ตะแบก, หางนกยูง, มะนาว
ร้อยเอ็ด	ทุ่งกุลารัษฎรัฐ	มะนาว	ประกอบอาหาร		ส้มโอ, มะกรูด, พริกไทย, มะขามป้อม, กระเจี๊ยบ, กระเพราแดง
ร้อยเอ็ด	วัดแจ่มอารมณ์	มะนาว	ประกอบอาหารและแปรรูป	น้ำยาล้างจานสมุนไพร	ประดู่ 200 ต้น, พยุง 100 ต้น, ยางนา 200 ต้น, สักทอง 150 ต้น, มะค่าโมง 50 ต้น, แดง 20 ต้น, ไผ่ 20 ต้น, พะยอม 30 ต้น
ร้อยเอ็ด	โสภภาพิทยาภรณ์	มะพร้าว			น้อยหน่า, มะพร้าวน้ำหอม, มะกรูด, มะขามป้อม, มะนาวแป้น

ตารางที่ ๑๑ (ต่อ)

จังหวัด	ชื่อโรงเรียน	พืชศึกษา/ทรัพยากรต้น	การใช้ประโยชน์	ผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตจากการแปรรูป	ชนิดของพืชที่ปลูกในโรงเรียน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ					
เลย	บ้านโนนป่าซาง	ไผ่			สัก 30 ต้น, มะขาม 10 ต้น, ทองกวาว 6 ต้น
เลย	บ้านกกตู	ไผ่			สัก 30 ต้น, มะขาม 10 ต้น, ทองกวาว 6 ต้น
เลย	บ้านห้วยบ่อซืน	ไผ่			สัก 30 ต้น, มะขาม 10 ต้น, ทองกวาว 6 ต้น
ศรีสะเกษ	นครศรีลำดวนวิทยา	ดาวเรือง	แปรรูป	ชาดาวเรือง	ดาวเรือง
ศรีสะเกษ	บ้านภูดินพัฒนา	สะตอ			สะตอ 10 ต้น
ศรีสะเกษ	บ้านรุ่งสมบูรณ์	มะนาว	แปรรูป	น้ำยาล้างจาน	มะนาว
ศรีสะเกษ	ศรีรัตนวิทยา	มะนาวแป้น	แปรรูป	สเปรย์ไล่แมลง, น้ำยาซักผ้า, น้ำยาล้างจาน	มะนาว 20 ต้น, มะม่วง 5 ต้น, ฟักทะลายโจร, สนสามใบ, แคขาว, ทองอุไร, แพงพวย, ต้อยติ่ง, น้อยหน้า, พวงชมพู, พริกไทย, มะเฟือง, กระเพรา, จำปาศวรรค์, มะม่วงหาวมะนาวโห่
ศรีสะเกษ	เกษตรประชาตาทวด	ตะไคร้หอม	แปรรูป	สเปรย์ไล่กันยุง	ตะไคร้หอม
สกลนคร	บ้านดงหม้อทอง	คราม	แปรรูป	ย้อมผ้าคราม	คราม, ราชพฤกษ์, มะนาว, กระเพรา, กล้วยหอมทอง, แก้ว, ขนุน, ขี้เหล็ก, เข็มแดง, ชาฮกเกี้ยน, นนทรี, มะขาม, มะม่วง
สกลนคร	บ้านบึงโน	ไพล,ขมิ้น, มะกรูด	แปรรูป	น้ำมันไพล, ยาหม่องสมุนไพร	จามจุรี, ก้ามปู, ราชพฤกษ์, มะนาว, สะเดา, แคนา, กันเกรา, ทับทิม, ฝรั่ง, น้อยหน้า, มะขามป้อม
สุรินทร์	บ้านคำผาง	ขี้เหล็ก			กันเกรา 19 ต้น, สัก 12 ต้น, ตะแบก 10 ต้น, ไม้ 4 ต้น, กระบก 6 ต้น, ขี้เหล็ก 30 ต้น, สะเดา 8 ต้น, ประดู่ 30 ต้น, ไม้แดง 5 ต้น, รวงผึ้ง 1 ต้น, ราชพฤกษ์ 40 ต้น, ข่อย 1 ต้น, มะขาม 4 ต้น, มะม่วง 4 ต้น, หมากเขียว 3 ต้น, มะค่าโมง 1 ต้น, ตะเคียน 1 ต้น
สุรินทร์	บ้านโพนครก	หม่อน	แปรรูป	ชาใบหม่อน	ราชพฤกษ์ 13 ต้น, พิกุล 10 ต้น, ชมพูพันธุ์ทิพย์ 3 ต้น, ตะแบก 4 ต้น, ลำดวน 1 ต้น, ขี้เหล็ก 2 ต้น, มะขาม 1 ต้น, สะเดา 2 ต้น, เซอร์รี่ 1 ต้น, ไม้ 4 ต้น, มะม่วง 2 ต้น, หม่อน 12 ต้น, สัก 6 ต้น, กระถินณรงค์ 6 ต้น, ฟ้ายะหรานพร 20 ต้น
หนองคาย	บ้านโนนสะอาด	กล้วยน้ำว้า			กล้วยน้ำว้า
หนองคาย	บ้านจับไม้	ใบเตย			สัก 5 ต้น, มะม่วง 3 ต้น, กล้วย 10 ต้น, ทองอุไร 2 ต้น, ยางนา 5 ต้น

ตารางที่ ๑๑ (ต่อ)

จังหวัด	ชื่อโรงเรียน	พืชศึกษา/ทรัพยากรเด่น	การใช้ประโยชน์	ผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตจากการแปรรูป	ชนิดของพืชที่ปลูกในโรงเรียน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ					
หนองคาย	บ้านนาหนัง	มะนาว			ยางนา 10 ต้น, สัก 10 ต้น, ทองกวาว 5 ต้น, มะนาว 7 ต้น, กล้วย 20 ต้น
หนองบัวลำภู	กุดแห้ววิทยา	มะละกอ			มะขาม, มะละกอ, มะม่วง, มะฮอกกานี, ทองอุไร
หนองบัวลำภู	บ้านแสงดาวโนนธาตุ	มะนาว			กระถ่อน, มะนาว, ยูคาลิปตัส, พุง, สัก
หนองบัวลำภู	บ้านหนองบัวลำภู	พริกกะเหรี่ยง	แปรรูป	น้ำพริกแคบหมู, พริกทอด, พริกทอด เขย่า	พริกกะเหรี่ยง
อำนาจเจริญ	บ้านภูเขาม	จางดำ, จางหอม, ว่าน สาวหลง	แปรรูป	ยาต้มสมุนไพร	ประดู่ 10 ต้น, ฟ้าทะลายโจร 10 ต้น, ว่านหางจระเข้ 5 ต้น, คูณ 5 ต้น, พุง 10 ต้น, ยางนา 5 ต้น, แม่น้ำมี 5 ต้น, มะขามป้อม 5 ต้น, พริกไทย 5 ต้น, รวงจืด 10 ต้น, พลูควาย 5 ต้น, จิงจูฉ่าย 5 ต้น, เสลดพังพอน 10 ต้น, ใบหูเสือ 5 ต้น, มะกรูด 5 ต้น,
อำนาจเจริญ	บ้านหนองไฮ	จางดำ, จางหอม, ว่าน สาวหลง	แปรรูป	ยาต้มสมุนไพร	ประดู่ 10 ต้น, ฟ้าทะลายโจร 10 ต้น, ว่านหางจระเข้ 5 ต้น, คูณ 5 ต้น, พุง 10 ต้น, ยางนา 5 ต้น, แม่น้ำมี 5 ต้น, มะขามป้อม 5 ต้น, พริกไทย 5 ต้น, รวงจืด 10 ต้น, พลูควาย 5 ต้น, จิงจูฉ่าย 5 ต้น, เสลดพังพอน 10 ต้น, ใบหูเสือ 5 ต้น, มะกรูด 5 ต้น,
อุดรธานี	บ้านหัวช้าง	มะนาว			ราชพฤกษ์, มะนาว, ยางพารา, สัก, ทองกวาว
อุดรธานี	บ้านคำผาง	มะนาว			ราชพฤกษ์, มะนาว, ยางพารา, สัก, ทองกวาว
อุบลราชธานี	บ้านโพธิ์แอมขันธ์	สัก, ประดู่			สัก, ยางนา, สะเดา, กระถิน, ประดู่
อุบลราชธานี	บ้านห้วยทราย	สัก, ประดู่			สัก, ยางนา, สะเดา, กระถิน, ประดู่
อุบลราชธานี	บ้านทุ่งนาเมือง	สัก, ประดู่			สัก, ยางนา, สะเดา, กระถิน, ประดู่
ภาคใต้					
กระบี่	บ้านบางเหรียง				ขนุน, ชมพู่มะเหมี่ยว, เคี่ยม, ตะขบ, ข่อย, มะหาด, ราชพฤกษ์, ชะมวง, อินทนิล, มะพูด, สะเดา, ลำไย, จิกโดน, พิกุล, สาละ, ตะแบก, มะขามเทศ, ราชพฤกษ์, หูกกระจัง, สักทอง, ทองอุไร, สีสาวดี, มะม่วงหาว, มัลเบอร์รี่, มะขามป้อม, คลอเดีย, กล้วยมูฮั่ง, ศรีตรัง, มังคุด, ทุเรียน, เงาะ, ลองกอง
กระบี่	วัดห้วยไต้				ลูกเลียด, ยางนา, ฉิง, ทุเรียน, เพกา, ปาล์มน้ำมัน, มะพร้าว, พิกุล, ไทร, ยอ
กระบี่	สินปุนคุณวิชัย				พญาสัตบรรณ, ราชพฤกษ์, ขาดัด, ส้าน, หว้าชี้แพะ, ไม้จันทร์, พะวา, แซะ, ตะเคียนทอง, แดงนา

ตารางที่ ๑๑ (ต่อ)

จังหวัด	ชื่อโรงเรียน	พืชศึกษา/ทรัพยากรต้น	การใช้ประโยชน์	ผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตจากการแปรรูป	ชนิดของพืชที่ปลูกในโรงเรียน
ภาคใต้					
ชุมพร	บ้านเขายาวราษฎร์พัฒนา	กล้วย			ราชพฤกษ์, ชมพูพันธุ์ทิพย์, มะยม, ปาล์มน้ำมัน, กล้วย
ชุมพร	บ้านท่ามะปริง	ส้มจี๊ด			ส้มจี๊ด
ชุมพร	บ้านบางจาก	องุ่น	แปรรูป	น้ำองุ่น, ไวน์, ลูกเกด, แยม, เยลลี่, องุ่นดอง	พะยอม, มะขาม, มังคุด, ไทร, ตะลิงปลิง
ชุมพร	บ้านวังปลา	ส้มจี๊ด	แปรรูป	แยมส้มจี๊ด, น้ำยาล้างจานสูตรส้มจี๊ด, ชาสมุนไพรส้มจี๊ด	ตะแบก 1 ต้น, มะเฒ่า 2 ต้น, สมอ 1 ต้น, จั้ว 2 ต้น, หูกวาง 1 ต้น, ปาล์มน้ำมัน 10 ต้น, หมาก 12 ต้น, ชาน 1 ต้น, กล้วยไม้ 10 ต้น, กระโดน 1 ต้น, สน 3 ต้น, ขยี้ผ้าสีดำ 6 ต้น, ขี้เหล็ก 2 ต้น, ไม้ป่า 3 ต้น, ดินเบ็ด 6 ต้น, เข็ม 20 ต้น, โกศ 9 ต้น, เฟื่องฟ้า 7 ต้น, ข่อย 18 ต้น, มังคุด 3 ต้น, ลองกอง 2 ต้น, กระท้อน 2 ต้น, กระดังงา 1 ต้น, ส้มจี๊ด 3
ตรัง	บ้านทุ่งหนองแห้ง	เข็ม			ไทร 8 ต้น, หมากแดง 6 ต้น, มะพร้าว 6 ต้น, อินทนิล 5 ต้น, ราชพฤกษ์ 5 ต้น, สัก 4 ต้น, หมากนวล 10 ต้น, ทองอุไร 3 ต้น, หมากผู้หมากเมีย 10 ต้น, เข็ม 60 ต้น, มะขาม 5 ต้น, ข่อย 3 ต้น, มะม่วงหาวมะนาวโห่ 10 ต้น, ดาหลา 6 ต้น, ตระไคร้ 8 ต้น, ตะไคร้หอม 10 ต้น, โกสน 50 ต้น, พลับพลึง 20 ต้น, เฟื่องฟ้า 10 ต้น
นครศรีธรรมราช	บ้านถ้ำลอด	โคลงเคลง	ภูมิปัญญา	ผ้ามัดย้อมจากโคลงเคลง	มะขาม, มะพร้าว, สับปะรด, ตะไคร้, กระเพรา, โหระพา, พริก, ว่านกาบหอย, โคลงเคลง, ข่า, กระเจี๊ยบขาว, มะเขือเปราะ, ชะอม, ใบยี่หระ
นครศรีธรรมราช	บ้านแพรกกลาง	มะขาม			มะขาม 3 ต้น, หมาก 20 ต้น, มะนาว 8 ต้น, มะพร้าว 4 ต้น, หูกวาง, กล้วยน้ำว้า, มะละกอ, เข็ม, พริก, ไข่, ปาล์ม, โกสน
นครศรีธรรมราช	บ้านเหนือคลอง	มังคุด	ประกอบอาหารและภูมิปัญญา	การสร้างลายผ้าด้วยใบไม้	วาสนา 17 ต้น, เฟื่องฟ้า, คุณนายตื่นสาย, เข็ม, หมาก, กล้วย, มะละกอ, ยอ, ไทร, ผักชีฝรั่ง, ผักหวาน, พริก, นกน้อยนำโชค, ไข่, แก้ว, โกสน
ปัตตานี	บ้านกูบังบาเตาะ	พริก			พญาสัตบรรณ 2 ต้น, เข็ม 10 ต้น, หมากเขียว 3 ต้น, ขบา 5 ต้น, เตยหอม 2 ต้น
พังงา	เกาะเคียม	เหวี่ยงปลาหมอบ, ถอบแถบ	แปรรูป	สบู่อ่างหน้าจากเหวี่ยงปลาหมอบ,	ฝรั่ง, กล้วย, โกโก้, เสาวรส, มะกรูด
พังงา	บ้านทุ่งรักชัยพัฒน์	เทพทาโร, ไพล	แปรรูป	ยาสมุนไพรจากไม้เทพทาโร, ยาหม่องไพล	เทพทาโร, เต่าร้าง, มะหาด, ดินเบ็ดขาว, ดินเบ็ดดำ, แคนา, เพกา, สะเดามัน, หมุยหอม, จิกนา

ตารางที่ ๑๑ (ต่อ)

จังหวัด	ชื่อโรงเรียน	พืชศึกษา/ทรัพยากรต้น	การใช้ประโยชน์	ผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตจากการแปรรูป	ชนิดของพืชที่ปลูกในโรงเรียน
ภาคใต้					
พัทลุง	บ้านเขาปู่	ภูมิปัญญาการใช้สมุนไพรท้องถิ่น เช่น มะกรูด อ้นชัน กานพลู อบเชย ดอกจันทร์ ดอกพิทูล เป็นต้น	แปรรูป	ยาต้มสมุนไพร, แชมพูสระผมอ้นชัน	กันเกรา, ราชพฤกษ์, ตะเคียนทอง, พะยอม, ยางอินเดีย, พยุง, เคี่ยม, มะฮอกกานี, ตะแบก, อินทนิล
พัทลุง	บ้านเหรียญงาม	ภูมิปัญญาการใช้สมุนไพรท้องถิ่นเป็นอาหาร/ยารักษาโรค เช่น มะกรูด อ้นชัน มะระขี้นก กระเพรา ตรีศโร ไพฑูรย์ลายโจร เป็นต้น	แปรรูป	ยาต้มสมุนไพร, น้ำยาปรับผ้านุ่ม, น้ำยาล้างจาน	ตะเคียนทอง, ราชพฤกษ์, ข่อย, พะยอม, พญาสัตบรรณ, มะฮอกกานี, พิกุล, พยุง, กาสะลอง, กันเกรา
ยะลา	พัฒนาบาลอ	มะฮอกกานี			มะฮอกกานี, พิกุล, มะขาม, ยางพารา, มะนาว
ระนอง	บ้านในวง	มะกรูด	ประกอบอาหาร, แปรรูป		มะนาว, มะกรูด, พริกไทย, มะขามป้อม, เพกา
ระนอง	บ้านสองแพรก	มะนาว	ประกอบอาหาร, แปรรูป		มะนาว, มะกรูด, พริกไทย, ขิง, ขมิ้น
สงขลา	บ้านควนเจดีย์	ขิง	แปรรูป	ขิงแห้ง, ขาขิง	ขิง, ขมิ้น, ว่านหางจระเข้, ข่า, พื้ทะเลลายโจร
สงขลา	บ้านคลองต่อ (ทวีรัตน์อุปถัมภ์)	มะกรูด	แปรรูป	สบู่สมุนไพรผสมน้ำผึ้งชั้นโรง แชมพูสมุนไพรมะกรูดผสมน้ำผึ้งชั้นโรง แชมพูสมุนไพรกำจัดเหาผสม น้ำผึ้งชั้นโรง ยาต้มสมุนไพรชั้นโรง	มะนาว, ตะลิงปริง, อัมพวา, มะกรูด, โทะเตาเปิดตาไก่
สงขลา	บ้านแพรว	มะแพรว	แปรรูป	น้ำมันมะแพรว	มะแพรว 5 ต้น, ทุเรียน 20 ต้น, บวบ 10 ต้น, มะนาว 10 ต้น, มะเขือ 20 ต้น, ฝรั่ง 10
สงขลา	บ้านลำลอง	ทุเรียนพันธุ์หมอนทอง	แปรรูป, ขายพันธุ์	ทุเรียนกวน, การเพาะพันธุ์ทุเรียนชนิดต่างๆ	ตะแบก 4 ต้น, พญาสัตบรรณ 3 ต้น, พิกุล 3 ต้น, อโศกอินเดีย 12 ต้น
สงขลา	บ้านเก่า	ขมิ้นขาว	แปรรูป	สบู่สมุนไพรขมิ้นชัน น้ำสมุนไพรต่างๆ เช่น น้ำอัญชัน น้ำผึ้งมะนาว น้ำกระเจียว และน้ำตะไคร้เตยหอม	ตะเคียนทอง 10 ต้น, มะฮอกกานี 10 ต้น, มะพร้าว น้ำหอม 10 ต้น, หม่อน 15 ต้น, ฝรั่ง 15 ต้น, พื้ทะเลลายโจร, กระชายดำ, ขิง, มะม่วงหาวมะนาวโห่

ตารางที่ ๑๑ (ต่อ)

จังหวัด	ชื่อโรงเรียน	พืชศึกษา/ทรัพยากรเด่น	การใช้ประโยชน์	ผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตจากการแปรรูป	ชนิดของพืชที่ปลูกในโรงเรียน
ภาคใต้					
สตูล	บ้านทุ่งเสม็ดมิตรภาพที่ 114	สั๊ก, กาสะลอง			ปาล์มขวด 15 ต้น, เฟื่องฟ้า 18 ต้น, ทองอุไร 15 ต้น, ตะแบก 6 ต้น, พญาสัตบรรณ 14 ต้น, ชาดัด 1 ต้น, หมากเหลือง 4 ต้น,ราชพฤกษ์ 4 ต้น, ไทร 6 ต้น,สนทะเล 10 ต้น, ศรีตรัง 6 ต้น,ไม้แก้ว 5 ต้น, จั้ว 1 ต้น, กระถินณรงค์ 13 ต้น, มะขามป้อม 9 ต้น, กระโดน 2 ต้น, กระถินเทพา 16 ต้น, มวง 3 ต้น,กระท้อน 6 ต้น, จันผา 4 ต้น
สตูล	บ้านคีรีวง	สั๊ก, กาสะลอง			ราชพฤกษ์ 2 ต้น, กาหลง 3 ต้น, ปาล์มพอกเทล 9 ต้น, ต้นเบ็ดทะเล 8 ต้น, ลั่นกระบือ 1 ต้น, หมากเหลือง 1 ต้น, ข่อย 2 ต้น, ซาฮกเกี้ยน 2 แถว, ทองอุไร 24 ต้น, แคนา 1 ต้น, พุดศุภโชค 2 ต้น, หว้า 4 ต้น, มันปู 4 ต้น, กระโดน 1 ต้น, กระถินเทพา 48 ต้น, กระถินณรงค์ 4 ต้น, พะยอม 3 ต้น, สั๊ก 2 ต้น, พิกุล 1 ต้น
สุราษฎร์ธานี	ตำรวจตระเวนชายแดนเทคนิคมีนบุรีอนุสรณ์ 1	ตระไคร้หอม	แปรรูป	น้ำหมักกำจัดศัตรูพืช	กระทิง, สะเดา, ขนุน, มะพร้าว, มะฮอกกานี
สุราษฎร์ธานี	บ้านเขานาใน	ขมิ้น	แปรรูป	ทำเครื่องแกงปักษ์ใต้	เคี่ยม 5 ต้น, พะยอม 10 ต้น, ตะเคียนทอง 10 ต้น, กัลปพฤกษ์ 10 ต้น, ชัยพฤกษ์ 10 ต้น
สุราษฎร์ธานี	บ้านป่าตอง	ไผ่ป่า,ทลายปาล์ม	แปรรูป	ภูมิปัญญาทำกรงไก่ (เครื่องจักสาน), ปุ๋ยหมักจากทะเลลายปาล์ม	อินทนิล 5 ต้น, ยางนา 5 ต้น, ตะเคียนทอง 13 ต้น, ไทรย้อย 1 ต้น, ประดู่ 3 ต้น, จันผา 10 ต้น, ทองอุไร 3 ต้น, คริสติน่า 20 ต้น
สุราษฎร์ธานี	บ้านเขาพระอินทร์	ขมิ้นชัน	แปรรูป	น้ำยาล้างจานสูตรขมิ้นชัน, ผ้ามัด ย้อมจากสีธรรมชาติ, ปุ๋ยหมักชีวภาพ , การทำน้ำหมักชีวภาพ	หม่านเฉาเหว่ย 3 ต้น, ข่อย 10 ต้น, ขี้เหล็กชะวา 2 ต้น, จันทน์แดง 5 ต้น, ตะลิงปิง 1 ต้น, น้ำเต้า 2 ต้น, ประดู่ 3 ต้น, ปาล์มน้ำมัน 10 ต้น, ป๊อบ 3 ต้น, มะกอกป่า 1 ต้น, มะขาม 2 ต้น, มะเหมี่ยว 1 ต้น, ยางพารา 2 ต้น, ราชพฤกษ์ 5 ต้น, สนฉัตร 10 ต้น, สนแฝง 9 ต้น, อินทนิล 2 ต้น, สุพรรณิการ์ 3 ต้น

๔. ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

๑) โรงเรียนเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๑๗๐ โรงเรียน ได้ร่วมสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน การจัดทำป้ายชื่อพรรณไม้ การรวบรวมพรรณไม้

๒) เด็กและเยาวชนในโรงเรียนเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๕,๔๖๑ ราย ได้รับการส่งเสริมงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน โดยได้รับการปลูกฝังเกิดเป็นจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๙๑.๑๖

๓) เกิดโรงเรียนตัวอย่างงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน จำนวน ๔ โรงเรียน ซึ่งเป็นแหล่งรวบรวมรักษา และศึกษาค้นคว้าด้านพืชพรรณ แก่เด็กนักเรียน ครู และคนในชุมชน

๔) โรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดินสามารถดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนได้อย่างถูกต้องครบถ้วน โดยมีพรรณไม้ในพื้นที่โรงเรียนเขตปฏิรูปที่ดินได้รับการอนุรักษ์และรวบรวม จำนวน ๒๙๓ ชนิด และมีพืชศึกษา/ทรัพยากรเด่น จำนวน ๘๔ ชนิด เพื่อใช้สำหรับศึกษาหรือเป็นสื่อการเรียนการสอนภายใต้กระบวนการงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

๕) เด็กและเยาวชนได้ศึกษาคุณค่า อนุรักษ์ และเรียนรู้ประโยชน์ของพันธุกรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น เกิดการต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์จากพืช/สมุนไพร เช่น โรงเรียนอุดมพัฒนา จ.นครสวรรค์ (ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ น้ำกระเจี๊ยบพาสเจอร์ไรส์ แยมกระเจี๊ยบ ชากระเจี๊ยบ ผ้ามัดย้อมจากกระเจี๊ยบ) โรงเรียนบ้านดงวิทยาคาร จ.นครพนม (ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ลูกกั๊กกระบก กระบอบเนย กระบอบเกลือ) โรงเรียนบ้านคลองต่อ (ทิวทัศน์อุบลมรก) จ.สงขลา (ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ แชมพูสมุนไพรมะกรูดผสมน้ำผึ้งชั้นรอง แชมพูสมุนไพรกำจัดเห็บผสมน้ำผึ้งชั้นรอง ยาต้มสมุนไพร สบู่สมุนไพรผสมน้ำผึ้งชั้นรอง) โดยการจัดจำหน่ายที่สหกรณ์โรงเรียนก่อให้เกิดรายได้เฉลี่ยประมาณ ๕๗๙.๔๑ บาท/ปี และสามารถนำทรัพยากรไปใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน

๖) โรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๑๗๐ โรงเรียน ได้รับการส่งเสริมด้านงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน โดยโรงเรียนได้ดำเนินกิจกรรมงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนตาม ๕ องค์ประกอบ ๓ สารการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ ๑) การเรียนรู้ ๕ องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ ๑ การจัดทำป้ายชื่อพรรณไม้ จำนวน ๑๑๖ โรงเรียน องค์ประกอบที่ ๒ การรวบรวมพรรณไม้เข้าปลูกในโรงเรียน จำนวน ๑๑๐ โรงเรียน องค์ประกอบที่ ๓ การศึกษาข้อมูลด้านต่าง ๆ จำนวน ๑๐๕ โรงเรียน องค์ประกอบที่ ๔ การรายงานผลการเรียนรู้ จำนวน ๖๗ โรงเรียน และองค์ประกอบที่ ๕ การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษา จำนวน ๙๔ โรงเรียน ๒) การเรียนรู้ ๓ สารการเรียนรู้ ดังนี้ สารการเรียนรู้ที่ ๑ ธรรมชาติแห่งชีวิต จำนวน ๑๓๑ โรงเรียน สารการเรียนรู้ที่ ๒ สรรพสิ่งล้วนพันเกี่ยว จำนวน ๔๗ โรงเรียน และสารการเรียนรู้ที่ ๓ ประโยชน์แท้แก่มหาชน จำนวน ๔๙ โรงเรียน

๗) เด็กและเยาวชนในโรงเรียนเขตปฏิรูปที่ดินได้ศึกษาคุณค่าและเรียนรู้การใช้ประโยชน์ของทรัพยากรในท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน อาทิ การใช้สมุนไพรทำผลิตภัณฑ์ (สบู่ ยาหม่อง ชา แชมพู) การใช้สีจากสมุนไพรทำผ้ามัดย้อม การใช้ส่วนประกอบของพืชทำกระเป๋าคู่ปรี๊ด เป็นต้น โดยสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปต่อยอดและใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ เช่น การขยายพันธุ์พืช การแปรรูป เป็นต้น เกิดการขยายผลไปยังครอบครัวและชุมชน

๘) ชุมชนได้รับการอนุรักษ์ทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งในส่วนของพื้นที่ป่าชุมชน ความเชื่อ วิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

๙) โรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดินสามารถร่วมดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ตัวอย่าง โรงเรียนบ้านวังเลียงร่วมสำรวจทรัพยากรท้องถิ่นกับองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งแล้ง ได้แก่ การทำทะเบียนพรรณไม้ ข้อมูลประวัติหมู่บ้าน ข้อมูลภูมิปัญญาการทำยาปี ซึ่งทำจากสมุนไพรหลายชนิด ได้แก่ เหง้าปูเลย (ไพล) กิ่งหรือเปลือกต้นทองหลาง กิ่งหรือรากต้นมะรุม กิ่งหรือเปลือกต้นกุ่มเหง้ากระทือ เนื้อมะขามเปียก น้ำตาลทราย เป็นต้น มีสรรพคุณแก้อาการเป็นลม กระสับกระส่ายจากแดดหรือหิวจัด และช่วยทำให้ร่างกายขับลมได้ดี ปัจจุบันผลิตภัณฑ์มีจำหน่ายในชุมชน โดย ส.ป.ก. จะดำเนินการสนับสนุนให้ได้รับมาตรฐานต่อไป

สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
SCHOOL BOTANIC GARDEN

ตัวอย่าง

การดำเนินงาน
ของโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน

ตัวอย่างโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดินที่ได้รับพระราชทานป้ายสนองพระราชดำริ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

โรงเรียนบ้านหนองแสนวิทยา

ที่อยู่ : ตำบลนากลาง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู

พื้นที่โรงเรียน : ๓๓ ไร่ - งาน - ตารางวา

สมาชิก : นักเรียน จำนวน ๑๓๗ ราย ครูและบุคลากร จำนวน ๑๕ ราย

ระดับการศึกษา : ระดับชั้นอนุบาล - ประถมศึกษาตอนต้น

สถานะการเป็นสมาชิก : เข้าเป็นสมาชิกโครงการ อพ.สธ. ๒๐ เม.ย. ๒๕๖๕

พืชศึกษา/ทรัพยากรเด่น : พริกกระเหรี่ยง

การใช้ประโยชน์ : พริกทอด พริกทอดเขย่า น้ำพริกแคบหมู

การดำเนินกิจกรรมการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร :

โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยบูรณาการลำดับการเรียนรู้ ใน ๕ องค์ประกอบ เข้ากับ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการศึกษาระดับปฐมวัย มีผลการเรียนรู้ดังนี้

๑) นักเรียนเกิดความรู้ด้านลักษณะทางพฤกษศาสตร์ภายนอกของพริกกระเหรี่ยง ได้แก่ รูปลักษณ์ รูปร่าง รูปทรง สี ผิว ขนาด ในแต่ละส่วนประกอบ ราก ลำต้น ใบ ดอก ผล และเมล็ด นักเรียนเกิดความตระหนัก เห็นคุณค่าของพืชพรรณ ศึกษา ลักษณะภูมิอากาศ ลักษณะภูมิประเทศ เรียนรู้ วิธีการปลูก ความรับผิดชอบ ในการดูแลรักษา สังเกตการเปลี่ยนแปลง การเจริญเติบโต ได้เรียนรู้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เกิดทักษะ การสังเกต การคิดขั้นสูง เมื่อมีผลผลิตก็นำพริกกระเหรี่ยงไปใช้ สร้างสรรค์ผลงาน นำเสนอผลงานแลกเปลี่ยน เรียนรู้กันในระหว่างกลุ่มสาระต่างๆ

๒) ครูในโรงเรียนได้ตระหนักเห็นคุณค่าของงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน วางแผนการทำงานร่วมกัน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย บูรณาการ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการศึกษาระดับปฐมวัยให้เหมาะสมกับทุกระดับชั้นและศักยภาพของนักเรียน

๓) ชุมชนเกิดความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริจาค พืชให้ทำการศึกษา และจัดทำโมเดลพืชศึกษาและพืชสนใจเพื่อเป็นสื่อการเรียนรู้ เกิดความสัมพันธ์อันดี ระหว่าง โรงเรียน ครู นักเรียน และชุมชน

ภาพประกอบการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน

การสำรวจพรรณไม้

บันทึกหรือวาดภาพทางพฤกษศาสตร์

รวบรวมพรรณไม้เข้าปลูกในโรงเรียน

ศึกษาลักษณะภายนอกของพืช

รายงานผลการเรียนรู้และนำไปใช้ประโยชน์

คณะกรรมการพิจารณาให้คะแนนเพื่อรับพระราชทานป้ายสนองพระราชดำริฯ

ตัวอย่างโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

โรงเรียนอุดมพัฒนา จังหวัดนครสวรรค์

โรงเรียนอุดมพัฒนา

ที่อยู่ : บ้านอุดมพัฒนา ตำบลวังบ่อ อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์

พื้นที่โรงเรียน : ๑๗ ไร่ ๓ งาน ๕๙ ตารางวา

สมาชิก : นักเรียน จำนวน ๒๑๘ ราย ครูและบุคลากร จำนวน ๒๑ ราย

ระดับการศึกษา : ระดับชั้นอนุบาล ๑ - มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.๓)

สถานะการเป็นสมาชิก : เข้าเป็นสมาชิกโครงการ อพ.สธ. ๑ พ.ค. ๒๕๖๐

พืชศึกษา/ทรัพยากรเด่น : กระเจี๊ยบแดง

การใช้ประโยชน์ : น้ำกระเจี๊ยบพาสเจอร์ไรส์ แยมกระเจี๊ยบ ชากระเจี๊ยบ ผ้ามัดย้อมจากกระเจี๊ยบ

รายได้จากผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตจากการแปรรูป : ๓,๐๐๐ บาท/ปี

กิจกรรมการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร :

กำหนดพื้นที่ศึกษา สำรวจพรรณไม้ในโรงเรียน ศึกษาข้อมูลพรรณไม้ และการใช้ประโยชน์จากพืช

- เด็กนักเรียนเกิดการเรียนรู้สรรพคุณ คุณค่า ของพรรณพืชที่อยู่ในโรงเรียน

- เด็กนักเรียนได้เรียนรู้การใช้ประโยชน์จากพืชศึกษาและเกิดเป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็น Soft Power

ของโรงเรียน

- บูรณาการความร่วมมือกับสถาบันวิจัยและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์น้ำสมุนไพร “น้ำกระเจี๊ยบพาสเจอร์ไรส์”

ภาพประกอบการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน

ตัวอย่างโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

โรงเรียนบ้านดงวิทยาคาร จังหวัดนครพนม

โรงเรียนบ้านดงวิทยาคาร

ที่อยู่ : บ้านดง ตำบลนาขมิ้น อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดนครพนม

พื้นที่โรงเรียน : ๒๕ ไร่ ๐ งาน ๘๐ ตารางวา

สมาชิก : นักเรียน จำนวน ๑๒๒ ราย ครูและบุคลากร จำนวน ๑๕ ราย

ระดับการศึกษา : ระดับชั้นอนุบาล ๑ - ประถมศึกษาตอนปลาย (ป.๖)

สถานะการเป็นสมาชิก : เข้าเป็นสมาชิกโครงการ อพ.สธ. ๒๐ เม.ย. ๒๕๖๔

พืชศึกษา/ทรัพยากรเด่น : พูลทรัพย์ (กระบก)

การใช้ประโยชน์ : คุกกี้กระบก กระบอบเนย กระบอบเกลือ

รายได้จากผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตจากการแปรรูป : ๕,๐๐๐ บาท/ปี

กิจกรรมการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร :

ศึกษาข้อมูลพรรณไม้ การรายงานผล และ การใช้ประโยชน์ทางการศึกษาจากพืช

- เด็กนักเรียนได้เรียนรู้การใช้ประโยชน์จากพืชศึกษา

- เด็กนักเรียนได้เรียนรู้การสร้างอาชีพและมูลค่าเพิ่มจากพรรณไม้ที่มีในชุมชนให้เกิดการใช้ประโยชน์

ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

- เกิดการเผยแพร่องค์ความรู้ในการอนุรักษ์ต้นกระบกสู่ผู้ปกครองและชุมชน

ภาพประกอบการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน

ตัวอย่างโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านย่านซื่อ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านย่านซื่อ

ที่อยู่ : ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

พื้นที่โรงเรียน : ๒๕ ไร่ ๐ งาน ๐ ตารางวา

สมาชิก : นักเรียน จำนวน ๘๓ ราย ครูและบุคลากร จำนวน ๑๐ ราย

ระดับการศึกษา : ระดับชั้นอนุบาล ๑ - ประถมศึกษาตอนปลาย (ป.๖)

พืชศึกษา/ทรัพยากรเด่น : สับปะรด

การใช้ประโยชน์ : กระจายจากใบสับปะรด

กิจกรรมการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร :

ศึกษาข้อมูลพรรณไม้ และการใช้ประโยชน์จากพืช (เรียนรู้การทำกระดากจากใบสับปะรดและแปรรูปกระดากจากใบสับปะรด)

- เกิดการใช้ประโยชน์จากพืชศึกษา (สับปะรด) โดยนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
- ได้ศึกษาคุณค่าและเรียนรู้การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรเหลือทิ้งทางการเกษตรในท้องถิ่นได้
- สามารถแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ของโรงเรียนได้ ได้แก่ กล่องอเนกประสงค์ เข็มกลัดดอกไม้ กล่องใส่ไม้จิ้มฟัน เป็นต้น

ภาพประกอบการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน

ตัวอย่างโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

โรงเรียนบ้านคลองต่อ (ทวีรัตน์อุปถัมภ์) จังหวัดสงขลา

โรงเรียนบ้านคลองต่อ (ทวีรัตน์อุปถัมภ์)

ที่อยู่ : ตำบลกำแพงแพชร อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา

พื้นที่โรงเรียน : ๘ ไร่ ๒ งาน ๐ ตารางวา

สมาชิก : นักเรียน จำนวน ๑๗๒ ราย ครูและบุคลากร จำนวน ๑๓ ราย

ระดับการศึกษา : ระดับชั้นอนุบาล ๑ - ประถมศึกษาตอนปลาย (ป.๖)

สถานะการเป็นสมาชิก : เป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ๑๙ ก.ค. ๒๕๖๗

พืชศึกษา/ทรัพยากรเด่น : มะกรูด ผึ้งชันโรง

การใช้ประโยชน์ : แคมพูสมุนไพรมะกรูดผสมน้ำผึ้งชันโรง แคมพูสมุนไพรกำจัดเหาผสมน้ำผึ้งชันโรง ยาดมสมุนไพร สบู่สมุนไพรผสมน้ำผึ้งชันโรง

รายได้จากผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตจากการแปรรูป : ๕,๐๐๐ บาท/ปี

กิจกรรมการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร :

กำหนดพื้นที่ศึกษา สำรวจพรรณไม้ในโรงเรียน รวบรวมพรรณไม้เข้าปลูกในโรงเรียนโดยให้เด็กนักเรียน นำมาคนละ ๑ ต้น ทำผังภูมิทัศน์ ศึกษาข้อมูลพรรณไม้ และการใช้สมุนไพรทำยาดม

- เด็กนักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้พรรณไม้อย่างน้อยคนละ ๒ ชนิด และศึกษาเรียนรู้การเลี้ยงชันโรง

- มีสวนสมุนไพรให้เด็กนักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้ ๑ แห่ง

- เด็กนักเรียนเกิดความสนใจในการสำรวจพรรณไม้ ทำให้เห็นคุณค่าและเกิดความตระหนักในการอนุรักษ์พรรณไม้ทั้งในโรงเรียนและชุมชน

- เกิดการใช้ประโยชน์จากพืชศึกษา (มะกรูด) และสัตว์ (ผึ้งชันโรง) โดยสามารถเป็นอาชีพเสริมเพิ่มรายได้และเป็นผลิตภัณฑ์ของโรงเรียนได้

ภาพประกอบการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน

ภาพตัวอย่างการดำเนินกิจกรรมงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

การกำหนดพื้นที่ศึกษา

สำรวจและติดป้ายรหัสพรรณไม้

เรียนรู้และจัดทำตัวอย่างพรรณไม้

บันทึกภาพทางพฤกษศาสตร์

จัดทำร่างป้ายชื่อพรรณไม้

ติดป้ายชื่อพรรณไม้สมบูรณ์

ศึกษาพืชตามทะเบียนพรรณไม้ (ก.๗-๐๐๕) และบันทึกลงในแบบ (ก. ๗-๐๐๓)

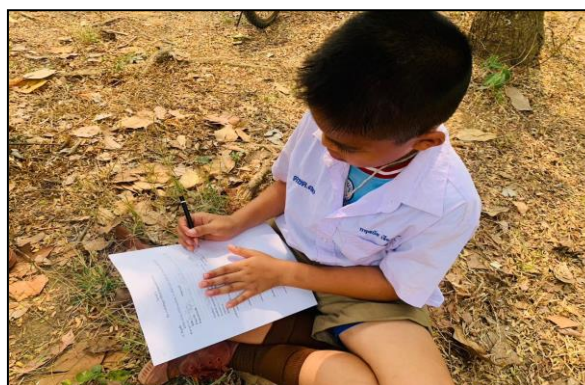
รวบรวมผลการเรียนรู้ คัดแยกสาระ และเปรียบเทียบข้อมูล

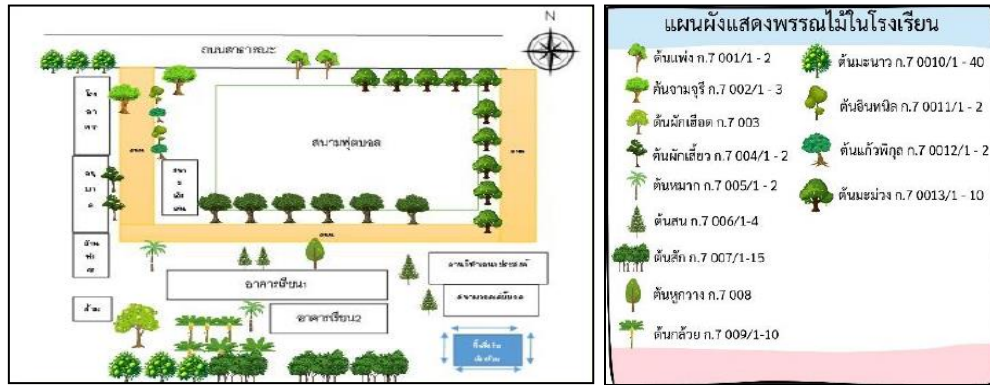
เรียบเรียงข้อมูลและจัดทำเล่มในรูปแบบต่าง ๆ

การเผยแพร่องค์ความรู้โดยการจัดแสดงนิทรรศการงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

การศึกษาและบันทึกลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ทะเบียนพรรณไม้						
โรงเรียนบ้านห้วยแพ่ง จังหวัดลำพูน รหัสสมาชิก -						
รหัสพรรณไม้	ชื่อพื้นเมือง	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อวงศ์	ลักษณะวิสัย	ลักษณะเด่นของพืช	บริเวณที่พบ
ก.7 001/1-2	ต้นพื้ง	<i>Combretum odoratissimum</i> Kurz.	COMBRETACEAE	ไม้ยืนต้น	ไม้ยืนต้น สูง 5-10 เมตร ใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม รูปวงรี	ทั่วโรงเรียน
ก.7 002/1-2	ต้นจามจุรี	<i>Samanea saman</i> (Jacq) Merr.	MIMOSACEAE	ไม้ยืนต้น	ลำต้นขนาดใหญ่ ไม้พุ่ม	ทั่วโรงเรียน
ก.7 003	ต้นผักเสียด	<i>Ficus superba</i> Miq. var. <i>japonica</i> Miq.	MORACEAE	ไม้ยืนต้น	เป็นพรรณไม้ที่ทนต่อความชื้นและแสงแดดได้ดี	ทั่วโรงเรียน
ก.7 004/1-2	ต้นผ้าเช็ด	<i>Bauhinia purpurea</i> L.	CAESALPINIACEAE	ไม้ยืนต้น	ไม้พุ่มหรือไม้ยืนต้นในขนาดกลาง สูงประมาณ 15 เมตร เรือนยอดแผ่กว้างรูปทรงไม่แน่นอน	หน้าอาคาร อนุบาล
ก.7 005/1-2	ต้นหมาก	<i>Bacca caroliniana</i> L.	ARECACEAE	ไม้ยืนต้น	ลำต้นเดี่ยว เป็นไม้ยืนต้นไม่แตกกิ่ง ก้าน สากและข้อลำต้นเป็นรูปทรงกระบอก	หน้าอาคาร 1 หน้าอาคาร 2

ผังแสดงตำแหน่งพรรณไม้และทะเบียนพรรณไม้

ติดตั้งป้ายชื่อพรรณไม้สมบูรณ์

ศึกษาพรรณไม้ในสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและข้อมูลจากผู้รู้ในชุมชน

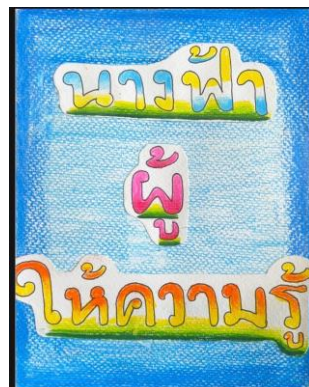
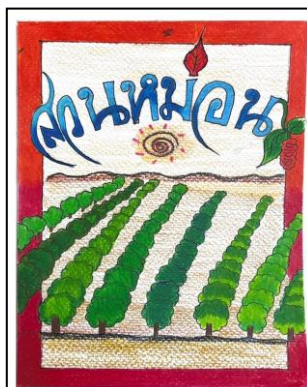
สืบค้นข้อมูลทางพฤกษศาสตร์

การรวบรวมและรายงานผลการเรียนรู้

การใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ และเผยแพร่องค์ความรู้

การรายงานผลการเรียนรู้ในรูปแบบหนังสือเล่มเล็ก

การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรของโรงเรียนในเขตปฏิรูปที่ดิน

๒.๓.๖ แนวทางการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก.

จากการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ ที่ประชุมได้มีความเห็นให้ปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่และเกิดการบูรณาการความร่วมมือกับท้องถิ่น ภายใต้แผนแม่บทระยะ ๕ ปีที่เจ็ด (๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙) เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังพบปัญหาความเข้าใจคลาดเคลื่อนของเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ในการปฏิบัติงานตามบทบาทภารกิจของหน่วยงานสนับสนุนกลุ่ม G๔ ที่ประชุมจึงมีมติให้ ส.ป.ก. จัดฝึกอบรมข้าราชการและเจ้าหน้าที่จังหวัดละ ๒ ราย ภายใต้หลักสูตรและปฏิทินของศูนย์แม่ข่ายประสานงาน อพ.สธ. และศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ตรงกันและสามารถถ่ายทอดการดำเนินงานตามแนวทาง อพ.สธ. ได้อย่างถูกต้อง และผลจากการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ส.ป.ก. จึงมีการปรับแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

๑. ส.ป.ก. ปรับปรุงกรอบแนวทางการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อพ.สธ. - ส.ป.ก.) ภายใต้แผนแม่บทระยะ ๕ ปีที่เจ็ด (๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙) โดยให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ความต้องการชุมชน และเพิ่มการบูรณาการเครือข่ายความร่วมมือระดับภูมิภาคและท้องถิ่น เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและยั่งยืน มุ่งพัฒนาบุคลากร อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรเพื่อประชาชน เน้นการปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์ในเด็กและเยาวชนผ่านงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน และส่งเสริมเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินให้ใช้และรักษาทรัพยากรอย่างยั่งยืน สร้างรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น พร้อมจัดเก็บและเชื่อมโยงข้อมูลทรัพยากรเข้าสู่ฐานข้อมูล อพ.สธ. ระดับประเทศ ทั้งนี้ จะขับเคลื่อนผ่านศูนย์แม่ข่าย ศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. สถาบันการศึกษา องค์กรท้องถิ่น และปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อน้อมนำพระราชดำริ “การรักทรัพยากร คือ การรักชาติ รักแผ่นดิน” สู่การปฏิบัติ ส่งผลให้ ส.ป.ก. มีแนวทางการขับเคลื่อนงานโครงการ อพ.สธ. ที่ชัดเจนและมีกระบวนการที่เน้นเชิงคุณภาพและเห็นผลเชิงรูปธรรมมากขึ้น รวมถึงสามารถพัฒนาและกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง

๒. ส.ป.ก. มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และฝึกอบรมพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. ทั้งในส่วนของงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนและงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นให้กับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการฯ เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจโดยสามารถดำเนินงานให้เป็นไปตามแนวทางโครงการฯ และถ่ายทอดองค์ความรู้หรือปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๓. พัฒนาคุณภาพระบบฐานข้อมูลทรัพยากรโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. โดยกองประสานงานโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ (กปร.) ร่วมกับศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ศทส.) ดำเนินการพัฒนาออกแบบเครื่องมือ ArcGIS Survey๑๒๓ สำหรับใช้ในการนำเข้าข้อมูล เพื่อเป็นการปรับปรุงระบบฐานข้อมูลทรัพยากรโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. ให้สามารถใช้งานง่ายและนำเข้าข้อมูลพิกัดได้อย่างแม่นยำมากขึ้น โดยข้อมูลดังกล่าวจะนำไปแสดงผลในรูปแบบระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System: GIS) ได้อย่างถูกต้องและอยู่บนพื้นฐานของความปลอดภัย เพื่อให้เกิดการรายงานผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและสามารถใช้ประกอบการพัฒนาการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. ให้บรรลุวัตถุประสงค์มากขึ้น

๔. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก. ด้านงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน โดยกำหนดให้โรงเรียนตัวอย่างที่ได้รับป้ายสนองงานพระราชดำริชั้นต่าง ๆ เป็นต้นแบบในการถ่ายทอดองค์ความรู้ วิธีปฏิบัติ หรือการดำเนินงานตามแนวทางของ อพ.สธ. โดย ส.ป.ก.

สามารถสนับสนุนหลักสูตรการศึกษาดูงาน เพื่อปรับวิธีการทำงานให้มีคุณภาพและให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ รวมถึงสามารถดำเนินงานตามแนวทาง อพ.สธ. ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๕. ส่งเสริมการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ ศูนย์แม่ข่ายประสานงาน อพ.สธ. หน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริ และภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานหรืองานฐานข้อมูลเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานโครงการฯ มากขึ้น

ภาคผนวก

แบบเก็บข้อมูลโรงเรียน ที่เข้าร่วม โครงการ อพ.สร. - ส.ป.ก. ปีงบประมาณ ๒๕๖๘
จังหวัด.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน

๑.๑ ชื่อโรงเรียน

๑.๒ ที่อยู่ เลขที่ หมู่ ตำบล อำเภอ

จังหวัด รหัสไปรษณีย์.....

๑.๓ เปิดสอนในระดับ () อนุบาล – ประถมศึกษา () อนุบาล - มัธยมศึกษาตอนต้น
 () อนุบาล - มัธยมศึกษาตอนปลาย () ประถมศึกษา - มัธยมศึกษาตอนต้น
 () ประถมศึกษา – มัธยมศึกษาตอนปลาย () มัธยมศึกษา

๑.๔ ครูและบุคลากรทั้งหมด ราย นักเรียนทั้งหมด ราย

๑.๕ พื้นที่ภายในโรงเรียน.....ไร่ งาน ไร่

แบ่งเป็น () อาคารเรียน อาคาร () โรงอาหาร โรง
 () บ้านพักครู หลัง () สนามกีฬา สนาม
 () ลานอเนกประสงค์.....ลาน () แปลงเกษตร แปลง
 () แปลงปลูกสมุนไพร.....แปลง () โรงเพาะเห็ด โรง
 () นาข้าว.....แปลง () โรงเก็บอุปกรณ์การเกษตร.....โรง
 () โรงเรือนปศุสัตว์..... โรง
 () บ่อน้ำสำหรับการเกษตรและปศุสัตว์ บ่อ พื้นที่ต่อบ่อ ตารางเมตร
 () บ่อน้ำเลี้ยงปลา..... บ่อ พื้นที่ต่อบ่อ ตารางเมตร
 () บ่อน้ำเลี้ยงกบ บ่อ พื้นที่ต่อบ่อ ตารางเมตร
 () อื่น ๆ

๑.๖ พิกัดโรงเรียน

ส่วนที่ ๒ การดำเนินงานโครงการ อพ.สร. - ส.ป.ก.

๒.๑ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของ ส.ป.ก. ชื่อ.....นามสกุล.....ตำแหน่ง.....

โทรศัพท์/E-mail

๒.๒ ครูผู้รับผิดชอบ ชื่อ.....นามสกุล.....ตำแหน่ง.....

โทรศัพท์/E-mail

๒.๓ ชื่อหลักสูตรการฝึกอบรม

๒.๔ กลุ่มเป้าหมาย ๑.....จำนวน.....ราย

๒.....จำนวน.....ราย

๒.๕ วัตถุประสงค์ ๑.....

๒.....

๒.๖ เป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนกับ อพ.สร. () เป็นสมาชิก รหัสสมาชิก..... () ไม่เป็นสมาชิก

๒.๗ ข้อมูลพืชศึกษาหรือทรัพยากรเด่น (อย่างน้อย ๑ ชนิด/ด้าน)

พืชศึกษาหรือทรัพยากรเด่น (โปรดระบุ) *ตัวอย่างเช่น ต้นเล็บบรอก ภูมิปัญญาการทำยาปี เป็นต้น

.....

การใช้ประโยชน์ (อาหาร ยารักษาโรค ขยายพันธุ์ แปรรูป สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น) *ตัวอย่างเช่น ต้นเล็บบรอก ใช้ทำสารสกัดชีวภาพไล่แมลง สืบทอดภูมิปัญญาวิธีการทำยาปี เป็นต้น

.....

ผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตจากการแปรรูป *ตัวอย่างเช่น สบู่สมุนไพรขมิ้นชัน ฐูปหอมไฉ่ยุง เป็นต้น

.....

รายได้จากผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตจากการแปรรูป (ถ้ามี) บาท/ปี

ชนิดของพืชที่ปลูกในโรงเรียน (โปรดระบุชนิดและจำนวนของพืชแต่ละชนิด) *ตัวอย่างเช่น ต้นมะค่าโมง จำนวน ๕ ต้น หรือแนบทะเบียนพรรณไม้ ก. ๗-๐๐๕

.....

.....

.....

๒.๘ โรงเรียนได้ดำเนินการกิจกรรมตาม ๕ องค์ประกอบ ๓ สาระ อะไรบ้าง (โปรดใส่เครื่องหมายถูกต้องในวงเล็บ)

๕ องค์ประกอบ

- () องค์ประกอบที่ ๑ การจัดทำป้ายชื่อพรรณไม้
- () องค์ประกอบที่ ๒ การรวบรวมพรรณไม้เข้าปลูกในโรงเรียน
- () องค์ประกอบที่ ๓ การศึกษาข้อมูลด้านต่าง ๆ
- () องค์ประกอบที่ ๔ การรายงานผลการเรียนรู้
- () องค์ประกอบที่ ๕ การนำไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษา

๓ สาระการเรียนรู้

- () สาระที่ ๑ ธรรมชาติแห่งชีวิต
- () สาระที่ ๒ สรรพสิ่งล้วนพันเกี่ยวการเชื่อมโยง
- () สาระที่ ๓ ประโยชน์แท้แก่มหาชน

๒.๙ ผลการดำเนินกิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร

เนื้อหาของกิจกรรม.....

.....

.....

ผลการดำเนินกิจกรรม.....

.....

.....

๒.๑๐ การสนับสนุนวัสดุการเกษตร

ลำดับ	รายการ	จำนวน	หน่วยนับ	การนำไปใช้

๒.๑๑ สรุปผลการประเมินการเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น (สรุปจากแบบสอบถามฯ)

ลำดับ	รายละเอียด	นักเรียนผ่าน การอบรม (ราย)	ใช่ (ราย)	คิดเป็น ร้อยละ	ไม่ใช่ (ราย)	คิดเป็น ร้อยละ
ตัวอย่าง	เห็นความสำคัญของทรัพยากร	๕๐	๔๐	๘๐	๑๐	๒๐
๑	เข้าใจและเห็นความสำคัญของทรัพยากร ในโรงเรียน/ท้องถิ่น					
๒	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพืชพรรณไม้ ในโรงเรียน/ท้องถิ่น					
๓	รู้สรรพคุณและวิธีการใช้ประโยชน์จาก พรรณไม้ที่ถูกต้อง					
๔	วิธีการปลูกและดูแลรักษาพรรณไม้					
๕	มีการรวบรวมและขยายพันธุ์พืช เพื่อให้เกิด การอนุรักษ์					
๖	มีการเรียนรู้/เผยแพร่วัฒนธรรมและภูมิ ปัญญาท้องถิ่นของชุมชน					
๗	รู้คุณค่าและเกิดความหวงแหนทรัพยากร					
๘	เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และภูมิ ปัญญาท้องถิ่น					

๒.๑๑ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

*รูปภาพ คลิปวิดีโอ และเอกสารประกอบการเรียนรู้งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

ตัวอย่างเช่น ตัวอย่างพรรณไม้, ป้ายพรรณไม้, ผังแสดงตำแหน่งพรรณไม้, การจัดเก็บและระบบการจัดเก็บตัวอย่าง
พันธุ์ไม้, การศึกษาพรรณไม้ในสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน, ทะเบียนพรรณไม้ (ก.๗-๐๐๕) และภาพถ่ายพรรณไม้
(ส่งทาง Email: alrroyal๒๒@gmail.com)

แบบเก็บข้อมูล โรงเรียนตัวอย่าง โครงการ อพ.สธ. - ส.ป.ก.

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ จังหวัด.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน

๑.๑ ชื่อโรงเรียน

๑.๒ ที่อยู่ เลขที่ หมู่ ตำบล อำเภอ

จังหวัด รหัสไปรษณีย์.....

๑.๓ เปิดสอนในระดับ () อนุบาล - ประถมศึกษา () อนุบาล - มัธยมศึกษาตอนต้น
 () อนุบาล - มัธยมศึกษาตอนปลาย () ประถมศึกษา - มัธยมศึกษาตอนต้น
 () ประถมศึกษา - มัธยมศึกษาตอนปลาย () มัธยมศึกษา

๑.๔ ครูและบุคลากรทั้งหมด ราย นักเรียนทั้งหมด ราย

๑.๕ พื้นที่ภายในโรงเรียน.....ไร่ งาน ไร่

แบ่งเป็น () อาคารเรียน อาคาร () โรงอาหาร โรง
 () บ้านพักครู หลัง () สนามกีฬา สนาม
 () ลานอเนกประสงค์.....ลาน () แปลงเกษตร แปลง
 () แปลงปลูกสมุนไพร.....แปลง () โรงเพาะเห็ด โรง
 () นาข้าว.....แปลง () โรงเก็บอุปกรณ์การเกษตร.....โรง
 () โรงเรือนปศุสัตว์..... โรง
 () บ่อน้ำสำหรับการเกษตรและปศุสัตว์ บ่อ พื้นที่ต่อบ่อ ตารางเมตร
 () บ่อน้ำเลี้ยงปลา..... บ่อ พื้นที่ต่อบ่อ ตารางเมตร
 () บ่อน้ำเลี้ยงกบ บ่อ พื้นที่ต่อบ่อ ตารางเมตร
 () อื่น ๆ

๑.๖ พิกัดโรงเรียน

ส่วนที่ ๒ การดำเนินงาน

๒.๑ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของ ส.ป.ก. ชื่อ.....นามสกุล.....ตำแหน่ง.....

โทรศัพท์/E-mail

๒.๒ ครูผู้รับผิดชอบ ชื่อ.....นามสกุล.....ตำแหน่ง.....

โทรศัพท์/E-mail

๒.๓ ชื่อหลักสูตรการฝึกอบรม

๒.๔ กลุ่มเป้าหมาย ๑.....จำนวน.....ราย

๒.....จำนวน.....ราย

๒.๕ วัตถุประสงค์ ๑.....

๒.....

๒.๖ เข้าร่วมโครงการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนกับ อพ.สธ. () เข้าร่วมแล้ว ในปี..... () ยังไม่เข้าร่วม

๒.๗ การเป็นแหล่ง/แปลงเรียนรู้ฐานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

☐ ไม่เป็น

☐ เป็น จำนวนผู้ที่เข้ามาเรียนรู้ ราย/ปี

๒.๘ ข้อมูลพืชศึกษาหรือทรัพยากรเด่น (อย่างน้อย ๑ ชนิด/ด้าน)

พืชศึกษาหรือทรัพยากรเด่น (โปรดระบุ) *ตัวอย่างเช่น ต้นเล็บบรอก ภูมิปัญญาการทำยาปี เป็นต้น

การใช้ประโยชน์ (อาหาร ยารักษาโรค ขยายพันธุ์ แปรรูป สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น) *ตัวอย่างเช่น ต้นเล็บบรอก ใช้ทำสารสกัดชีวภาพไล่แมลง สืบทอดภูมิปัญญาวิธีการทำยาปี เป็นต้น

ผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตจากการทรัพยากร *ตัวอย่างเช่น สบู่สมุนไพรขมิ้นชัน ฐูปหอมไฉ่ยุง เป็นต้น

รายได้จากผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตจากการทรัพยากร (ถ้ามี) บาท/ปี

รูปภาพผลิตภัณฑ์

รูปภาพผลิตภัณฑ์

ชนิดของพืชที่ปลูกในโรงเรียน (โปรดระบุชนิดและจำนวนของพืชแต่ละชนิด) *ตัวอย่างเช่น ต้นมะค่าโมง จำนวน ๕ ต้น หรือแบบทะเบียนพรรณไม้ ก. ๗-๐๐๕.....

๒.๙ โรงเรียนเคยดำเนินการกิจกรรมตาม ๕ องค์ประกอบ ๓ สาระ อะไรบ้าง (โปรดใส่เครื่องหมายถูกต้องในวงเล็บ) ๕ องค์ประกอบ

() องค์ประกอบที่ ๑ การจัดทำป้ายชื่อพรรณไม้

() ๑.๑ การกำหนดพื้นที่ศึกษา

() ๑.๒ การสำรวจพรรณไม้

() ๑.๓ ทำและติดป้ายรหัสพรรณไม้

() ๑.๔ สอบถามชื่อและศึกษาข้อมูลพื้นบ้าน

() ๑.๕ ทำผังแสดงตำแหน่งพรรณไม้

() ๑.๖ ศึกษาและบันทึกลักษณะทางพฤกษศาสตร์

() ๑.๗ บันทึกภาพหรือวาดภาพทางพฤกษศาสตร์

() ๑.๘ ทำตัวอย่างพรรณไม้

() ๑.๙ เปรียบเทียบข้อมูลจากที่สรุปและค้นหา

() ๑.๑๐ จัดระบบข้อมูลทะเบียนพรรณไม้

() ๑.๑๑ ทำร่างป้ายชื่อพรรณไม้

() ๑.๑๒ ตรวจสอบความถูกต้องด้านวิชาการ

() ๑.๑๓ ทำป้ายชื่อพรรณไม้สมบูรณ์

() องค์ประกอบที่ ๒ การรวบรวมพรรณไม้เข้าปลูกในโรงเรียน

() ๒.๑ เรียนรู้ข้อมูลจากผังพรรณไม้เดิมและศึกษาธรรมชาติของพรรณไม้

() ๒.๑.๑ เรียนรู้ข้อมูลจากผังพรรณไม้เดิม

() ๒.๑.๒ เรียนรู้ธรรมชาติพรรณไม้

() ๒.๒ เรียนรู้การสำรวจศึกษา วิเคราะห์สภาพพื้นที่

() ๒.๒.๑ เรียนรู้สำรวจสภาพภูมิประเทศ

() ๒.๒.๒ เรียนรู้สำรวจสภาพภูมิอากาศ

() ๒.๒.๓ เรียนรู้สำรวจมุมมองของพื้นที่ศึกษา

() ๒.๓ พิจารณาคูณ สุนทรียภาพพรรณไม้

() ๒.๓.๑ เรียนรู้คุณค่า และประโยชน์พรรณไม้

() ๒.๓.๒ เรียนรู้สุนทรียภาพของพรรณไม้

- () ๒.๔ กำหนดการใช้ประโยชน์พื้นที่
 - () ๒.๔.๑ เรียนรู้การกำหนดการใช้ประโยชน์ในพื้นที่
- () ๒.๕ กำหนดชนิดไม้ที่ปลูก
 - () ๒.๕.๑ เรียนรู้การกำหนดชนิดพรรณไม้ที่ปลูก
- () ๒.๖ ทำฝักรูมิทส์
 - () ๒.๖.๑ เรียนรู้การทำฝักรูมิทส์
- () ๒.๗ จัดหาพรรณไม้และวัสดุปลูก
 - () ๒.๗.๑ เรียนรู้จัดหาพรรณไม้และวัสดุปลูก
- () ๒.๘ การปลูกพรรณไม้เพิ่มเติม
 - () ๒.๘.๑ เรียนรู้การปลูกพรรณไม้เพิ่มเติม
- () ๒.๙ ศึกษาพรรณไม้หลังการปลูก
 - () ๒.๙.๑ เรียนรู้ บันทึกดูแลรักษา
 - () ๒.๙.๒ เรียนรู้ บันทึกการเปลี่ยนแปลงการเจริญเติบโต
 - () ๒.๙.๓ เรียนรู้ บันทึกความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย
 - () ๒.๙.๔ เรียนรู้บันทึกคุณสมบัติ คุณสมบัตินิยามของพรรณไม้
- () องค์ประกอบที่ ๓ การศึกษาข้อมูลด้านต่าง ๆ
 - () ๓.๑ การศึกษาพรรณไม้ที่สนใจ
 - () ๓.๑.๑ ศึกษาลักษณะภายนอกของพืช
 - () ๓.๑.๒ กำหนดเรื่องที่เรียนรู้ในแต่ละส่วนของพืช
 - () ๓.๑.๓ เรียนรู้แต่ละเรื่องแต่ละส่วนขององค์ประกอบย่อย
 - () ๓.๑.๔ นำข้อมูลมาเปรียบเทียบความแตกต่างในชนิดเดียวกัน
- () องค์ประกอบที่ ๔ การรายงานผลการเรียนรู้
 - () ๔.๑ รวบรวมผลการเรียนรู้
 - () ๔.๑.๑ เรียนรู้การรวบรวมผลการเรียนรู้
 - () ๔.๒ คัดแยกสาระสำคัญและจัดให้เป็นหมวดหมู่
 - () ๔.๒.๑ เรียนรู้การคัดแยกสาระสำคัญและจัดหมวดหมู่
 - () ๔.๓ สรุปและเรียบเรียง
 - () ๔.๓.๑ เรียนรู้การสรุปและเรียบเรียงข้อมูล
 - () ๔.๔ รูปแบบการเขียนรายงาน
 - () ๔.๔.๑ เรียนรู้การเขียนรายงานแบบวิชาการ
 - () ๔.๔.๒ เรียนรู้การเขียนรายงานแบบบูรณาการ
 - () ๔.๕ กำหนดรูปแบบการเขียนรายงาน
 - () ๔.๕.๑ เรียนรู้การกำหนดรูปแบบการเขียนรายงาน
 - () ๔.๖ เรียนรู้วิธีการรายงานผล
 - () ๔.๖.๑ เรียนรู้รูปแบบและวิธีการรายงานแบบเอกสาร
 - () ๔.๖.๒ เรียนรู้รูปแบบและวิธีการรายงานแบบบรรยาย
 - () ๔.๖.๓ เรียนรู้รูปแบบและวิธีการรายงานแบบศิลปะ
 - () ๔.๖.๔ เรียนรู้รูปแบบและวิธีการรายงานแบบนิทรรศการ
 - () ๔.๗ กำหนดวิธีการรายงานผล
 - () ๔.๗.๑ เรียนรู้กำหนดวิธีการรายงานผล
- () องค์ประกอบที่ ๕ การนำไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษา
 - () ๕.๑ นำสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนบูรณาการสู่การเรียนการสอน
 - () ๕.๑.๑ เรียนรู้การวิเคราะห์ความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑
 - () ๕.๑.๒ เรียนรู้การเขียนผังมโนทัศน์ บูรณาการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
 - () ๕.๑.๓ เรียนรู้การเขียนแผนบูรณาการสู่การเรียนการสอน
 - () ๕.๒ เผยแพร่องค์ความรู้
 - () ๕.๒.๑ เรียนรู้วิธีการเผยแพร่องค์ความรู้(นำผลการเรียนรู้จากองค์ที่ ๔ มาเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ)
 - () ๕.๓ จัดสร้างแหล่งเรียนรู้
 - () ๕.๓.๑ เรียนรู้วิธีการจัดสร้างแหล่งเรียนรู้
 - () ๕.๔ การใช้การดูแลรักษาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้
 - () ๕.๔.๑ เรียนรู้การใช้แหล่งเรียนรู้
 - () ๕.๔.๒ เรียนรู้การดูแลรักษาแหล่งเรียนรู้
 - () ๕.๔.๓ เรียนรู้พัฒนาแหล่งเรียนรู้

๓ สารระ

() สารที่ ๑ ธรรมชาติแห่งชีวิต

() ๑.๑ การเรียนรู้เพื่อเข้าสู่ธรรมชาติ

() ๑.๑.๑ ความน่าสนใจในส่วนประกอบต่างๆของพืช

() ๑.๑.๒ การฝึกวิเคราะห์

() ๑.๒ การเรียนรู้ด้านรูปลักษณะ

() ๑.๒.๑ การเรียนรู้ด้านรูปลักษณะ (ชีววิทยา) ของชีวภาพ

() ๑.๒.๒ การเรียนรู้ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงด้านรูปลักษณะ

() ๑.๒.๓ การเปรียบเทียบข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของชีวภาพกับชีวิตคน

() ๑.๒.๔ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาพืช

() ๑.๒.๕ การนำองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

() ๑.๓ การเรียนรู้ด้านคุณสมบัติ

() ๑.๓.๑ การเรียนรู้ด้านคุณสมบัติ (ชีววิทยา) ของชีวภาพ

() ๑.๓.๒ การเรียนรู้ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงด้านคุณสมบัติ

() ๑.๓.๓ การเปรียบเทียบข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของชีวภาพกับชีวิตคน

() ๑.๓.๔ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาพืช

() ๑.๓.๕ การนำองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

() ๑.๔ การเรียนรู้ด้านพฤติกรรม

() ๑.๔.๑ การเรียนรู้ด้านพฤติกรรม (ชีววิทยา) ของชีวภาพ

() ๑.๔.๒ การเรียนรู้ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรม

() ๑.๔.๓ การเปรียบเทียบข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของชีวภาพกับชีวิตคน

() ๑.๔.๔ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาพืช

() ๑.๔.๕ การนำองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

() สารที่ ๒ สรรพสิ่งล้วนพันเกี่ยวการเชื่อมโยง

() ๒.๑ รวบรวมองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ตามธรรมชาติแห่งชีวิต

() ๒.๑.๑ เรียนรู้การรวบรวมองค์ความรู้

() ๒.๒ เรียนรู้ธรรมชาติของปัจจัยหลักชีวภาพอื่นที่มีเข้ามาเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลัก

() ๒.๒.๑ เรียนรู้ความเกี่ยวพันของปัจจัยชีวภาพ

() ๒.๒.๒ เรียนรู้การกำหนดเรื่องที่จะเรียนรู้

() ๒.๒.๓ เรียนรู้ธรรมชาติของปัจจัยชีวภาพ

() ๒.๓ เรียนรู้ธรรมชาติของปัจจัยกายภาพ (ดิน น้ำ แสง อากาศ)

() ๒.๓.๑ เรียนรู้ความเกี่ยวพันของปัจจัยกายภาพ

() ๒.๓.๒ เรียนรู้การกำหนดเรื่องที่จะเรียนรู้

() ๒.๓.๓ เรียนรู้ธรรมชาติของปัจจัยกายภาพ

() ๒.๔ เรียนรู้ธรรมชาติของปัจจัยอื่นๆ (วัสดุ อุปกรณ์ อาคารและสถานที่)

() ๒.๔.๑ เรียนรู้ความเกี่ยวพันของปัจจัยอื่นๆ

() ๒.๔.๒ เรียนรู้การกำหนดเรื่องที่จะเรียนรู้

() ๒.๔.๓ เรียนรู้ธรรมชาติของปัจจัยอื่น ๆ

() ๒.๕ เรียนรู้ธรรมชาติของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย

() ๒.๕.๑ เรียนรู้ วิเคราะห์ความสัมพันธ์

() ๒.๕.๒ เรียนรู้ วิเคราะห์ความผูกพัน

() ๒.๕.๓ เรียนรู้ วิเคราะห์ดุลยภาพ ความสมดุล

() ๒.๖ สรุปความสัมพันธ์ ความผูกพัน และดุลยภาพ

() ๒.๖.๑ เรียนรู้การเขียนสรุปความสัมพันธ์ ความผูกพัน และดุลยภาพ

() สารที่ ๓ ประโยชน์แท้แก่มหาชน

() ๓.๑ วิเคราะห์ศักยภาพของปัจจัยศึกษา

() ๓.๑.๑ เรียนรู้ตัวอย่างวิเคราะห์ศักยภาพของรูปลักษณะ (สี รูปร่าง ผิว)

() ๓.๑.๒ เรียนรู้การพิจารณาศักยภาพด้านรูปลักษณะ

() ๓.๑.๓ เรียนรู้การจินตนาการศักยภาพด้านคุณสมบัติ

() ๓.๑.๔ เรียนรู้การวิเคราะห์ศักยภาพด้านพฤติกรรม

() ๓.๒ จินตนาการเห็นคุณค่าของศักยภาพของปัจจัยศึกษา

() ๓.๒.๑ เรียนรู้จินตนาการ เห็นคุณค่าของศักยภาพปัจจัยศึกษา

() ๓.๓ สรรสร้างวิธีการ

() ๓.๓.๑ เรียนรู้การสรรสร้างแนวคิด แนวทางและวิธีการ

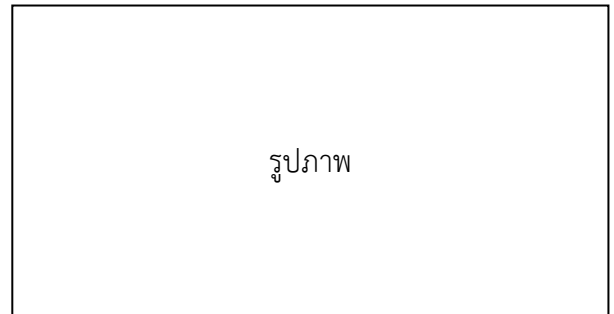
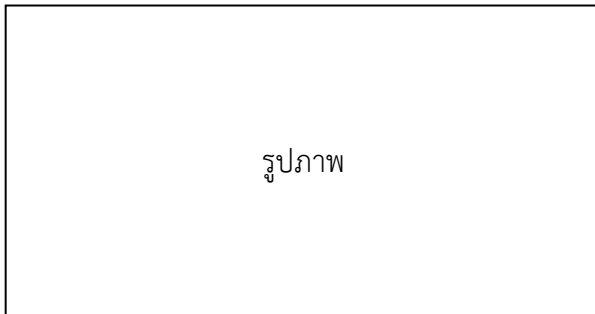
() ๓.๔ สรุปผลการเรียนรู้ประโยชน์แท้แก่มหาชน

() ๓.๔.๑ เรียนรู้การสรุปผลการเรียนรู้ ประโยชน์แท้แก่มหาชน

๒.๑๐ ผลการดำเนินกิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร

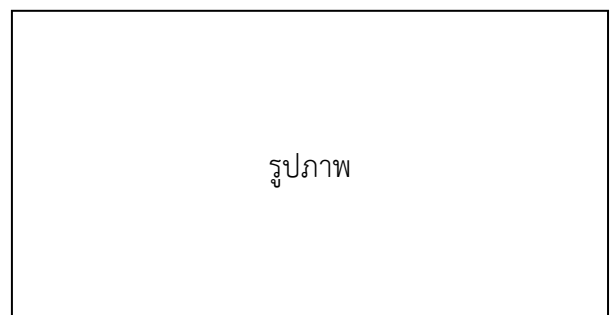
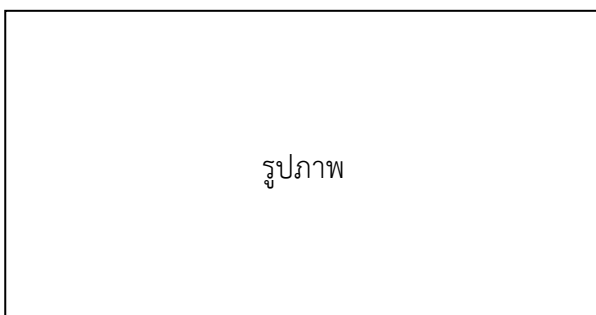
องค์ประกอบที่ ๑ การจัดทำป้ายชื่อพรรณไม้เพื่อให้รู้ประโยชน์ของพรรณไม้ (เช่น กำหนดพื้นที่ศึกษา การสำรวจพันธุ์ไม้ ทำและติดป้ายรหัสประจำต้นไม้ ศึกษาชื่อข้อมูลพรรณไม้ ทำผังแสดงตำแหน่งพรรณไม้ บันทึกลักษณะทางพฤกษศาสตร์ บันทึกภาพหรือวาดภาพพฤกษศาสตร์ การทำทะเบียนพันธุ์ไม้ ทำตัวอย่างพรรณไม้แห้ง/ดอง/เฉพาะส่วน จำแนกชนิดประเภทพรรณไม้ เปรียบเทียบข้อมูลพรรณไม้ จัดระบบข้อมูลทะเบียนพรรณไม้ ทำป้ายชื่อพรรณไม้ชั่วคราว ตรวจสอบความถูกต้องทางวิชาการด้านพฤกษศาสตร์ การจัดทำป้ายชื่อพรรณไม้ที่สมบูรณ์)

การดำเนินการของโรงเรียน คือ.....
.....
.....
.....

องค์ประกอบที่ ๒ การรวบรวมพรรณไม้เข้ามาปลูกในโรงเรียน เพื่อให้เห็นคุณค่า รู้ค่าของพืชพรรณ (เรียนรู้พืชพรรณ สำรวจศึกษาวิเคราะห์สภาพพื้นที่ กำหนดการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ กำหนดชนิดพรรณไม้ที่จะปลูก ทำผังภูมิทัศน์ จัดหาพรรณไม้/วัสดุปลูก การเพาะกล้า การปลูก และดูแลรักษา ศึกษาคุณค่าของพรรณไม้ที่ปลูก และออกแบบบันทึกการเปลี่ยนแปลง)

การดำเนินการของโรงเรียน คือ.....
.....
.....
.....

องค์ประกอบที่ ๓ การศึกษาข้อมูลด้านต่าง ๆ ของพืชพรรณไม้ในโรงเรียน รู้วิธีการวิเคราะห์เบื้องต้น วิธีการจำแนก รู้ความหลากหลาย (ศึกษาด้านรูปลักษณ์ วิเคราะห์ จำแนก รูปลักษณ์ภายนอก/ภายในของพืชแต่ละชนิดแต่ละส่วน กำหนดเรื่องที่จะเรียนรู้ในแต่ละส่วนของแต่ละองค์ประกอบพืชพรรณ นำข้อมูลมาเปรียบเทียบ สรุปผลการเรียนรู้ในแต่ละเรื่องที่ศึกษา)

การดำเนินการของโรงเรียน คือ.....
.....
.....
.....

รูปภาพ

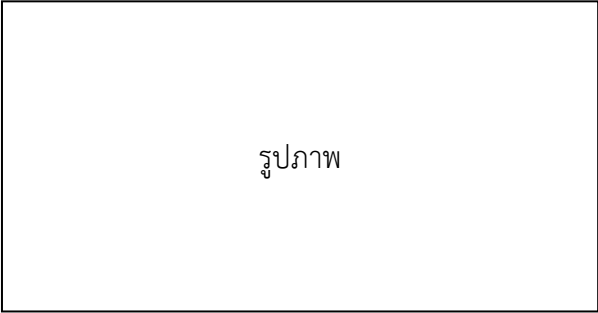
รูปภาพ

องค์ประกอบที่ ๔ การรายงานการเรียนรู้ รวบรวมผลการเรียนรู้ จัดทำระเบียบข้อมูลสาระแต่ละด้าน เรียนรู้รูปแบบการเขียนรายงาน วิธีการรายงานผลในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสื่อผลการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ (รวบรวมผลการเรียนรู้คัดแยกและจัดเป็นหมวดหมู่ เขียนรายงานแบบวิชาการ แบบบูรณาการ เรียนรู้วิธีการรายงานผล เอกสาร เช่น หนังสือ แผ่นพับ/ บรรยาย เช่น เล่านิทาน อภิปราย สัมมนา/การแสดงศิลปะพื้นบ้าน ละคร ร้องเพลง ภาพวาดทางพฤกษศาสตร์/ นิทรรศการ)

การดำเนินการของโรงเรียน คือ.....
.....
.....
.....

รูปภาพ

รูปภาพ

องค์ประกอบที่ ๕ การนำไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษา (การใช้สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนเป็นสื่อการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ /วิธีการเผยแพร่องค์ความรู้ เช่น การบรรยาย เสวนา สัมมนาอภิปราย การจัดแสดงนิทรรศการ/ การจัดสร้างแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน พิพิธภัณฑ์เฉพาะเรื่องตามศักยภาพ/ การใช้ การดูแลรักษาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เพื่อใช้ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ การนำไปขยายพันธุ์ ปลูกเลี้ยงจำหน่ายเพื่อให้เกิดผลประโยชน์แก่โรงเรียน)

การดำเนินการของโรงเรียน คือ.....
.....
.....
.....

รูปภาพ

รูปภาพ

๒.๑๑ สรุปผลการประเมินการเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น (สรุปจากแบบสอบถามฯ)

ลำดับ	รายละเอียด	นักเรียนผ่าน การอบรม (ราย)	ใช่ (ราย)	คิดเป็น ร้อยละ	ไม่ใช่ (ราย)	คิดเป็น ร้อยละ
ตัวอย่าง	เห็นความสำคัญของทรัพยากร	๕๐	๔๐	๘๐	๑๐	๒๐
๑	เข้าใจและเห็นความสำคัญของทรัพยากร ในโรงเรียน/ท้องถิ่น					
๒	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพืชพรรณไม้ ในโรงเรียน/ท้องถิ่น					
๓	รู้สรรพคุณและวิธีการใช้ประโยชน์จาก พรรณไม้ที่ถูกต้อง					
๔	วิธีการปลูกและดูแลรักษาพรรณไม้					
๕	มีการรวบรวมและขยายพันธุ์พืช เพื่อให้ เกิดการอนุรักษ์					
๖	มีการเรียนรู้/เผยแพร่วัฒนธรรมและภูมิ ปัญญาท้องถิ่นของชุมชน					
๗	รู้คุณค่าและเกิดความหวงแหนทรัพยากร					
๘	เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และภูมิ ปัญญาท้องถิ่น					

๒.๑๒ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

*รูปภาพ คลิปวิดีโอ และเอกสารประกอบการเรียนรู้งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

ตัวอย่างเช่น ทะเบียนพรรณไม้ (ก.๗-๐๐๕), ตัวอย่างพรรณไม้, ป้ายพรรณไม้, ผังแสดงตำแหน่งพรรณไม้
หรือการศึกษาพรรณไม้ในสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

(ส่งทาง Email: alrroyal๓๒@gmail.com)

แบบรายงานข้อมูลเกษตรกรนำร่อง
โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
จังหวัด

รูปถ่าย

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ - สกุล.....

เลขประจำตัวประชาชน วัน/เดือน/ปีเกิด.....อายุ.....ปี

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ชื่อหมู่บ้าน.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....โทรศัพท์.....

เลขพิกัดแปลง.....

รายการ	รายละเอียดข้อมูล
๑. ขนาดพื้นที่	เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....วา
๒. ประเภทเอกสารสิทธิ	() ส.ป.ก.๔-๐๑ () สัญญาเช่า () สัญญาเช่าซื้อ

ส่วนที่ ๒ การดำเนินงาน

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ชื่อ.....นามสกุล..... ตำแหน่ง.....

โทรศัพท์/E-mail.....

พื้นที่อยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่เข้าร่วมดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นกับโครงการ อพ.สธ.

() เข้าร่วมแล้ว ในปี..... () ยังไม่เข้าร่วม

ผู้ประสานงานของ อปท. ชื่อ.....นามสกุล..... ตำแหน่ง.....

โทรศัพท์/E-mail.....

๑. ข้อมูลพืชศึกษาหรือทรัพยากรเด่น (อย่างน้อย ๑ ชนิด/ด้าน)

พืชศึกษาหรือทรัพยากรเด่น (โปรดระบุ) *ตัวอย่างเช่น ต้นชัน ภูมิปัญญาการทำยาปี เป็นต้น

.....

.....

.....

การใช้ประโยชน์ (อาหาร ยารักษาโรค ขยายพันธุ์ แปรรูป สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น) *ตัวอย่างเช่น น้ำมันชัน
ใช้ทำสบู่และน้ำมันนวดสมุนไพร สืบทอดภูมิปัญญาวิธีการทำยาปี ขยายพันธุ์ต้นชัน (ไม้พื้นถิ่น) เป็นต้น

.....

.....

.....

ผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตจากทรัพยากร *ตัวอย่างเช่น สบู่ น้ำมันชัน รูปหอมไล่ยุง เป็นต้น

.....

.....

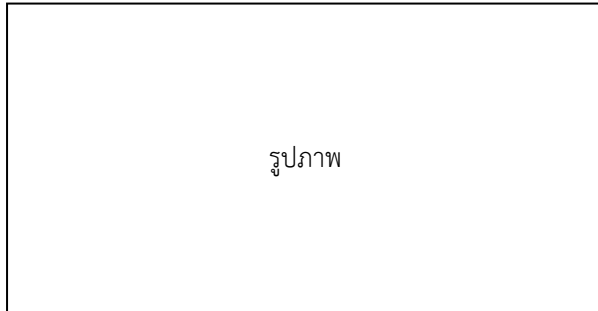
.....

รายได้จากผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตจากทรัพยากร บาท/ปี

การจัดตั้งกลุ่มของผลิตภัณฑ์หรือผลผลิต

☐ ไม่มี ☐ มี ระบุ (ชื่อกลุ่ม).....

ภาพประกอบของผลิตภัณฑ์หรือผลผลิต (พร้อมแนบไฟล์ภาพ JPEG ส่งทาง Email : alrroyal๓๒@gmail.com)

๒. พืชที่ปลูกภายในแปลง (โปรดระบุชนิดและจำนวนของพืชแต่ละชนิด) *ตัวอย่างเช่น ต้นมะค่าโมง จำนวน ๕ ต้น
ไม่ผล.....

.....

.....

ไม่ยืนต้น.....

.....

.....

พืชไร่.....

.....

.....

พืชผัก.....

.....

.....

สมุนไพร.....

.....

.....

๓. แนวคิดการอนุรักษ์ทรัพยากรภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ (อพ.สธ. - ส.ป.ก.)

.....

.....

.....

.....

๔. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

๕. การสนับสนุนวัสดุการเกษตร

ลำดับ	รายการ	จำนวน	หน่วยนับ	การนำไปใช้

๖. ภาพประกอบกิจกรรมภายในแปลง (พร้อมแนบไฟล์ภาพ JPEG ส่งทาง Email : aloroyal๓๒@gmail.com)

รูปภาพ	รูปภาพ
กิจกรรม.....	กิจกรรม.....
รูปภาพ	รูปภาพ
กิจกรรม.....	กิจกรรม.....

๗. แบบเก็บข้อมูลฐานทรัพยากรท้องถิ่น ๙ ใบงาน และทะเบียนพรรณไม้

(เก็บเฉพาะใบงานที่มีในพื้นที่ เช่น พืช ภูมิปัญญาท้องถิ่น)

ทะเบียนพรรณไม้ในชุมชน

ใบงานที่ ๑ : การเก็บข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น

ใบงานที่ ๒ : การเก็บข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น

ใบงานที่ ๓ : การเก็บข้อมูลด้านกายภาพในท้องถิ่น

ใบงานที่ ๔ : การเก็บข้อมูลประวัติหมู่บ้าน ชุมชน วิถีชุมชน

ใบงานที่ ๕ : การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในแปลง

ใบงานที่ ๖ : การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของสัตว์ในแปลง

ใบงานที่ ๗ : การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของชีวภาพอื่น ๆ ในแปลง

ใบงานที่ ๘ : การเก็บข้อมูลภูมิปัญญาในท้องถิ่น

ใบงานที่ ๙ : การเก็บข้อมูลแหล่งทรัพยากรและโบราณคดีในท้องถิ่น

ส่วนที่ ๓ ความรู้และการนำไปใช้ประโยชน์

หลักสูตรที่ได้รับการอบรม (โปรดระบุ)

ท่านนำความรู้ที่ได้รับมาปฏิบัติ หรือ นำมาใช้ประโยชน์ หรือไม่

☐ ไม่ได้นำไปใช้ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

เนื่องจาก ☐ ขาดวัสดุ/อุปกรณ์
☐ ขาดแหล่งทุน
☐ ไม่มีเวลาดำเนินการ

☐ ไม่มีพื้นที่ดำเนินการ
☐ ไม่มีความจำเป็น
☐ อื่น ๆ ระบุ

☐ นำไปใช้ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

โดย ☐ นำมาใช้ในแปลง
☐ ช่วยเหลือ/แนะนำผู้อื่น
☐ สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น
☐ อื่น ๆ ระบุ

☐ เป็นวิทยากรถ่ายทอด
☐ นำไปขยายผลให้กับเกษตรกร/โรงเรียน/ชุมชน
☐ นำไปเป็นข้อมูลวางแผนด้านอนุรักษ์ทรัพยากร

การเป็นแหล่ง/แปลงเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชหรือทรัพยากร

☐ ไม่เป็น

☐ เป็น จำนวนผู้ที่เข้ามาเรียนรู้

เรียนรู้ เรื่อง.....

ประโยชน์ที่ได้จากการนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ **หลัง** การฝึกอบรม (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☐ อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากร ☐ ทรัพยากรมีจำนวนเพิ่มขึ้น
☐ รายได้เพิ่มขึ้น ☐ ใช้อุปโภคและบริโภคในครัวเรือน
☐ เป็นแหล่งเรียนรู้ให้โรงเรียน/ชุมชน ☐ เป็นแหล่งรวบรวมพรรณไม้ท้องถิ่น
☐ ขยายผลองค์ความรู้ให้แก่บุคคลอื่นได้ ☐ อื่น ๆ ระบุ

ส่วนที่ ๔ การเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ลำดับ	รายละเอียด	ใช่	ไม่ใช่
๑.	มีความรู้ ความเข้าใจ ตามแนวทางการดำเนินงานของ อพ.สธ.		
๒.	เข้าใจและเห็นความสำคัญของทรัพยากร โดยมีการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น		
๓.	รู้คุณค่าและเกิดความหวงแหนทรัพยากร		
๔.	มีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด		
๕.	เกิดรายได้จากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร		
๖.	มีการรวบรวมทรัพยากรที่ล่อแหลมต่อการสูญพันธุ์		
๗.	มีการรวบรวมและขยายพันธุ์พืช เพื่อรักษาและเพิ่มจำนวนให้มีมากขึ้น		
๘.	มีการเรียนรู้/เผยแพร่วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน		
๙.	ส่งเสริมให้คนในครอบครัว/ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากร		
๑๐.	เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น		

คณะผู้จัดทำ
รายงานผลการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ที่ปรึกษา
นายเศรษฐเกียรติ กระจ่างวงษ์ เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

คณะผู้จัดทำ
กองประสานงานโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ
กลุ่มประสานงานและติดตาม

นางสาวสุนิสา	เอกธิการ	ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพระราชดำริ และโครงการพิเศษ
นางปาริชาติ	แก้วนิล	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการพิเศษ
นางสาวอัญชลี	เซ่งตระกูล	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ
นางสาวจิราพร	มีแสงเงิน	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการ

www.alro.go.th

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กองประสานงานโครงการพระราชดำริและโครงการพิเศษ